

Ó
DHONN
GO
GLAS

TÁ TODHCHAÍ SOILÉIR I nDÁN DÚINN

IS MUID

4 aonad gnó

80,000ha

3,400 post díreach agus indíreach

58% giniúint cumhachta ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite

10% den fhuinneamh inathnuaite ginte i margadh fuinnimh na hÉireann

113,000+ custaiméirí athshlánaithe acmhainne baile agus gnó

1ú agus an t-aon chomhlacht in Éirinn ag athchúrsáil boinn rotha i dtáirgí nua

1ú feirm éisc le bheith comhlonnaithe le feirm gaoithe

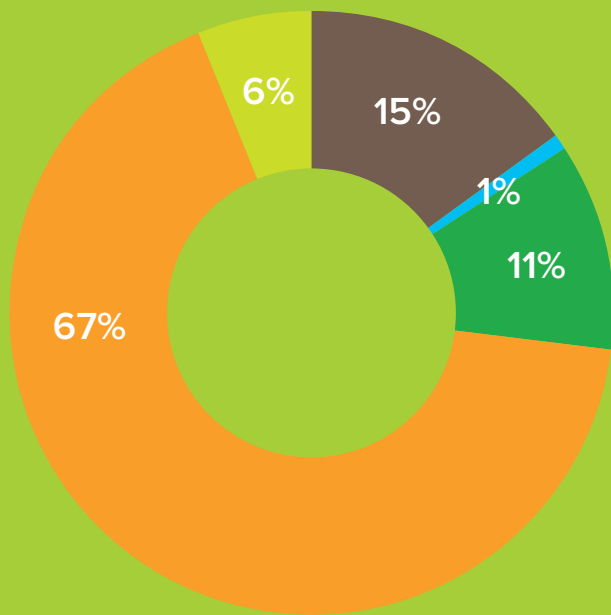
PRÍOMHFHEIDHMEANNACH
TOM DONNELLAN

Ár nAistear	2
Ráiteas ón Chathaoirleach	16
Ráiteas ón Phríomhfheidhmeannach	20
Athbhreithniú an Príomhoifigigh Airgeadais	23
Foireann Bainistíochta	27
Gnónna – Fuinneamh	28
Gnónna – Athshlánú Acmhainne	29
Gnónna – Forbairt Powergen	30
Gnónna – Gnó Nua agus Forbairt Talaimh	31
Rúnaí an Bhoird agus an Chomhlachta	32
Tuarascáil Inbhuanaitheachta agus Freagrachta Sóisialta Corparáideach (CSR)	36
Tuarascáil Éifeachtacht Fhuinnimh	40
Tuarascáil Rialachais	
Bainistíocht Rioscaí	43
Tuarascáil an Stiúrthóra	47
Tuarascáil an Iniúcháir Neamhspleách	55
Ráitis Airgeadais	
Ráiteas Ioncaim Comhdhlúite	57
Ráitis Airgeadais an Chomhlachta	113

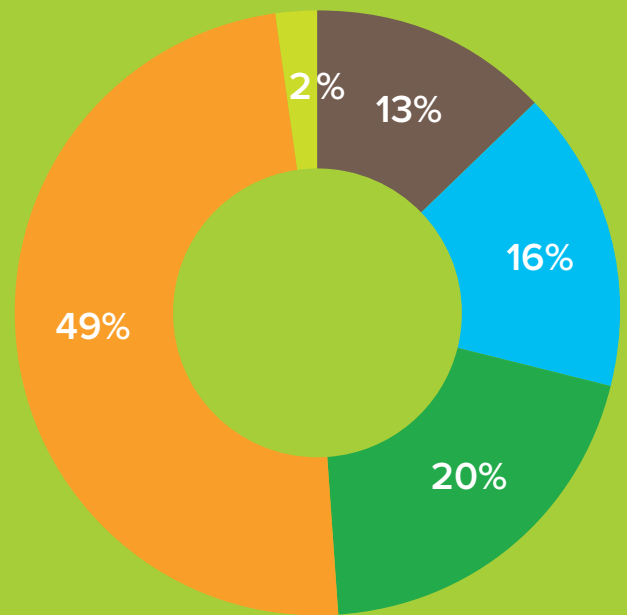
TÁ ÁR STRAITÉIS AG OBAIR

**THÁINIG ATHRÚ
SUNTASACH AR
ÁR gCUID GNÓ.**

**TÁ TODHCHAÍ
NÍOS FEARR,
INBHUANAITHE
AGAINN SA
MHARGADH
REATHA AGUS NUA.**

IONCAM REATHA BA09

IONCAM REATHA BA19

- Giniúint Chumhachta bunaithe ar mhóin agus ola
- Inathnuaite lena n-áirítear giniúint gaoithe agus bithmhaise
- Athshlánú acmhainne
- Táirgí móna, breosla agus gairneoireachta
- Eile

AG CINNTIÚ AN TODHCHAÍ

INFHEISTÍOCHT CHUN SEACHADTA ÁISEANNA ÍSEAL I gCARBÓN IN ÉIRINN.

Ag athinfheistiú don Todhchaí

Bhí laghdú suntasach i bhfiach nua.

Táimid ag tabhairt áit tosaíochta do chaiteachas caipitil i dtograí inbhuanaithe.

€27m

Caiteachas
caipitil

€76m

Glanfhiach

BA18

€29m

Caiteachas
caipitil

€23m

Glanfhiach

BA19

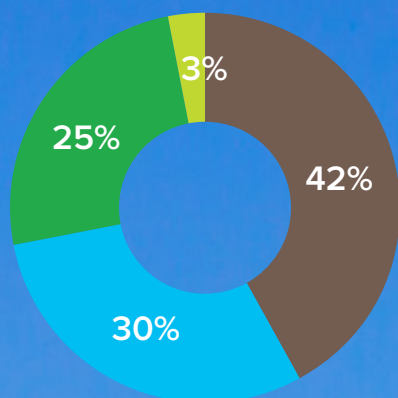
AG FORBAIRT ACMHAINNÍ FUINNIMH INATHNUAITE

FAOI 2020, TIOCFaidh 70% DEN FHUINNEAMH GINTE AGAINN Ó FHOINSÍ INATHNUAITE.

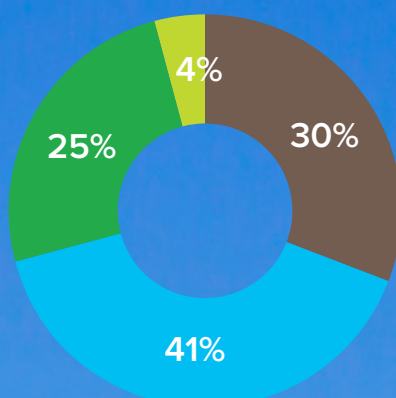
AG TACÚ LE TARGAID AN
RIALTAIS 70% GINIÚINT FUINNIMH
LEICTREACHAIS FAOI 2030

FOINSÍ FUINNIMH

2019

2020

- Móin agus Ola
- Gaoth
- Bithmhais
- Gás Líonta Talún

AG TAPÚ DEISEANNA NUA

TÁ GLAS I gCROÍLÁR ÁR dTODHCHAÍ. TÁIMID AG INFHEISTIÚ IN ACMHAINNÍ AGUS SAINÉOLAS CHUN GNÓNNA NUA ÍSEAL AR CHARBÓN A FHÁS.

Iasc

Tá ár bhfeirm éisc comhshuite ar thalamh portaigh le feirm gaoithe a thugann cumhacht dó le fuinneamh inathnuaite

Luibheanna

Tá 17 cineál luibhe á gcothú inár dtalaimh portaigh chun éiceabhia agus leigheas luibhe a tháirgeadh i gcomhair margaí náisiúnta agus idirnáisiúnta

Talaimh Portaigh

Rinneadh athshlánú ar 15,000ha in úsáid roimhe seo i dtáirgeadh móna

COMHPHÁIRTÍOCHT CHUN DUL CHUN CINN

TÁ 50% SCAIR ELECTRICITY EXCHANGE AG BORD NA MÓNA. TUGANN A gCUID STÁISIÚN CUMHACHTA FÍORÚIL SEIRBHÍSÍ EANGACH CHLISTE.

Comhpháirtíochtaí

Soláthraí ceannasaí fuinnimh é Electricity Exchange do sheirbhísí agus teicneolaíocht eangach chliste. Lena stáisiún cumhachta fíorúil, is féidir le comhlachtaí ioncam reatha a ghiniúint ó éifeachtacht fhuinnimh agus tionscnaíochtaí laghdaithe carbóin eile

Gréine

D'fhéadfadh iarratais pleanála seolta isteach i gcomhair fotavóltach gréine 70GWh a ghiniúint in aghaidh na bliana nuair atá siad in oibriúchán.

Éiceathurasóireacht

Chuir Lough Boora Parklands, a fuair go leor duaiseanna, fáilte roimh 100,000 cuairteoir le 12 mí anuas

Bithmhais

Is muid ceann dena húsáideoirí is mó bithmhais inbhuanaithe in Éirinn, 78% dó sin ag teacht ó fhoinsí dúchasacha

NUÁLAÍOCHT A FHORBAIRT AGUS A CHUR LEIS

GNÓNNA RATHÚLA A THÓGÁIL DO MHARGAÍ NUA AN LAE INNIU.

Inathchúrsáilte

Is é áis athchúrsála Bhóthar Dhún Uabhair an t-aon stáisiún in Éirinn a dhéanann trasfhoirmiú ar bhoinn rothaí deireadh a saoil i dtáirgí ardluacha amhail rubair grabhróige i gcomhair páirceanna sacair

Athshlánú Acmhainne

Is féidir lenár seacht n-áis ceadúnaithe EPA um dhramhaíl 485,730 tonna dramhaíl a phróiseáil in aghaidh na bliana

Feirmeacha Gaoithe

Faoi 2030 is é ár bplean 13 feirm gaoithe a bheith in oibriúchán againn, ag giniúint 2.2TWh leictreachais in aghaidh na bliana

Bithgháis

Beidh áis díleá anaeróbach Chúil na Móna pleanáilte ag giniúint bithgháis inathnuaite ó dhramhaíl orgánach

BORD NA MÓNA

IN BA19

€380m

Láimhdeachas

€53m

Laghú i nGlanfhiach

€41m

Brabús Oibriúcháin

€475m

Sócmhainní lomlán

€71m

Bunsreabhadh airgid
ó oibriúcháin

€29m

Caiteachas Caipitil

€10m

Taighde agus
Forbairt caite

ÁR dTODHCHAÍ

4

Aonaid gnó le treise íslithe carbóin

27%

Laghdú in astuithe tháirge carbóin faoi 2020

50%

Laghdú i dtáirgiú móna ag fómhair 2019

5,000ha

In úsáid i gcomhair táirgí táirgthe go hinbhuanaitheach agus ÉiceaThurasóireacht faoi 2025

70%

Dramhaíl custaiméara le bheith athchúrsáilte agus athúsáidte faoi 2025

3TWh

Giniúint leictreachais inathnuaite i 2030

35,000ha

Athshlánaithe faoi 2025

RÁITEAS ÓN CHATHAOIRLEACH

Thar ceann an Bhoird, tá áthas orm Tuarascáil Bliantúil a chur ar fáil do Ghrúpa Bhord na Móna don bhliain fioscach dár gcríoch 27 Márta 2019.

I mí Dheireadh Fómhair an bhliain seo caite, d'fhógair muid straitéis nua i gcomhair Bord na Móna a bhain le dícharbónú an Chomhlachta, luasghéarú chun bogadh amach ónár gcuid gnó móna i dtreo inathúsáidte, athshlánú acmhainne agus gnónna inbhuanaithe nua. Chuir sé sin neart le freagraí don straitéis "Donn go Glas" agus freagraí do pholasaithe náisiúnta agus EU um dhícharbónú.

Chun an straitéis seo a sheachadadh, táimid:

- > Ag comhdhlúthú agus ag simpliú ár gcuid gnónna bunaithe ar mhóin;
- > Ag forbairt agus ar fairsingiú ár gcuid athshlánú acmhainne agus gnónna fuinnimh inathnuaite ag tacú le polasáí an Rialtais; agus
- > Ag infheistiú i bhforbairt deiseanna gnó nua a ghiaraíonn ár gcuid sócmhainní tábhachtacha lena n-áirítear na daoine agus an bainc talaimh is againne chun fostaíocht inbhuanaithe a chruthú agus tacú leis i Lár na Tíre.

Le linn an phróisis sin, rinneamar go leor cinntí deacra. Mar Bhord, bhíomar aireach go leor ar 400 fostaí Bhord na Móna, go leor le blianta fada seirbhíse don Chomhlacht, a fuair tionchar díreach ó na cinntí sin. In éineacht leis an mBainistíocht, d'oibrigh an Bord le geallshealbhoirí ábhartha chun a chinntiú go rabhamar in ann an t-athrú sin a dhéanamh trí phróiseas iomarcaíochta deonach, go raibh an pacáiste a chuireamar ar fáil cóir agus léirigh sé meas don dílseacht agus seirbhís agus go mbeadh muid ag déileáil le himeacht na bhfostaithe sin ar bhealach chomh freagrach tacúil agus is féidir.

Níor ghlacamar go bog leis na cinntí glactha ag an mBord. D'ainneoin sin, tá mé sásta gur cinntí cearta iad. Tá freagracht ag an mBord gníomhú i suimeanna is fearr an Chomhlachta agus cinntiú go bhfuil todhchaí inbhuanaithe ag Bord na Móna.

De réir mar a ullmhaíonn an Comhlacht chun a bhealach amach a luasghéarú ó ghnó móna, is dúshlán é don Bhord indéantacht leanúnach an ghnó traidisiúnta a chinntiú ar tréimhse réasúnta chun go leor ama, acmhainní agus caipiteal a thabhairt chun gnónna inbhuanaithe nua a fhorbairt. Cinnteoidh sé sin gur féidir le Bord na Móna leanúint ag comhlíonadh a mhandáide ag cruthú agus ag coinneáil fostaíochta inbhuanaithe i Lár na Tíre.

Le míonna beaga, fuair Bord na Móna go leor poiblíochta maidir lena thionchar ar an gcomhshaol, cuid mhaith de sin diúltach. D'ainneoin sin, ceapaim gur tábhachtach cuimhneamh go bhfuil Bord na Móna in aistear i dtreo samhlach gnó nua, níos inbhuanaithe, ó amanna chomh luath le 2008, nuair a thosaigh comhadhaint móna le bithmhais sa Stáisiún Cumhachta Éadan Doire. Bhaineamar amach cheana féin go leor mionspriocanna suntasacha a thacaíonn leis an samhail gnó nua inbhuanaithe sin.

CATHAOIRLEACH
GEOFF MEAGHER

BORD NA MÓNA

RÁITEAS ÓN CHATHAOIRLEACH AR LEAN

Mar thoradh ar na céimeanna glactha ag Bord na Móna, chuaigh treise carbóin an leictreachais ginte againn ag 54% ó 2007. Táthar ag súil go mbeidh an laghdú géar sin ag leanúint ar aghaidh de réir is a fhairsingíonn an Comhlacht a chuid acmhainne ginte cumhachta inathnuaite, le cumhacht na gréine ag teacht i líne le gaoth agus bithmhais a fhásann cheana féin. I ngeall air sin, titfidh treise carbóin leictreachais Bhord na Móna ag 65% i 2020 agus 85% i 2025.

Taispeánann torthaí do 27 Márta 2019 feidhmíocht láidir bhunúsach ag gach gnó lárnach, roimh earraí éisceachtúla. D'ainneoin sin, mar thoradh ar chostas na gcinntí deacra glactha ag an mBord le linn na bliana airgeadais, táimid ag tuairisciú caillteanais tar éis cánach €49.9 milliún i gcomhair BA19. Tá sé sin tar éis táillí éisceachtúla €91.4 milliún a chur san áireamh, comhdhéanta le €45.1 milliún costais airgid tirim agus €46.3 milliún laghdú sócmhainní. Léiríonn eilimint an airgid costas na n-iomarcaíochtaí agus is aitheantas é eilimint neamh-airgid ar luach na sócmhainní móna ar gá a ailíniú arís chun fírinne dícharbónaithe a thaispeáint. Ar an dea-thaobh, fanann clár comhardaithe an Chomhlachta láidir le leibhéal féich laghdaithe go leor agus comhréireacht chompordach lenár gconarthaí féich. Léiríonn sé sin gur glacadh na cinntí cearta chun todhchaí inbhuanaitheachta a chinntiú do Bhord na Móna.

Ceann de bunchlocha an Bhoird faoi láthair ná a chinntiú go dtagann an Comhlacht chuig comhaontú tráchtála le ESB maidir le soláthair leanúnach móna agus soláthair bithmhaise inbhuanaithe chuig a stáisiúin cumhachta Loch Rí agus Iarthar Uíbh Fháilí. Tá an dá chomhlacht ag obair go dlúth chun a chinntiú go bhfuil todhchaí inbhuanaithe ag na stáisiúin faoi 2027. Tá an Bord dearfach go dtiocfar ar chomhaontú tráchtála a chloíonn le riachtanais an dá chomhlachta. Idir an dá linn, tá ESB ag déanamh dul chun cinn ina iarratais pleanála i gcomhair an dá stáisiún.

Tá áthas an domhain orm a thuairisciú go raibh ratha suntasacha ag an gComhlacht freisin le linn na bliana:

- > In éineacht lenár gcomhpháirtí comhfhiontair ESB, tógáil togra feirme gaoithe Oweninny i Maigh Eo, ar shuíomh a raibh in úsáid roimhe sin i gcomhair bainte móna, ag dul go han-mhaith de réir a chéile agus dlite le bheith in oibriúchán faoi Dheireadh Fómhair 2019;
- > Sheol ár gcuid gnó Athshlánaithe Acmhainne an chéad ghnó athchúrsála boinn rotha in Éirinn i nDroichead Átha agus chruthaigh siad 40 post nua sa phróiseas agus an chéad áis athchúrsála plaisteacha in Éirinn ag an monarchan brícíní Littleton i dTiobraid Árann, ag cruthú 40 post eile. Léiríonn na tograí sin tiomantas Bhord na Móna chun fostaíocht inbhuanaithe a chruthú agus infheistíocht a luasghéarú in athchúrsáil ardluacha agus gnónna athshlánaithe acmhainne;
- > Chomh maith leis sin, rinneadh go leor dul chun cinn inár n-aonad Gnó Nua agus Forbartha Talún le tograí píolóta ar síúil cheana féin i réimsí fuinnimh, bia agus sláinte, ailínithe go hiomlán le haidhmeanna polasaithe náisiúnta.

BORD NA MÓNA

RÁITEAS ÓN CHATHAOIRLEACH AR LEAN

An dúshlán don Chomhlacht amach anseo ná tograí um chríochnú a thabhairt, a mbeidh in ann go leor fostaíochta inbhuanaithe a ghiniúint i Lár na Tíre ar feadh go leor blianta amach anseo. Chomh maith leis, is gá do na tograí sin tacú le hinbhuanaitheacht níos fadtéarmaí ar ghnó Bhord na Móna ar iomlán.

Leanann an Bord ag tabhairt áit tosaíochta do chur chuige rialachais corparáidigh bunaithe ar dea-chleachtas agus rialachán agus treochtaí atá ag teacht chun cinn. Rinneadh Measúnú éascaithe go neamhspleách ar an mBord i 2018 agus cuireadh gach moladh i gcomhair feabhais i bhfeidhm le linn an tréimhse. Leis sin, rinneadh Measúnú inmheánach an Bhoird an bhliain seo agus déanfar athbhreithniú agus cur i bhfeidhm ar na moltaí. Dheimhnigh na próisis sin go bhfuil córas éifeachtach ag an nGrúpa i gcomhair rialachais corparáidigh.

Mo mhíle buíochas le mo chomhoibrithe sa Bhord as a gcuid tacaíochta agus tiomantas le linn na bliana. Tá a fhios agam gur bhliain deacair é seo don Bhord ina raibh cinntí an-deacair le déanamh agus le cur i bhfeidhm. Bhí go leor athruithe againn ar an mBord le linn na bliana. Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil le Michael Barry, Kevin Healy, Seamus Maguire, Denis Leonard agus John Farrelly as a gcuidiú luachmhar don Bhord agus as a gcuid tacaíochta dom féin agus don Chomhlacht ina aistear. Ba mhaith liom freisin fáilte a chur roimh Colman Hynes agus Paddy Rowland chuig an mBord. Táim ag súil go mór le hoibriú leo de réir is a chuireann Bord na Móna a straitéis nua i bhfeidhm.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an Aire Cumarsáide, um Ghníomhú ar Son na hAeráide agus Comhshaoil, an tUasal Richard Bruton T.D. agus Aire Stáit ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus an Roinn Cumarsáide, um Ghníomhú ar Son na hAeráide, an tUasal Sean Canney T.D. as a gcuid tacaíochta leanúnaí do Bhord na Móna, a bhfuil rí-thábhachtach i ngeall ar an bpróiseas aistrithe atá i ndán do Bhord na Móna faoi láthair. Ba mhaith liom ómós a léiriú don Uasal Mark Griffin, Rúnaí Ginearálta na Roinne, an Uasal Patricia Cronin, Cúntóir Rúnaí Ginearálta agus an Uasal Barbara Leeson, Príomhoifigeach agus oifigigh eile na Roinne as a gcuid tacaíochta agus comhairle.

Le linn na bliana, rinne an Comhlacht cumarsáid ar bhonn rialta maidir le cúrsaí rialachais leis an roinn NewERA nua le Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta agus an Roinn Caiteachais Poiblí agus Athchóirithe. Ba mhaith liom buíochas a léiriú d'oifigigh NewERA agus oifigigh na Roinne as a gcuid tacaíochta le linn na bliana seo.

Leanann Bord na Móna ag oibriú i dtimpeallacht dhúshlánach, ach táim cinnte go mbeidh an Bord, in éineacht le bainistíocht faoi cheannasaíocht ár bPríomhfheidhmeannach Tom Donnellan, ag cinntiú go seachadaíonn an Comhlacht ar riachtanais dícharbónaithe náisiúnta agus go ndéanann sé athchóiriú air féin le tograí ábhartha nua ionas gur féidir leis leanúint ag comhlíonadh a mhandáide maidir le Lár na Tíre.

Geoff Meagher
Cathaoirleach

RÁITEAS ÓN PHRÍOMH- FHEIDHMEANNACH

Rinneamar athstruchtúrthú agus athinfheistíocht chun todhchaí inbhuanaithe a thógáil do Bhord na Móna.

Tá an todhchaí soiléir.

I stair ochtó a cúig bliain Bhord na Móna, ba dhúshlán é 2018 don ghnó, oibriúcháin agus fiú stádas an chomhlachta ann féin. D'fhéadfadh Bord na Móna leanúint ina chúrsa gníomhartha traidisiúnta, ag bainistiú an talaimh agus acmhainní móna mar phríomh-ghníomhaíocht thráchtála. D'fhéadfadh an comhlacht neamhaird a thabhairt ar na dúshláin a léiríonn an bhagairt is mó atá ar an bpláinéad sa haonú haois is fiche, athrú aeráide. Dá ndéanfadh sé sin, bheadh ag teipeadh ar Bhord na Móna cuidiú le hÉirinn geilleagar saor ó charbón a bhaint amach faoi 2050.

De bharr an chúrsa gníomhartha sin, bhí ar Bhord na Móna seasamh dá chuid freagrachtaí maidir le gníomhú ar son na haeráide agus cinní deacra áirithe a dhéanamh. Chiallóidh sé sin bogadh amach ó oibriúcháin traidisiúnta agus todhchaí nua a thógáil, bunaithe ar bhreoslaí, táirgí agus seirbhísí íseal ar charbón a sholáthair.

Ar an 24ú Dheireadh Fómhair 2018, rinne Bord na Móna a chinneadh. Ar an lá sin, d'fhógair mé straitéis nua a bhain le athshuí bunúsach a dhéanamh ar an gcomhlacht, ag bogadh ar aghaidh ón n-oibriúcháin “donn” i dtreo todhchaí “glas” inbhuanaithe. Ceadáíonn an t-athstruchtúrú uaimhianach sin do Bhord na Móna agus réigiún leas a bhaint ó na deiseanna a chruthaíonn dícharbónú.

**Ó dhonn go glas — tá ár
n-aistear dícharbónaithe
faoi lán seoil**

Tá Trí Bhunchloch ag an Straitéis

1. Comhdhlúthú agus simpliú

Bord na Móna níos simplí níos láidre:

- > Athstruchtúrú ar na hoibriúcháin traidisiúnta chun castacht a laghdú agus a bheith oiriúnach don fheidhm;
- > Gnónna reatha bunaithe ar mhóin a chomhdhlúthú in aonad gnó Fuinnimh nua chun brabús a thiomáint;
- > Caiteachais párolla agus neamh-phárolla a laghdú go suntasach;
- > Scoir ó ghnónna nach dtugann brabús dúinn;
- > Fochostas bainistíochta a laghdú le feidhmeanna lárnacha aistriithe ó aonaid gnó;
- > Lárionad grúpa níos lúbtha a fhorbairt chun díriú ar straitéis, rialachas, leithroinnt caipitil agus forbairt talainn.

Bhain an plean le athimlonnú agus próiseas iomarcaíochta deonaigh. Ba ríthábhachtach do Bhord na Móna aistriú cóir a bhaint amach. Bhí sé sin le feiceáil i dtéarmaí na scéime iomarcaíochta deonaigh agus foráil réimse leathan scileanna a thacaíonn d'fhostaithe imeacht ón gcomhlacht. Léirítear costas airgeadais leis na codanna dheacra ach rí-thábhachtacha sin leis an bpróiseas dícharbónaithe agus athstruchtúrtha sna hearraí éisceachtúla tuairiscithe i gcuntais bliantúla BA19.

Chun athstruchtúrú a dhéanamh ar an scála sin, teastaíonn infheistíocht shuntasach sa todhchaí. Taispeántar an infheistíocht sin i dtodhchaí Bhord na Móna mar ghnó íseal ar charbón i bhfigiúirí BA19.

PRÍOMHFHEIDHMEANNACH
TOM DONNELLAN

BORD NA MÓNA

RÁITEAS ÓN PHRÍOMHFHEIDHMEANNACH AR LEAN

2. Gnónna lárnacha íseal ar charbón atá ann cheana a shíneadh agus a fhairsingiú

Lár sínte ag tiomáint fáis inbhuanaithe fadtéarmach le:

- > Acmhainn táirgthe a mhéadú chun a bheith ina cheannasaí fuinnimh inathnuaite in Éirinn faoi 2030:
 - Fuinneamh a ghiniúint ó ghaoth, griain, bithgháis, díleá anaeróbach agus bithmhais
 - Comhpháirtíochtaí agus seirbhísí bainistíochta fuinnimh nuálaíoch a thiomáint
- > Éire a chur i dtreo bainistíochta dramhaíl inbhuanaithe:
 - A bheith inár bpríomh-bhailitheoir agus próiseálaí dramhaíl i Lár na Tíre
 - Dramhaíl ar luach íseal a thiontú i dtáirgí ardluacha
 - Breosla a dhéanamh de dhramhaíl

Tabharfaidh gníomhaíochtaí an aonaid gnó Forbartha Powergen bunús airgeadais maith don chomhlacht agus tabharfaidh sé cuidiú suntasach do thargaid laghdaithe astuithe náisiúnta na hÉireann. Is í an aidhm atá againn ná suas go dtí 3.0 terawatt uair (*terawatt hours*, TWh) leictreachais inathnuaite a sholáthar faoi 2030. Léireódh sé sin ardú trí uair ar an leictreachas inathnuaite 1.0TWh ginte againn i 2019. Táimid ar an mbealach cheana féin. Beidh feirm gaoithe Oweninny in oibriúchán i 2019. Bhí iarratais pleanála seolta i gcomhair feirme gaoithe Doire Fhada i Co. Longfort agus feirm fótavóltach na gréine i Co. Chill Dara. Thosaigh comhairleoireacht phoiblí ar an stáisiún díleá anaeróbach molta i bPort Laoise.

Is é tiomantas chun sármhaitheas a sheirbhísiú ailínithe le forbairt teicneolaíochtaí nuálaíochta a chuireann athshlánú agus athchúrsáil le bainistíocht dhramhaíl atá ag tiomáint go mór an aonaid gnó Athshlánaithe Acmhainne. An bhliain seo, roghnaigh 113,000 teach agus gnó i Lár na Tíre seirbhís bainistíochta dramhaíl Bhord na Móna a fuair duais. Tiontaíonn an áis bhainistíochta dramhaíl i nDroichead líonadh talún i leictreachas. Is é an tseirbhís athchúrsála boinn rotha i Co. an Lú an t-aon cheann den chineál sin sa chontae ag déanamh táirgí ardluacha as boinn rotha deireadh a saoil.

3. An nua a fhorbairt agus a scálú

Infheistíocht a dhéanamh ar ghnónna inbhuanaithe nua le deiseanna scálaithe agus fostaíochta:

- > Ag gearáil talaimh reatha, soláthair fuinnimh inathnuaite, uisce agus fórsa oibre le taithí;
- > Ag forbairt táirgí íseal ar charbón agus seirbhísí do mhargaí áitiúla, náisiúnta agus idirnáisiúnta.

Is fócas tráchtála é dul in iomaíocht sa gheilleagar glas a fhásann. Thug cultúr láidir bainistíochta tionscadail atá ann cheana i mBord na Móna go leor cuidithe don phróiseas idéú i gcomhair na tograí gnó nua sin. Táimid ag infheistiú in Uiscshaothrú, cothú Luibhe agus Plandaí agus baint Birchwater. In BA19, bhain togra feirme éisc Uiscshaothraithe garspriocanna tábhachtacha amach le bunáíocht feirme éisc lúib dúnta i Mount Lucas, Co. Uíbh Fhailí le 300,000 iasc úruisce. Leis sin, chríochnaigh muid ag baint Birchwater ar shuíomh trialach in Derrahaun, Co. Longfort. Críochnaíodh cur luibheanna ar dhá shuíomh trialach, ceann suite in Mount Lucas agus an ceann eile i nDoire Fhada, Co. Gaillimhe. Tá 30 duine ag obair ar an togra cothaithe Luibhe agus Plandaí, ag forbairt táirgí i gcomhair leighis luibhe agus earnála cairdiúla don éiceolaíocht.

Is tábhachtach a rá, d'ainneoin dúshlán na bliana, go bhfanann sláinte bunúsach an chomhlachta láidir. Tháinig méadú ar an mbrabús oibriúcháin don bhliain ó €33.2 milliún go €41.3 milliún, agus laghdú suntasach ar an bhfiach ó €76.1 milliún go €22.9 milliún. Is comharthaí iad na dea-fhigiúirí sin a spreagann muid go mór de réir is a aistríonn an comhlacht i dtreo oibreacha gan mhóin. Léiríonn na hearraí éisceachtúla ar luach €91.4 ar iomlán scála suntasach infheistíochta an Chomhlachta sa dhícharbónú.

An bhliain seo caite, thug Bord na Móna aghaidh ar an méid a mbeidh go leor gnónna in Éirinn ag déileáil leis go han luath.

**Chonaiceamar riachtanais
dícharbónaithe agus rinneamar
na cinntí deacra ach dearfacha ar
deireadh chun todhchaí nua, íseal ar
charbón a thógáil do dhaoine agus
don phobal a bhraitheann orainn.**

Roghnaigh muid deis thar dhalladh. Tá áthas orm a thuairisciú i go leor cumarsáidí, fóraim agus cruinnithe halla bailte leis na céadta fostaí Bhord na Móna an rogha rí-thábhachtach nár cheistíodh riamh. Roghnaigh Bord na Móna an deis chun dícharbónú a thapú go hiomlán.

Tom Donnellan

Príomhfheidhmeannach

ATHBHREITHNIÚ AN PHRÍOMHOIFIGH AIRGEADAIS

MARK MCGLOIN

Príomhoifigeach Airgeadais Sealadach

Léiríonn torthaí do BA19 coigeartaithe i gcomhair earraí éisceachtúla feidhmíocht oibriúcháin láidir tiomanta ag cur i bhfeidhm rathúil an chláir athstruchtúrtha dícharbónaithe.

	BA19	BA18
	€ Milliún	€ Milliún
Ioncam Reatha	380.4	395.3
Cailteanas oibriúcháin	(50.1)	(6.1)
Costais/lagú éisceachtúla	91.4	39.3
Brabús oibriúcháin coigeartaithe	41.3	33.2
Dímheas/amúchadh	36.3	41.1
ABITDA coigeartaithe i gcomhair earraí éisceachtúla	77.6	74.3
Sócmhainní Iomlán	474.7	552.0
Caiteachas caipitil	29.3	27.4
Glanfhiach	22.9	76.1
Cistí na scairshealbhóirí	161.3	218.1

- > Laghdaigh láimhdeachas ag 3.8% ó €395.3 milliún go €380.4 milliún, laghdú €14.9 milliún tiománaithe ag athrú i dtionáiste líonta talún ceadúnaithe agus imeacht ón ghnó guaile
- > Infheistíochtaí sa chlár athstruchtúrtha dícharbónaithe agus athrú i gcoinníollacha margadh fuinnimh a thiomáineann costais agus laguithe éisceachtúla
- > Brabús oibriúcháin coigeartaithe do chostais éisceachtúla a tháinig i méid €8.1 milliún ar BA18 le EBITDA coigeartaithe ag dul i méid ag €3.3 milliún
- > Glanfhiach laghdaithe ag €53.2 milliún i ngeall ar rialú caipitil, sábhálacha athstruchtúrtha, díolachán 12.5% scair feirme gaoithe Shliabh Bháin agus gnóthuithe caipitil oibre

Le linn na bliana, rinne Bord na Móna athstruchtúradh ar an nGrúpa iomlán agus chruthaigh sé an roinn Fuinnimh a mbeidh curtha in éineacht le gnónna Móna, Bithmhaise, Breoslaí, Gairneoireachta agus Oibriúcháin Powergen. Rinneamar luasghéarú ar an gclár Forbartha Powergen le béim ar fhorbairt ár sócmhainní fuinnimh fadtéarmacha agus chruthaigh muid an roinn Gnó Nua agus Forbartha Talaimh ag díriú ar luach ár mbainc talaimh 80,000 heictéar a mhéadú go mór agus deiseanna nua tráchtála agus fostaíochta a chruthú i Lár na Tíre. Glacadh an cinneadh chun athstruchtúrtha chun Bord na Móna a ullmhú le haghaidh tionchair airgeadais an dícharbónaithe ar thionscal fuinnimh agus ár ról náisiúnta chun treise carbóin a laghdú san fhuinneamh.

Eascaíonn an €91.4 milliún táillí éisceachtúla as dícharbónú agus léiríonn siad infheistíocht shuntasach i samhail gnó íseal ar charbóin an Ghrúpa agus brabúsacht an todhchaí do Bhord na Móna. Glactar leis an gcostas mar infheistíocht agus déanfar athinfheistíocht ar na coigiltis inár n-aonaid Athshlánaithe Acmhainne, Forbartha Powergen agus Gnó Nua agus Forbairt Nua a bhfuil an tasc acu luach sócmhainní talaimh an Ghrúpa a chur i méid agus tograí rathúla go tráchtála a sheachadadh, rud a dhéanfaidh postanna a chruthú. Leanfaidh an Grúpa ag cur smachta ar chaipiteal agus costas chun a chinntiú go mbíonn airgead ar fáil i gcomhair tograí a chloíonn lenár gcritéir infheistíochta.

Tá píblíne forbartha fuinnimh inathnuaite ag an nGrúpa lena mbeidh an Grúpa ag seachadadh 3TWh (terawatt uair) leictreachais inathnuaite faoi 2030 agus tá sé ag luasghéarú ár gcuid infheistíochta sna réimsí sin.

Bhí laghdú suntasach ar ghlanfhiach BA19 ó €76.1 milliún go €22.9 milliún, agus dá bharr, fanann an Grúpa ar deastaid airgeadais. Bhí sé sin bainte amach ag tabhairt áit tosaíochta do chaiteachas caipitil ar thograí inbhuanaithe, clár laghdaithe costas mhóir agus díolachán 12.5% scair na feirme gaoithe Sliabh Bháin in éineacht le feidhmíocht chaipitil oibre feabhsaithe. Bhí glanfhiach laghdaithe ag an nGrúpa ag €147.6 milliún ó FY17 ó d'ullmhaigh sé don aistriú chuig spleáchas laghdaithe ar ghnó Móna.

BORD NA MÓNA

ATHBHREITHNIÚ AN PHRÍOMHOIFIGIGH AIRGEADAIS AR LEAN

Áirítear le príomhbhuaiçpointí airgeadais na bliana:

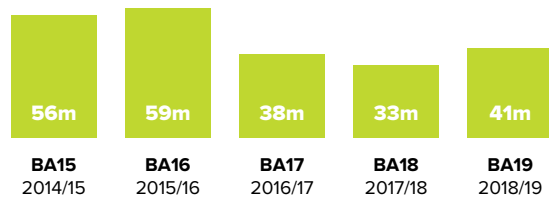
- > Dúnadh airgeadais rathúil €180 milliún an comhfhiontair Oweninny le ESB. Bhailigh an fhoireann €160 milliún le maoiniú tionscadail in aghaidh 93MW feirm gaoithe agus tá an togra ag seachadadh sceidil pleanáilte;
- > Díolachán 12.5% scair fheirm gaoithe Sliabh Bháin a chuidigh le sreabhadh airgid dearfach agus a ghin €3.9 milliún brabúis oibriúcháin;
- > Bhí coigiltí substainteacha seachadta ag an gclár athstruchtúrtha dícharbónaithe in BA19 agus leanfaidh sé ag tiomáint feidhmíochta an ghrúpa in FY20 agus taobh thall. Déanfaidh sé sin fritháireamh ar thionchar díolacháin íseal móna atáthar ag súil lei sa todhchaí de réir is a laghdaíonn an Grúpa fómhar na bliana agus a ullmhaíonn sé chun deireadh a chríochnú ar tháirgeadh móna chun fuinnimh;
- > Chuir an gnó Breoslaí cuid tábhachtach pleananna dícharbónaithe an Ghrúpa i bhfeidhm tríd an imeacht ó ghnó guaile agus bhí cogiltí sonraithe seachadta ó dhúnadh monarchan brícíní Littleton;
- > Chuaigh gnó Powergen in oiriúint don athrú i margadh leictreachais ISEM agus bhí bliain láidir seachadta faoi thacaíocht praghasanna níos airde ná an gnáth;
- > Rinne ár roinn Gnó Nua agus Forbartha Talún infheistíocht in Uisceshaothrú, Birchwater agus trialacha táirgthe Luibhe de réir is a dhéanann muid éagsúlú ar an ngnó amach ó thuailleamaí ar mhóin;
- > An infheistíocht €3.8 milliún inár n-áis athchúrsála boinn rotha i nDroichead Átha a dhéanann athchúrsáil ar bhoinn rotha i dtáirgí a úsáidtear in astroturf, áiteanna súgartha agus mar ionadaí do choir gairneoireachta. Tacaíonn sé sin le 40 post go háitiúil;
- > Glanfhiach laghdaithe ag €53.2 milliún.

Ba é €50.1 milliún an cailteanas oibriúcháin i BA19 (BA18: cailteanas Oibriúcháin €6.1 milliún). Brabús oibriúcháin coigeartaithe i gcomhair earraí uathúla agus éisceachtúla ná €41.3 milliún in BA19 (BA18: €33.2 milliún). D'eascraigh earraí éisceachtúla ón riachtanas chun Bord na Móna a ullmhú don tionchar airgeadais ó dhícharbónú an tionscail fuinnimh agus ár ról náisiúnta i dtreise carbóin fuinnimh a laghdú.

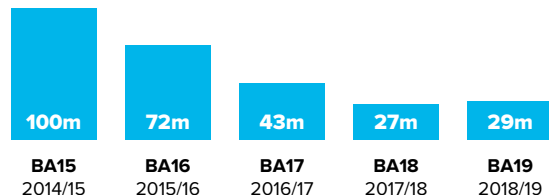
Áirítear leis na hearraí éisceachtúla a bhí ann:

- > €41.9 milliún costais athstruchtúrtha maidir le réasúnaithe le aonaid gnó an Ghrúpa agus Fuinnimh;
- > €25.0 milliún costais lagú ag baint le réasúnú aonaid gnó an Ghrúpa agus Fuinnimh;
- > €10.6 milliún costais maidir le dúnadh limistéir portaigh áirithe agus imeacht gnónna eile;
- > €3.1 milliún ag baint le costais athstruchtúrtha eile an Ghrúpa;
- > €10.7 milliún costais lagú bainteach le hathruithe sa mhargadh fuinnimh.

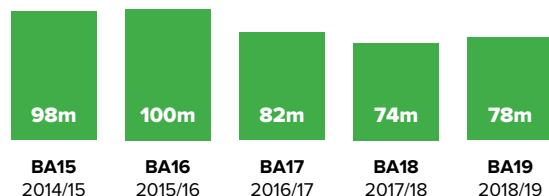
Brabús Oibriúcháin Réamhseachtúil €Milliún

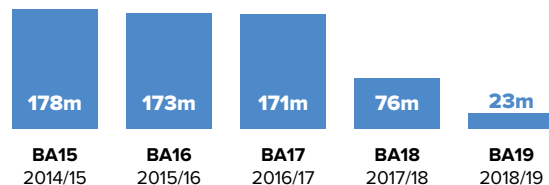
Caiteachas Caipitil €Milliún

EBITDA Réamhseachtúil €Milliún

Glanfhiach €Milliún

BORD NA MÓNA

ATHBHREITHNIÚ AN PHRÍOMHOIFIGH AIRGEADAIS AR LEAN

Ba é EBITDA coigeartaithe d'earraí éisceachtúla ná €77.6 milliún in BA19 (BA18: €74.3 milliún). Ba é brabús roimh cháin ná €54.7 milliún in BA19 (Cailteanas BA18: €14.4 milliún) a léiríonn earraí ndearnadh breac-chuntas orthu roimhe agus laghdú i nglanchostais maoinithe €3.1 milliún i ndiaidh aisíocaíocht €50.9 (\$65.0) milliún socrúchán próbháideach le linn na bliana.

Ba é cailteanas na bliana ná €49.9 milliún (Cailteanas BA18: €8.3 milliún) le creidmheas cánach €4.8 milliún (BA18: creidmheas cánach €6.1 milliún).

	BA19	BA18
	€ Milliún	€ Milliún
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	20.6	51.6
Caipiteal oibre agus forálacha	61.3	18.9
Costais maoinithe íochta	(7.9)	(10.9)
Cáin faighte ar ioncam (íochta)	(3.1)	1.6
Bunsreabhadh airgid ó oibriúcháin	70.9	61.2
Íocaíochtaí caiteachais caipitil	(26.8)	(26.3)
Gluaiseacht ar infheistíochtaí	12.2	(4.9)
Fáltais ar dhiúscairt sócmhainní coinnithe i gcomhair díolacháin	0.0	38.3
Cistí ar aghaidh ar áis RCF	0.0	(11.6)
Aisíocaíocht fhéich	(55.8)	(38.1)
Airgead faighte ar dhíorthaithe	6.4	7.9
Rannann íochta	0.0	(2.5)
Glanardú airgid agus coibhéis airgid	6.9	24.0
Laghdú i maoiniú féich	51.1	43.9
Athrú ó ghluaiseachtaí neamh-airgid	(4.8)	27.4
(Laghdú) sa ghlanfhiach	53.2	95.3

Bhí glansreabhadh isteach airgid ag an nGrúpa €6.9 milliún in BA19 i gcomparáid le €24.0 milliún sreabhaidh isteach an bhliain roimhe - baineann príomh-idirbhirt le hardú airgid ó oibriúcháin €9.7 milliún agus airgead laghdaithe ó infheistíochtaí agus díolachán sócmhainní €21.2 milliún.

Ag deireadh na bliana, bhí glanfhiach €22.9 milliún ag an nGrúpa, laghdú €53.2 milliún sa bhliain.

Tugtar an ráiteas mionsonraithe sreabhaidh airgid ar leathanach 62 le nótaí 18 agus 21 do na Ráitis Airgeadais.

Infheistíocht don todhchaí

Ar iomlán, bhí íocaíochtaí caiteachais caipitil do BA19 €26.8 milliún (BA18: €26.3 milliún). Bhain an clár infheistíochta caipitil go mór le caiteachas caipitil cothabhála normálta go háirithe sna gnónna Athshlánú Acmhainne agus Móna, agus an dá cheann acu ag díriú go mór ar chaipiteal. Rinneamar infheistíocht €3.8 milliún inár n-áis athchúrsála boinn rotha. Ag stáisiún cumhachta Edenederry rinneamar infheistíocht i dtrealamh ag ullmhú an tsuimh i gcomhair caighdeáin astaithe níos déine.

Bhí Infheistíochtaí Airgeadais do BA19 €12.2 milliún ar iomlán glansreabhadh isteach (BA18: €4.9 milliún glaninfheistíochta). Ní raibh infheistíochtaí airgeadais in institiúidí infheistiúcháin airgead dearfach don bhliain, le díolachán 12.5% Sliabh Bháin agus aisíocaíocht mhaoiniú gnáthscaireanna ó fheirm gaoithe Oweninny.

Taighde agus Forbairt Le linn BA19, chaith Bord na Móna €9.8 milliún ar thaighde agus forbairt lena n-áirítear forbairt ghnó, gan dheonuithe san áireamh (BA18: €9.3 milliún). Tá an Grúpa ag forbairt deiseanna nua dírithe ar tháirgí agus seirbhísí íseal ar charbóin i réimsí amhail: dramhaíl go fuinneamh, feirmeacha gaoithe agus gréine, táirgí agus margaí nua, Uiscebhaothrá, forbairt Luibhe agus Plandaí agus feabhsuithe sa phróiseas i ngach réimse.

Struchtúir Chaipitil agus Polasaí Cistíochta

Déanann an Bord athbhreithniú ar an bPolasaí Cistíochta don Ghrúpa agus déanann feidhm Cistíochta an Ghrúpa cur i bhfeidhm agus monatóireacht air. Is aidhm leis an bPolasaí costais maoinithe foriomlán an Ghrúpa a laghdú agus solúbthacht a choinneáil i margaí luaineacha, faoi réir leibhéil inghlactha cistíochta agus riosca contrapháirtí.

Is aidhm ginearálta leis an bhfeidhm Cistíochta riosca malartáin eachtraigh a bhainistiú chun cuidiú leis an nGrúpa sprioc airgeadais fáis ar bhrabús oibriúcháin euro a bhaint amach ar bhealach costéifeachtach agus drogallach roimh rioscaí agus fáluithe nádúrtha a úsáid thar an Ghrúpa nuair is féidir.

Ceadaíonn an polasaí cistíochta go n-úsáidfí ionstraimí nua chun rioscaí airgeadais agus díorthaithe a mhaolú agus cuirtear iad i bhfeidhm i gcomhréir le sonraíocht an Aire Airgeadais eisithe i gcomhréir le 'Acht um Idirbhirt Thráchtála Comhlachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile 1992'.

BORD NA MÓNA **ATHBHREITHNIÚ AN PHRÍOMHOIFIGIGH AIRGEADAIS AR LEAN**

Tá seasamh ginearálta an ghrúpa dírithe go háirithe ar ráta úis agus babhtálacha malartáin eachtraigh. Tháinig glaniasachtaí in BA19 chuig buaicphointe €87 milliún i mBealtaine 2018 le buaic in BA18 €189 milliún.

De ghnáth tarlaíonn an bhuaic nuair atá stoic ag a leibhéil is airde. Ba iad €6.9 milliún glanchostais maoinithe, €3.1 milliún níos ísle ná an bhliain roimhe i ngeall ar leibhéil féich meánacha níos ísle.

Ag deireadh na bliana, bhí \$78.0 milliún ag an nGrúpa (€55.7 milliún) ráta seasta féich a raibh ardaithe ar an margadh socrúcháin príobháidigh sna SAM. Chun neamhchosanta ráta malartáin an dollar SAM a bhaineann leis a fhálú agus rátaí úis bunúsacha a thiontú go seasta, tháinig an Grúpa isteach i go leor malartuithe tras-airgeadra chun próifíl aibíochta a gcuid féich a mheaitseáil. Tá an fiach sin iníoctha ar ais i mí Lúnasa 2019.

Bhí próifíl aibíochta an fhéich seasta ag deireadh na bliana airgeadais mar a leanas: 100% inaisíoctha in FY20. Bhí gearáil ag leibhéal 15% i gcomparáid le 35% i Márta 2018, ag taispeáint laghdaithe suntasaigh in iasachtaí agus airgead ginte.

Mark McGloin

Príomhoifigeach Airgeadais Sealadach

FOIREANN BHAINISTÍOCHTA

Is comhlacht é Bord na Móna ag dul tríd athruithe suntasacha. Tá ár bhfoireann bhainistíochta ag stiúradh an athraithe seo agus ag seachadadh feidhmíochta san am céanna ar cheithre chinn dár gcuid gnónna.

Tom Donnellan

Príomhfheidhmeannach

Vincent Redmond

Ceannasaí Aistrithe agus Cumarsáidí

John Reilly

Ceannasaí Forbartha Powergen

Mark McGloin

CFO Sealadach

John Hannan

Ceannasaí Sealadach HR

Mark Higgins

Ceannasaí Gnó Nua agus Forbartha Talaimh

Anna-Marie Curry

Rúnaí an Chomhlachta agus Comhairleoir Ginearálta

Joe Lane

Ceannasaí Fuinnimh

Ciaran Brady

Ceannasaí Athshlánaithe Acmhainne

FUINNEAMH

Tá an tAonad Gnó Fuinnimh lárnach do phleananna dícharbónaithe an Ghrúpa. Cuimsíonn an gnó gach gnónna traidisiúnta, búnaithe ar mhóin Bhord na Móna, chomh maith le go leor gníomhaíochtaí tábhachtacha nua-aoiseacha lena n-áirítear gairneoireacht, bithmhais agus oibriúcháin powergen.

JOE LANE
Ceannasaí Fuinnimh

I mí Dheireadh Fómhair 2018, d'fhógair Bord na Móna a Straitéis Donn go Glas chun oibriúcháin traidisiúnta an Ghrúpa a shimpliú agus astuithe carbóin a laghdú go suntasach. Baineann sé sin le laghdú 50% láithreach a chur i bhfeidhm ar bhuaibh móna an Ghrúpa, le stad iomlán ar an táirgiú ag fiche limistéir portaigh.

Tá na gnónna Gairneoireachta, Breoslaí, Móna, Bithmhais agus Oibriúcháin Powergen ar fad comhdhlúite anois san Aonad Ghnó Fuinnimh nua. Baineann sé sin le laghdú ar líon na ndaoine fostaíthe, trí athiomlannú agus iomarcaíocht dheonach timpeall 400 duine. De réir is a chuir an gnó na hathruithe sin i bhfeidhm, ghin sé ioncam reatha bliantúil €290 milliún agus fostaíonn sé anois timpeall 900 duine thar contaetha traidisiúnta Bhord na Móna lena n-áirítear Uíbh Fhailí, Cill Dara, Gaillimh, Longfort, An Mhí, An Iarmhí, Maigh Eo agus Laois.

Is cuspóir nua le Fuinneamh seachadadh agus maoiniú a thabhairt d'aistear dícharbónaithe Bhord na Móna, agus a ról a choinneáil san am céanna mar fhostaí agus rannpháirtí eacnamaíoch suntasach sa Lár-Réigiún. Baineann na pleananna dícharbónaithe nua le móin a eastóscadh go hiomlán chun fuinneamh a bhaint faoi

lár an chéad deich mbliana eile. Tá an spriocdháta sin, mar aon le go leor gnéithe eile na straitéise nua, á mbainistiú ag na daoine sa ghnó Energy.

BUAICPHOINTÍ

1. An t-aistriú leanúnach ó mhóin

- > Oibriúcháin bainte móna síos go 10,000ha ó 18,000ha in 2018
- > Ciallaíonn na laghduithe leanúnacha go gcomhdhéanann laghduithe oibriúcháin móna Bhord na Móna a haon faoin gcéad de thalamh portaigh an náisiúin

2. Ceann de na húsáideoirí is inbhuanaithe bithmhaise in Éirinn

- > In BA19 bhí os cionn 78% bithmhaise in úsáid ag teacht ó fhoinsí dúchasacha
- > De réir is a thagann méadú mór ar chomh-bhreoslú, beidh ábhar dúchasach forlíonta le bithmhais deimhnithe, inbhuanaithe, eiticíúil, íseal ar charbóin agus pointe úsáide
- > Beidh an tsoláthair bithmhaise á bainistiú ag an bhfórsa oibre céanna a chuir móin ar fáil do ESB agus Edenderry Energy

3. Oibríonn Fuinneamh le sócmhainní gaoithe, teirmeacha agus dramhaíl-go-fuinneamh giniúna;

- > Feirm gaoithe Bhéal Átha Chomhraic
- > Feirm gaoithe Dhroim Cáithe
- > Feirm gaoithe na Breacánaí
- > Feirm gaoithe an tSléibhe Bháin (comhfhiontar)
- > Feirm gaoithe Oweninny (comhfhiontar, MF '19)
- > stáisiún cumhachta Éadan Doire
- > Láithreán líonta gáis an Droichid

4. Soláthraí breosla soladaigh baile is mó an náisiúin san am atá thart, tá Energy tar éis nithe seo a bhaint amach:

- > Stop a chur le soláthair guail biotúmanaigh go hiomlán in Éirinn chun athrú mór a mhealladh

> Acmhainn monarú a laghdú 50% do Bhrícíní Móna

> Tiomanta chun a chinntiú go dtabharfar táirgí ar ardchaighdeán dár gcuid custaiméirí, a bhraitheann ar bhrícíní chun a dtithe a théamhú

5. Trína chomhfhiontar, Electricity Exchange, tá an gnó ag cumasú nuálaíochta chun tosaigh ar leibhéal domhanda, rud a laghdaíonn an t-éileamh ar acmhainn Ginte Cumhachta.

6. Tá an gnó ag aistriú go gníomhach a chuid portfolio meáin fáis miondíola chun oidis a chur leis a chuimsíonn dramhaíl glas agus ábhair inbhuanaithe eile.

> Sa bhliain atá thart, chorpraigh an gnó 66,000 tonna dramhaíl glas ina tháirgí gairneoireachta, rud a chiallaíonn ardú 1.5% ar an mbliain roimhe

Talaimh Energy

Tá díchornadh gníomhaíochtaí bunaithe ar mhóin lárnach do phleananna athraithe Bhord na Móna. Cuireann an gnó fórsa oibre, saineolas agus trealamh ar fáil anois a dhéanann díchoimisiúnú agus athshlánú limistéir táirgthe móna, ag laghdú oibriúcháin móna ag 8,000ha an bhliain seo caite amháin. Téann an talamh athshlánaithe go rathúil anois thar na limistéir táirgthe fágtha ag os cionn 50%.

PRÍOMH-FHÍRÍ

62%

Feabhas i bhfeidhmíocht Sábháilteachta

20%

Laghdú i bhfeithiclí an bhliain seo caite

10%

Laghdú bliantúil sa phróiseas astaithe carbóin

ATHSHLÁNÚ ACMHAINNE

Is é ár n-aidhm a bheith inár gceannasaithe bailithe, próiseála agus soláthraí cóireála deiridh dramhaíl chun tacú le hiarracht na hÉireann i dtreo bainistíocht dramhaíola inbhuanaithe.

CIARAN BRADY

Ceannasaí Athshlánaithe Acmhainne

Táimid ag infheistiú i seirbhísí, teicneolaíochtaí, suíomhanna agus próisis a dhéanann táirgí ardluacha as dramhaíl ar luach íseal.

I mí na Márta 2019, roghnaigh 113,000 custaiméir ár seirbhís bailithe dramhaíola a bhuaigh duaiseanna. Táimid ag uasmhéadú luachanna tráchtála an dramhaíola sin agus ag laghdú go mór a thionchar sa chomhshaol. Oibrímid seacht n-ionad aistriú dramhaíl, trí áis athshlánaithe dramhaíl, áis cumaisc athshlánaithe inathchúrsáilte, áis bith-dramhaíl agus suíomh líonta talún. Baintear feidhm as go leor teicneolaíochtaí próiseála casta dramhaíl, scartha, cóireála agus athchúrsála ag na háiseanna sin chun an chuid is mó leasa a bhaint as an ndramhaíl, agus dramhaíl chun diúscair a laghdú go mór.

Dramhaíl go táirgí ardluacha

Oibrímid an t-aon áis athchúrsála boinn rotha in Éirinn, ag trasfhoirmiú boinn rotha deireadh-saoil i dtáirgí athchúrsáilte indíolta. Is féidir leis an suíomh ag Bóthar Dhún Uabhair 30,000 tonna boinn rotha a láimhseáil gach bliain. I ndiaidh a dhéanta,

is féidir rubair gabhróige a úsáid chun go leor táirgí éicea a dhéanamh lena n-áirítear páirceanna spóirt ar chaighdeán FIFA, rubar eachaíochta, ag athchuir rúisc gairneoireachta agus tuilleadh. D'fhás ár scair sa mhargadh ó 30% go 35% le 12 mí anuas. Tugann an áis seo 40 post díreach.

DRAMHAÍL GO FUINNEAMH

5MW

Úsáideann an monarchan úsáide gáis líonta talún 5MW ag an nDroichead, Co. Chill Dara, gás meatáin ginte le linn miondealaithe dramhaíl laistigh an líonta talún línithe go hiomlán mar bhreosla chun leictreachas a ghiniúint.

8,500

Teach lasta ag leictreachas inathnuaithe ginte ó ghás líonta talún.

BUAICPHOINTÍ

Nuálaíocht Thráchtála

Le linn BA19, rinne an suíomh athchúrsála boinn rotha 13 acra, 7,000 méadar cearnach i nDroichead Átha, Co. an Lú, 6,000 tonna rubair gabhróige.

Ag laghdú astuithe an flít

In BA19 chuireamar flít nua, le tomhais an trucaile laghdaithe a ídíonn níos lú breosla, a bhfuil níos mó innill aige agus a dhéanann níos lú astuithe. Táimid ag súil go mór leis an gcéad Feithicil Bailithe Bruscair le bosca leictreach Refuse Collection Vehicle, (RCV) ag rith níos déanaí i 2019.

Seirbhís sheachadta ardchaighdeán

Buaiteoir duaiseanna Bailitheoir Packman 2018 na bliana.

Freagracht Shóisialta Corparáideach

€230,000 bronnta do Scéim Brabúis Pobail an Droichid, a bhfuil €3.3 milliún i gceist leis anois.

FORBAIRT POWERGEN

Tiomáineann fuinneamh inathnuaite fás i mBord na Móna, ag tabhairt deiseanna suntasacha an mhargaidh chun ár gcuid sócmhainní talaimh a ghíaráil, mar aon le scileanna forbartha tionscadail agus taithí teicniúil chun sócmhainní fuinnimh inathnuaite a oibriú.

JOHN REILLY
Forbairt Powergen

Faoi láthair, déanann an Grúpa timpeall 10% dá leictreachas inathnuaite ginte i margadh na hÉireann. Tá ár gcuid portfolío foinsí fuinnimh á fhairstingiú againn agus áirítear leis gaoth, bithmhais, bithgháis agus teicneolaíochtaí fuinnimh inathnuaite eile amhail fótavóltach na gréine.

Tá an Grúpa ag cur a chuid infheistíochta i méid go substainteach agus ag luasghéarú a chlár forbartha i nginiúint cumhachta inathnuaite. De bharr an chlár luasghéaraithe sin, rachaidh a sholáthair leictreachais inathnuaite go mór i méid ó 1.0TWh i 2019 go 3.0TWh i 2030.

Faigheann clár uailmhianach an Ghrúpa tacaíocht óna bhunachar talún, a cheadaíonn freastal do thograí ar scála suntasach. Tá an clár forbartha deartha chun a chinntiú go dtugann Bord na Móna cúnamh mór chun táirgiú leictreachais inathnuaite náisiúnta agus targaid laghdaithe astuithe carbóin a bhaint amach faoi 2030.

BUAICPHOINTÍ

Gaoth

Tosóidh an 93MW, feirm gaoithe le 29 turbín Oweninny, Co. Mhaigh Eo, comhfhiontar le ESB, oibriúchán in Q4, 2019.

Tá an forbairt feirme gaoithe 21 turbín i gCluain Chríon, Co. Uíbh Fhailí, sa staid soláthair, le tógáil ag tosú in 2020.

Bhí feidhmiú pleanála lóistithe freisin, agus thosaigh an próiseas comhairleoireachta poiblí maidir leis an bhfeirm gaoithe 24 turbín Doire Fhada i Co. Longfort.

Gréine

Rinneadh iarratas pleanála chun togra fótavóltach na gréine 70MW a fhorbairt i dTigh Mochua, Co. Chill Dara, mar chomhfhiontar leis an ESB.

Díleá Anaeróbach

Beidh áis díleá anaeróbach Mórscála, i bhforbairt faoi láthair i gCúil na Móna, Co. Laoise, ag giniúint gáis inathnuaite i gcomhair inteilgin díriú sa ghréasán gáis nádúrtha. Cabhróidh an tógra seo le hÉirinn cloí lena targaid téamhaithe inathnuaite. Táthar ag súil go seolfar iarratas pleanála níos déanaí an bhliain seo.

AG INFHEISTIÚ IN ÉIRINN

€80 milliún

Tá an togra Oweninny €180 milliún maoinithe go páirteach ag áis €80 milliún ó Bhainc Infheistíochta na hEoraip (European Investment Bank, EIB). Is é seo an t-aon infheistíocht is mó a rinne EIB ar thógra infreastruchtúir gaoithe ar an gcladach in Éirinn.

MARGADH LEICTREACHAIS INATHNUAITE

20%

Faoi 2020, ní mór do 20% den fhuinneamh úsáidte thar an EU a bheith inathnuaite

70%

Faoi 2030, ní mór 70% de leictreachas na hÉireann teacht ó fhoinsí inathnuaite. Tugann sé sin deis do chlár forbartha luasghéaraithe

TÁ NA hACMHAINNÍ AGUS SAINEOLAS AGAINN CHUN A BHEITH INÁR gCEANNASAITHE I bhFUINNEAMH INATHNUAITE

58%

De leictreachas ginte ag Bord na Móna i 2019 a tháinig ó fhoinsí inathnuaite

70%

De leictreachas ginte ag Bord na Móna i 2020 a dtiocfaidh ó fhoinsí inathnuaite de réir is a théann tograí nua in oibriúchán

GNÓ NUA AGUS FORBAIRT TALÚN

Is é ár bhfócas deiseanna tráchtála a lorg i réimsí nach mbaineann le móin a réadaíonn acmhainn iomlán ár dtalún, na ndaoine agus sócmhainní fuinnimh.

MARK HIGGINS

Forbairt Gnó Nua agus Talaimh

Táimid ag leanúint le tiomantas an Ghrúpa chun gnólachtaí inmharthana go tráchtála, íseal ar charbóin agus inbhuanaithe don chomhshaol a fhorbairt.

Le 80,000ha talamh portaigh, is é talamh ceann de shócmhainní is suntasaí Bhord na Móna, a thugann go leor deiseanna ó thráchtála go neamh-thráchtála, lena n-áirítear bithéagsúlacht agus seirbhísí an éiceachórais. Bhí 15,000ha athshlánaithe agus curtha ar fáil i gcomhair úsáide tráchtála gan mhóin.

Bhunaigh Éire clú domhanda mar oileán táirgthe bia ar ardchaighdeán. Cruthaíonn sé sin, ailínithe leis an éileamh do bhia nádúrtha, táirgthe go freagrach, go leor deiseanna gnó don Ghrúpa.

Ceann de na deiseanna sin, ag staid indéantachta faoi láthair, ná Uiscshaothrú. Déanann an togra píolótach seo measúnú ar fheirmeoireacht éisc úruisce ar thalaimh portaigh i gCo. Uíbh Fhailí.

Tá dhá dheis eile ag staid indéantachta. Déanann an chéad cheann, Birchwater, measúnú ar indéantacht bainte, próiseála agus margaíochta sù ó chrainn a fhásann go nádúrtha inár gcuid talaimh portaigh

An dara dheis ná cothú luibhe agus plandaí i gcomhair leighis luibhe agus margaí bia sláinte. Tá luach €108 in aghaidh na bliana billiún ar thionscal leighis luibhe faoi láthair, le fás measta bliantúil 8%. Tá 17 cineál luibh dúchasach á gcothú inár gcuid talaimh portaigh i gCo. Uíbh Fhailí. An dara chuid den togra seo ná plandaí a fhásann go nádúrtha sa limistéar sin a bhaint.

Chomh maith le fostaíocht inbhuanaithe a thabhairt i margaí fáis, tugann na tograí sin tacaíocht do bhithéagsúlacht sa réigiún.

NUÁLAÍOCHT GHLAS

Ag cruthú gnónna inbhuanaithe íseal ar charbón den chéad scoth.

Faigheann an fheirm éisc, suite i bhfeidhm gaoithe Mount Lucas, cumhacht ó fhuinneamh inathnuaite agus úsáideann sí córas scagtha nuálaíoch agus nádúrtha.

Is aidhm leis na tograí cothaithe Luibhe agus Plandaí agus Birchwater ár n-acmhainní nádúrtha a ghiarail mar aon leis an réimse leathan plandaí agus luibheanna a fhásann inár gcuid talaimh portaigh.

2,500,000

Lítear Birchwater sonraithe d'fhómhar an chéad shéasúir eile

AG TACÚ LE POLASÁÍ AERÁIDE NÁISIÚNTA NA HÉIREANN

Táimid tiomanta chun bainc talaimh a úsáid ar bhealach freagrach agus cuidiú ar bhealach dearfach d'aidhmeanna dícharbónaithe na tíre. Is cuid den phróiseas forbartha gnó nua é measúnú agus monatóireacht a dhéanamh ar thionchar na n-athruithe molta don chomhshaol inár gcuid talaimh.

RÚNAÍ AN BHOIRD AGUS AN CHOMHLACHTA

Geoff Meagher

Cathaoirleach
*Cathaoirleach na gCoistí Iocaíochta
agus Airgeadais*

Ceapadh Geoff Meagher mar Chathaoirleach Bhord na Móna i mí Dheireadh Fómhair 2017. Cuntasóir gairmiúil, tá os cionn tríocha bliain taithí ag Geoff ag oibriú ag leibhéal bainistíochta sinsearaigh in eagraíochtaí tráchtála. D'oibrigh sé i go leor róil laistigh Glanbia, lena n-áirítear fiche bliain mar Stiúrthóir Airgeadais an Ghrúpa agus ceithre bhliana mar Stiúrthóir Bainistíochta Dála an Ghrúpa sular éirigh sé as i 2009.

Tá a ghnó comhairleoireachta féin ag Geoff anois agus tá poist aige le Fiontraíocht Éireann (lena n-áirítear sa Choiste Iniúchta), IPL Plastics Inc, Córas Sláinte Bon Secours, (lena n-áirítear mar chathaoirleach ar a Choiste Iniúchta agus Airgeadais), SME Finance and Leasing Ltd, agus Kilkenny Coop Livestock Mart Ltd. (lena n-áirítear cathaoirleach ar a Choiste Forbartha agus Airgeadais)

Leis sin, tá go leor baint ag Geoff le Sochaí St Vincent de Paul, ó d'fhreastail sé mar Chisteoir Náisiúnta ar tréimhse cúig bhliana suas go dtí 2012 agus mar Uachtarán Náisiúnta ar chúig bliana suas go dtí Bealtaine 2017.

Tom Donnellan

Príomhfheidhmeannach
*Ball le Coistí Airgeadais agus Sláinte
agus Sábháilteachta*

D'éirigh Tom Donnellan ina Phríomhfheidhmeannach le Bord na Móna in Aibreán 2018. Tháinig Tom sa chomhlacht ó Alcatel Lucent, comhlacht infreastruchtúir Teileachumarsáide i measc an 100 ceann is mó faoi úinéireacht Nokia, inár oibrigh sé ó 2009, níos déanaí mar Leas-Uachtarán Sinsearach le hOibríocháin Domhanda sa Fhrainc. Bhí poist bainistíochta sinsearach ag Tom hails as Co. an Chláir freisin agus go hidirnáisiúnta in Packard Bell, Apple agus Samsung.

Anna-Marie Curry

Rúnaí agus Comhairleoir Ginearálta
an Chomhlachta

Tháinig Anne-Marie ar Bhord na Móna i 2007 mar Cheannasaí Dílíúil agus ceapadh í chuig ról Rúnaí agus Comhairleoir Ginearálta an Chomhlachta. Sulár tháinig sí ar Bhord na Móna, fuair Anne-Marie oiliúint agus taithí mar dhlíodóir corparáideach le Arthur Cox i mBaile Átha Cliath. Tá B.A. agus LL.B. ag Anne-Marie le Ollscoil na hÉireann, Gaillimh, Céim Mháistir sa Dlí (LL.M.) le Ollscoil Dhún Éideann, Teastas i nDlí Rúnaíochta na gCuideachtaí agus Cleachtas ó Shochaí Dlí na hÉireann agus Dioplóma i Stiúradh Cuideachtaí ó Institiúid na Stiúrthóirí.

BORD NA MÓNA

RÚNAÍ AN BHOIRD AGUS AN CHOMHLACHTA AR LEAN

Philip Casey

Ball an Bhoird

Coiste Sláinte agus Sábháilteachta

Ceapadh Philip Casey chuig an mBord i mí Eanáir 2015 faoi Achtanna Stiúrthóir Oibríthe (Gnólachtaí Stáit) 1977 agus 1988 agus athcheapadh é i 2019. Tháinig sé ar Bhord na Móna i 1980 mar oibreoir táirgthe séasúrach agus fuair sé post buan i mí na Nollag 1981. Ceapadh é mar Cheannasaí Foirne i 1991. Aistríodh é go dtí oibriúcháin Iompair Iarnróid i 1997, áit ina bhfuil sé fostaithe faoi láthair mar Oibreoir Athraithe Iompair Iarnróid. Tá teastas aige i Sláinte agus Sábháilteacht, Dlí Fostaíochta, Cúrsaí Comhionannais/Sóisialta agus Eacnamaíochta agus BSc i mbainistíocht Comhshaoil, Sláinte agus Sábháilteachta.

Denise Cronin

Ball an Bhoird

Cathaoirleach le Coiste Rioscaí agus Iniúchta

Ceapadh Denise Cronin chuig an mBord i mí Mheán Fómhair 2011 agus athcheapadh í i mí Bealtaine 2016. Oibríonn sí faoi láthair mar Stiúrthóir Airgeadais san earnáil Neamhbhrabúis. Bhí go leor róil airgeadais aici i go leor comhlachtaí Éireannacha agus na Stáit Aontaithe thar réimse tionscail. Is comhalta í Denise le Cuntasóirí Cairte na hÉireann, tá BComm (Onóir) aici ó Choláiste Ollscoile Chorcaí, MSC i bPolasaí Poiblí ó Choláiste Ollscoile Bhaile Átha Cliath, agus Diplóma i Rioscaí, Iniúchadh Inmheánach agus Comhréireacht ó Chuntasóirí Cairte na hÉireann.

Elaine Treacy

Ball an Bhoird

Coistí Iocaíochta agus Measúnaithe an Bhoird

Ceapadh Elaine Treacy chuig an mBord i mí Iúil 2012 agus athcheapadh í i 2017. Le 20 bliain taithí sa tionscal teicneolaíochta, tá saibhreas saineolais ag Elaine i ndíolacháin idirnáisiúnta, margaiócht agus straitéis ghnó le caipiteal agus tiomsú airgid agus M&A. Cuimsíonn a gairmréim PLC, an earnáil phoiblí agus eagraíochtaí nuathionscanta. Is Stiúrthóir Domhanda Táirgí í Elaine don Ghrúpa AMCS, ceannasaí domhanda i ndramhaíl agus bogearraí athchúrsála agus teicneolaíocht. Tá Céim Mháistir sa Ghnó (*Master of Business Studies*, MBS) agus Baitsiléir Tráchtála ag Elaine le Ollscoil na hÉireann, Gaillimh.

BORD NA MÓNA

RÚNAÍ AN BHOIRD AGUS AN CHOMHLACHTA AR LEAN

John V Farrelly

Ball an Bhoird

Ball le Coiste Rioscaí agus Iniúchta

Ceapadh John V Farrelly chuig an mBord i mí an Mheithimh 2014. Is Stiúrthóir é le DNG Royal County Auctioneers and Estate Agents. D'fhreastail sé mar Sheanadóir ó 1993 go 1997 agus bhí sé mar bhall le Dáil Éireann ó 1982 go 1992 agus 1997 go 2002. Bhí sé mar bhall le Comhairle Contae na Mí ó 1975 go 2014 agus d'fhreastail sé mar Chathaoirleach dhá uair. Bhí John ina Chathaoirleach agus faoi láthair is Stiúrthóir é le Turasóireacht na Mí. D'fhreastail sé freisin mar Chathaoirleach le Réigiún na Teorann Thoir. Is Stiúrthóir é faoi láthair le Féile Féir agus Litríochta Cheanannais agus d'fhreastail sé ar go leor comhlachtaí eile le linn a ghairmréime. Is céimí é le Coláiste Talmhaíochta Bhaile an Bhaireáin.

Denis Leonard

Ball an Bhoird

Ball leis an gCoiste Airgeadais

Ceapadh Denis Leonard chuig an mBord i mí an Mheithimh 2014. Is é Príomhoide le coláiste breisoideachais i nDún Búinne, agus d'fhreastail sé mar bhall le Comhairle Contae an Iarmhí agus Bord Oideachais agus Traenála Longfort an Iarmhí. Tá céim aige sna hEalaíona agus céim Mháistir i Staidéir Comhionannais ó UCD, chomh maith le céim iarchéime sa Treoraíocht ó NUI Mhá Nuad. D'fhreastail sé ar bhoird Greenpeace, VOICE agus North South Children's Charity. Tá go leor taithí aige sa réimse comhshaoil, ag léiriú agus ag cur i láthair clár raidió sa réimse sin ar feadh cúig bhliana. D'oibrigh sé do go leor eagraíochtaí áitiúla agus náisiúnta um fhorbairt pobail, iompair, comhshaoil agus catharnachta agus d'fhreastail sé mar Chathaoirleach le Fóram Oidhreachta an Iarmhí.

Paschal Maher

Ball an Bhoird

Ball le Coistí Airgeadais agus Measúnú an Bhoird

Ceapadh Paschal Maher chuig an mBord i mí Bealtaine 2016 faoi Achtanna Stiúrthóir Oibríthe (Gnólachtaí Stáit) 1977 agus 1988 agus athcheapadh é i 2019. D'fhreastail sé roimhe sin mar Stiúrthóir i 2014. Tháinig sé ar Bhoird na Móna i 1980 mar oibrí Séasúrach i dtáirgeadh móna agus ceapadh é mar thiománaí meaisíní lán-aimsire i 1983. I 1986 bhog sé chuig Oibríocháin Iompair agus ceapadh é mar Cheannasaí na Foirne i 1990, post atá aige faoi láthair. Ceapadh é chuig Blackwater Works le linn a ghairmréime.

BORD NA MÓNA

RÚNAÍ AN BHOIRD AGUS AN CHOMHLACHTA AR LEAN

Gerard O'Donoghue

Ball an Bhoird

Cathaoirleach agus Ball an Choiste Sábháilteachta leis an gCoiste Íocaíochta.

Ceapadh Gerard O'Donoghue chuig an mBord i mí Dheireadh Fómhair 2012. Is Dlíodóir gairmiúil é agus ceapadh é mar Nótaire Poiblí i mí Iúil 2005 ag an gCúirt Uachtarach. Is príomhaí é le cleachta White O'Donoghue and Company Solicitors, Mainistir Laoise, Co. Laoise.

Paddy Rowland

Ball an Bhoird

Ceapadh Paddy Rowland chuig an mBord faoi réir Achtanna Rannpháirtíochta Oibrithe (Gnólachtaí an Stáit) 1977 agus 1988, ó mhí Eanáir 2003 go Nollaig 2011. Ceapadh é i mí Eanáir 2019. Tháinig sé ar Bhord na Móna 1984 mar fheisteoir printiseach agus d'oibrigh sé i go leor réimsí Bhord na Móna ó shin.

Barry Walsh

Ball an Bhoird

Cathaoirleach le Coiste Measúnaithe an Bhoird, Ball le Coiste Rioscaí agus Iniúchta

Ceapadh Barry Walsh chuig an mBord i mí Dheireadh Fómhair 2012. Is cuntasóir gairmiúil é agus d'oibrigh sé don chuid is mó dá ghairmréim i bpoist sinsearachta san Irish Life Group. Ó 2012 suas go dtí gur éirigh sé as i 2014, bhí sé mar Rúnaí an Chomhlachta le Irish Life Group agus faoi láthair is Cathaoirleach é le Scéimeanna Pinsin Foirne Irish Life. I 2017, tháinig Barry ar bhord Energy Action, catharnacht a théann i ngleic le héifeachtacht fuinnimh agus bochtanas breosla in Éirinn.

Colman Hynes

Ball an Bhoird

Ball le Coiste Sláinte agus Sábháilteachta

Ceapadh Colman Hynes chuig an mBord i mí Eanáir 2019 faoi réir Achtanna Rannpháirtíochta Oibrithe (Gnólachtaí an Stáit) 1977 agus 1988. Tháinig sé ar Bhord na Móna i 1983 mar chúntóir saotharlainne i nDroichead Nua agus d'oibrigh sé mar theicneoir saotharlainne gairneoireachta ó 1993.

TUARASCÁIL INBHUANAITHEACHTA AGUS FREAGRACHTA SÓISIALTA CORPARÁIDEACH (CSR)

Cur chuige cuimsitheach is ea inbhuanaitheacht chun ár n-eagraíocht a bhainistiú agus díríonn sé ar luach eacnamaíoch, sóisialta agus comhshaoil fadtéarmach a chruthú agus a uasmhéadú.

Ar an 25 Mheán Fómhair 2015, chomhaontaigh 193 tír agus ghlac siad le aidhmeanna áirithe mar chuid de chlár forbartha nua domhanda inbhuanaithe. Socraíonn an 17 Aidhm Forbartha Inbhuanaithe Sustainable Development Goals, (SDGs) tosaíochtaí i gcomhair 2030 agus léiríonn siad deis chun an domhain a chur i dtreo inbhuanaithe. Clúdaíonn na haidhmeanna diminsin tábhachtacha forbartha inbhuanaithe: fás eacnamaíoch, ionchuimsiú sóisialta agus cosaint comhshaoil.

In Éirinn, táthar ag glacadh cur chuige iomlán an Rialtais chun na haidhmeanna sin a sheachadadh, leis an Aire Cumarsáide, um Ghníomhú ar Son na hAeráide agus Comhshaoil, i ndiaidh freagrachta a thiomáint chun cur i bhfeidhm SDGs ar fud an Rialtais a chur chun cinn agus a mhaoirsiú.

Nuair a dhéantar cur i bhfeidhm rathúil ar na haidhmeanna domhanda thar gach réimse, tabharfar tacaíocht d'aidhm na hÉireann a bhaineann le geilleagar ardscoilleana, iomaíoch a chur ar fáil chun leasa gach duine in Éirinn. **Tabharfaidh sé tacaíocht freisin d'uaillmhian na hÉireann chun a bheith aitheanta mar Lárionad Sármhaithe i gcomhair cleachtais gnó freagrach inbhuanaithe.**

Sa tuarascáil seo, rinneamar léarscáiliú ar na pleananna inbhuanaitheachta in aghaidh prionsabail agus treorach na nAidhmeanna Forbartha Inbhuanaitheachta ábharthacha atá ag an UN. Aithnímid go bhfuil ról tábhachtach ag ár gcuid gnó in aidhmeanna inbhuanaithe na hÉireann agus d'aithin muid go bhfuilimid ag tacú le 10 gcinn de na haidhmeanna sin.

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL INBHUANAITHEACHTA AGUS FREAGRACHTA SÓISIALTA CORPARÁIDEACH (CSR) AR LEAN

Tá Bord na Móna tiomanta chun 10 gcinn den 17 Aidhm Forbartha Inbhuanaithe na Náisiúin Aontaithe

AIDHM 2: **GAN OCRAS**

- > Tiomanta chun deiseanna a aithint chun ár gcuid sócmhainní talaimh a ghíaráil chun soláthair bia íseal ar charbón a tháirgeadh
- > Ofrálann ár dtogra indéantachta Uiscshaothraithe, i gcomhpháirtíocht le BIM. UCC agus Goatsbridge, tacaíocht shuntasach féideartha chun an aidhm seo a bhaint amach

AIDHM 3: **DEA-SHLÁINTE AGUS LEAS**

- > Is aidhm leis an gclár Leasa agus Sláinte leas an choirp, intinne agus anam a chur chun cinn le gníomhaíochtaí laethúla simplí
- > Cuirimid béim ar cheithre théama tábhachtacha le linn na bliana:
 - Sláinte ginearálta
 - Sláinte fisiceach
 - Cothú
 - Sláinte agus Sábháilteacht
- > Bíonn ócáidí Rith sa Pháirc 5km eagraithe againn go seachtainiúil ag ár n-áis feirme gaoithe Mount Lucas

AIDHM 4: **OIDEACHAS ARDCHAIGHDEÁIN**

- > Cuirimid clár tacaíochta stuama ar fáil d'fhostaithe le linn ár n-aistriú i gcomhréir lenár bpolasaí chun tacú le poist inbhuanaithe i Lár na Tíre
- > Tá 66 tacaíochtaí traenála agus uas-cilithe agus ceardlanna seachadta againn thar 7 suíomh, ag tacú le 646 fostaí le linn a gcuid aistrithe

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL INBHUANAITHEACHTA AGUS FREAGRACHTA SÓISIALTA CORPARÁIDEACH (CSR) AR LEAN

AIDHM 7:

FUINNEAMH GLAN INACMHAINNE

- > Cinnteoidh ár bpíblíne inbhuanaithe Forbartha Powergen go dtiocfaidh 70% den leictreachas ginte ag portfolio sócmhainní an chomhlachta ag teacht ó fhoinsí inbhuanaithe faoi 2020
- > Bhaineamar amach laghdú 1% ar ídiú breosla iontaise inár n-aonad Athshlánaithe Acmhainne gnó nuair a bhí athchothromú rotha agus boinn rotha curtha san áireamh againn gach trí seachtaine
- > Comhthoil pleanála bainte amach i gcomhair feirme gaoithe Chluain Críon, forbairt 21 tuirbín i gCo. Uíbh Fhailí
- > Is forbairt í feirm gaoithe Oweninny le 29 tuirbín i gCo. Mhaigh Eo le hacmhainn suiteáilte 93 MW
- > I BA19 bhí tograí seolta ag díriú ar acmhainn seachadta chun tacú le dícharbónú na réimsí téamhaithe agus iompair araon sa gheilleagar. Forbairt ar áis díleá anaeróbach (AD) i mórscála ag Cúil na Móna a thiontaíonn 80,000 tonna dramhaíl orgánach i mbithgháis
- > Lenár gcomhfhiontair le Electricity Exchange, táimid ag cumasú nuálaíochta cliste den scoth chun éileamh a laghdú d'acmhainn ginte cumhachta trí theicneolaíocht na glúine fíorúla

AIDHM 8:

OBAIR CHUIBIÚIL AGUS FÁS EACNAMÁÍOCH

- > Dhúbail Electricity Exchange líon na bhfostaithe go 26 óna dháta bunaithe i 2014
- > Sheol ár ngnó Athshlánaithe Acmhainne go rathúil an chéad ghnó athchúrsála boinn rotha na hÉireann i nDroichead Átha, ag cruthú 40 post nua sa phróiseas agus an chéad áis athchúrsála plaisteacha in Éirinn ag monarchan brícíní Littleton i dTiobraid Árann, ag cruthú 40 post eile

AIDHM 9:

TIONSCAIL, NUALAÍOCHT AGUS INFREASTRUCHTÚR

- > Tá Electricity Exchange ag cumasú nuálaíochta chun tosaigh ar leibhéal domhanda, a laghdaíonn an t-éileamh ar acmhainn Ginte Cumhachta.
- > Rinneamar comhpháirtíocht le Bord Iascaigh Mhara agus eile chun Uisce-shaothrú a thriail ar lúb dúnta i dtalaimh portaigh scoite mar acmhainn bia inbhuanaithe

AIDHM 11:

CATHRACHA AGUS POBAIL INBHUANAITHE

- > Tugann ár ngnó dramhaíl baile AES seirbhís do 113,000 baile ar fud na hÉireann
- > Deonaíonn AES 1% dá íocaíochtaí bille ar líne uile ar €20 nó níos airde go catharnacht. Cheadaigh sé sin deonacháin catharnachta €75,000 an bhliain seo caite
- > Oibríonn AES an t-aon áis athchúrsála boinn rotha in Éirinn, a bhaineann boinn rotha dramhaíl ón bpobal agus ag tacú le heacnamaíoch chiorclach agus fostaíocht áitiúil le 40 post

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL INBHUANAITHEACHTA AGUS FREAGRACHTA SÓISIALTA CORPARÁIDEACH (CSR) AR LEAN

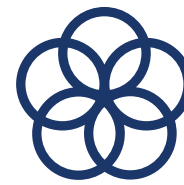
AIDHM 13: GNÍOMH AR SON NA HAERÁIDE

- > Tiomanta chun dícharbónú a luasghéarú
- > Laghdú 50% i dtruailliú déanta móna ag fómhár 2019
- > In BA19, tháinig 78% dár gcuid gnó ó fhoinsí inbhuanaithe dúchasacha
- > Ag cabhrú targaid táirgthe leictreachais inathnuaite náisiúnta 70% a bhaint amach faoi 2030. Déanaimid 10% den leictreachas ginte sa mhargadh faoi láthair
- > Forbairt áise díleá anaeróbach i mórskála chun bithgháis a dhéanamh ó chóireáil 80,000 tonna dramhaíl orgánach
- > In 2018 stopamar ag soláthair guaile don margadh chun tacú leis an bPolasaí Aeir Glaine, ag tiomáint athraithe ó ghual biotúmanach in Éirinn
- > Acmhainn monarú a laghdú 50% do Bhrícíní Móna
- > Tiomantas chun astuithe éalaitheacha a laghdú go suntasach ó thalamh ag 50% i 2033 trí mheán athshlánaithe talaimh agus stopadh bainte móna fuinnimh

AIDHM 15: SAOL AR THALAMH

- > Athshlánú a chríochnú ar 20,000ha eile talaimh portaigh réitithe faoi 2025; trasfhoirmiú ar an timpeallacht sin chuig mósáic talaimh portaigh agus foraois ag tacú le héagsúlacht gnáthóige. Ciallaíonn sin go mbeidh Bord na Móna i 2025 tar éis athshlánú a dhéanamh ar ar a laghad 35,000ha talaimh portaigh in Éirinn
- > Athshlánú a chríochnú ar ar a laghad 3,000ha gnáthóga portaigh faoi 2025

AIDHM 17: COMHPHÁIRTÍOCHTAÍ CHUN AN AIDHM A BHAINN AMACH

- > Tá togra feirme gaoithe Oweninny á fhorbairt chomh maith le togra fótavóltach na gréine ag Tigh Mochua Thuaidh ar bhonn comhfhiontair lenár gcomhpháirtithe, ESB
- > Comhpháirtithe móra iad Siemens ar an bhforbairt feirme gaoithe Oweninny
- > I gcomhpháirtíocht le Coillte agus Greencoat Renewables i bhfeirm gaoithe an tSléibhé Bháin
- > Comhpháirtíocht le Bord Iascaigh Mhara inár dtogra Uiscshaothraithe
- > I gcomhpháirtíocht le Comhairle Contae Uíbh Fhailí ag ár bPáirc Dealbh Fiontraíochta Loch na Buaráí agus chun tacú le forbairt Rianta Glas réigiúnacha
- > Comhpháirtíocht le Foireann Aistrithe Lár na Tíre ag tacú le haistriú bainistithe cóir i dtreo geilleagair íseal ar charbóin
- > Malartú Leictreachais

TUARASCÁIL ÉIFEACHTACHT FHUINNIMH

Baineann an-tábhacht le héifeachtacht fuinnimh ar leibhéal náisiúnta, le ról lárnach in Éirinn chun aidhmeanna agus spriocanna fuinnimh agus aeráide náisiúnta agus idirnáisiúnta a bhaint amach. Ní mór do gach comhlacht poiblí in Éirinn, lena n-áirítear Bord na Móna, targaid 33% feabhais fuinnimh a bhaint amach (de réir sonraithe ag SI 426 ó 2014) go 2020.

Bhain Bord na Móna 33% feabhais fuinnimh amach cheana féin i gcomhair 2020, agus táimid ag leanúint lenár n-iarrachtaí sa réimse sin chun méadú inár gcuid feidhmíochta a chinntiú in aghaidh an targaid sin.

As an ídiú fuinnimh tuairiscithe d'Údarás Fuinnimh Inbhuanaitheach na hÉireann (Sustainable Energy Authority of Ireland, SEAI) do 2018, léirigh díosal, ola gáis agus leictreachas le chéile na catagóirí ba shuntasáí príomh-fhuinnimh ídithe i mBord na Móna.

Léiríonn ídiú fuinnimh an Chomhlachta an tábhacht le flít bóithre Bhord na Móna (bainteach le móin a bhogadh agus dramhaíl a bhailiú), ola gáis (úsáidte chun móin a bhaint) agus leictreachas ídithe thar níos mó ná 160 suíomh.

I 2018, thuiriscigh Bord na Móna na sonraí úsáide fuinnimh a leanas:

14,738 MWh

leictreachais;

30,478 MWh

díosail bóithre;

20,921 MWh

díosail marcáilte (neamh-theirmeach).

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL ÉIFEACTHACHT FHUINNIMH AR LEAN

Gníomhartha déanta i 2017/2018	Gníomhartha Pleanáilte do 2019/2020
<p>Móin</p> <ul style="list-style-type: none"> > Bhí iniúchadh críochnaithe ag NSAI i mí Mheán Fómhair 2018 chun a chinntiú go raibh ISO 50001 curtha i bhfeidhm i ngach réimse laistigh scóip na gcaighdeán. Baineadh athbhronnadh teastais amach, le moltaí chun teastais do thrí bhliana eile. > Shábháil an fheidhm slabhra soláthair 114,000 lítear ola gáis iompartha ar iarnróid trí thonna méadaithe agus bainistíocht breosla feabhsaithe. > Thaispeáin an fheidhm oibriúcháin portaigh laghdú 451,334 lítear ola gáis ar tháirgeadh móna, trí fheasacht, cumarsáid rialta agus bainistíocht feidhmíochta agus cáilíochta. 	<ul style="list-style-type: none"> > Leanúint leis an mbainistíocht ar ár n-úsáideoirí suntasacha fuinnimh trí ISO 50001. > Leanúint le suiteáil oiriúintí soilsithe éifeachtach le fuinneamh agus úsáid solais nádúrtha a mhéadú i saotharlanna. > Leanúint ag cur béime ar fheasacht fuinnimh agus torthaí iniúchta ar scáileáin cumarsáide i ngach suíomh. > Torthaí athbhreithnithe ar éifeachtacht bhreosla, athruithe dearfacha a thriall agus a chur i bhfeidhm a imríonn tionchar ar iompar an tíománaithe agus a chinntíonn éifeachtacht breosla mar thoradh.
<p>Oibriúcháin Powergen</p> <ul style="list-style-type: none"> > Iniúchadh athchreidiúnaithe ISO 50001 ag NSAI a chríochnú mar aon le luasghrádú don leagan 2018 mar fheabhsú bainistíochta córais. > Uasghrádú ar rialuithe aeir dócháin na gcoirí curtha i bhfeidhm chun dul i ngleic le saincheisteanna feidhmíochta coirí a eascraíonn ó sholáthair bithmhaise ag athrú. Táscaire éifeachtachta dócháin “Loighic na Doiléire”, a ísligh astuithe CO (aonocsaíd charbóin) agus NOx (ocsaíd nítrigine). 	<ul style="list-style-type: none"> > Cur i bhfeidhm rialú roghnaitheach agus cruinn bithmhaise nó cóimheas comh-bhreoslú móna chun coinníollacha dócháin coirí rialuithe níos éifeachtaí.
<p>Gairneoireacht</p> <ul style="list-style-type: none"> > Bhunaigh gairneoireacht córas bainistíochta fuinnimh a chlúdaíonn gach gné bainistíochta fuinnimh ar an trí shuíomh i gCill Bhearaigh, Baile Íomhair agus Cúil na Móna. > Iniúchadh críochnaithe i mí Mheán Fómhair 2018 ag NSAI chun comhréireacht a mheasúnú agus a cinntiú go bhfuil an caighdeán ISO 50001 á chur i bhfeidhm i ngach réimse sa scóip. > Suiteáil fo-mhéadrachta a chuidigh laghdú ídithe leictreachais. Laghdú 103,542 KWh arbh ionann é sin le timpeall 5% a bhí bainte amach. > Chuidigh clár luasghéaraithe traenála SEAL le haistriú ó chaighdeán 2011 chuig ISO 50001 nua, caighdeán 2018. 	<ul style="list-style-type: none"> > Leanúint den chur i bhfeidhm ISO 50001 maidir le sonraí Táscaire Feidhmíochta Fuinnimh (<i>Energy Performance Indicator, EnPI</i>). > Uasghrádú ar rialuithe téamhaithe Chill Bhearraigh chun ídiú fuinnimh a laghdú. > Uasghrádú ar shuiteáil leictreach saotharlainne Baile Íomhair chun ídiú fuinnimh a laghdú. > Athbhreithniú ar éifeachtacht bhreosla thar gach suíomhanna gairneoireachta. > Teastais ISO 50001 i gcomhair Gairneoireachta, Móin agus gnónna Breosla a mhalgamú chuig ISO 50001 singil, teastas 2018 do Bhord na Móna Fuinneamh.
<p>Athshlánú Acmhainne</p> <ul style="list-style-type: none"> > Fiche trucail nua le héifeachtacht níos airde, curtha leis an bhflit. Cloíonn na trucailí sin le caighdeán Euro 6 agus tá siad suite le laghdú catalaíoch rognach (<i>Selective Catalytic Reduction, SCR</i>) chun astuithe éillithe a laghdú agus córas bainistíochta innill Opti-Fuel chun éifeachtachta níos mó. > Athbhreithniú leictreach críochnaithe i mbóthar Dhún Uabhair le hinfheistíocht ina dhiaidh i soilsiú ard-éifeachtachta agus ceartú fachtóir cumhachta breise a sheachadaíonn laghdú in ídiú cumhachta ar os cionn 50,000 kWh go bliantúil. > Clár athchomhardaithe boinn rotha a chur leis (ar thimthriall trí sheachtainí) a thug laghdú 1% in ídiú breosla. 	<ul style="list-style-type: none"> > 4 aonaid leictreach nó gáis nádúrtha comhbhrúite (<i>Compressed Natural Gas, CNG</i>) a chur i bhfeidhm mar chuid de chuspóir Athshlánaithe Acmhainne chun éifeachtacht a fheabhsú agus astuithe carbóin a laghdú. Gnónna breosla le teastas ISO 50001 singil, 2018 i gcomhair Bord na Móna Fuinnimh.

TUARASCÁIL RIALACHAIS

Bainistíocht Rioscaí	43
Tuarascáil an Stiúirthóra	47
Tuarascáil an Iniúcháir Neamhspleách	55

BORD NA MÓNA

BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ

Tá freagracht ghinearálta ag an mBord as bainistíocht rioscaí lena n-áirítear nádúr agus méid na rioscaí suntasacha a aimsiú, a bhfuil sé ag iarraidh glacadh leo chun a aidhmeanna straitéiseacha agus oibriúcháin a bhaint amach. Chun dul i ngleic leis sin, bhunaigh an Bord Córas bainistíochta Rioscaí i gcomhair aitheanta leanúnaigh, mar aon le measúnú, cur i bhfeidhm bearta agus rialaithe maolaithe, agus monatóireacht agus tuairisciú ar rioscaí suntasacha laistigh Bord na Móna.

Tá Coiste Rioscaí agus Iniúchta (*Risk and Audit Committee*, RAC) freagrach, faoi údarás tairmligthe, as cuidiú leis an mBord a chuid oibleagáidí a chomhlíonadh maidir le measúnú, athbhreithniú agus monatóireacht ar rioscaí a ghabhann leis an ngnó agus ar phróisis rialaithe chun na rioscaí sin a bhainistiú. Faigheann an RAC tacaíocht ó Príomhoifigeach Rioscaí (*Chief Risk Officer*, CRO)

Tá an CRO freagrach as maoirseacht ar ghníomhaíochtaí bainistíochta rioscaí agus tá freagracht aige a chinntiú go forbraítear córas éifeachtach chun rioscaí a bhainistiú, i gcomhréir le nádúr, scála agus castacht an Ghrúpa agus go gcoinnítear é. Sa bhliain seo caite, rinne Bord na Móna athbhreithniú ar a chóras bainistíochta rioscaí ar fud an ghnóthais chun níos mó béime a chur ar rioscaí straitéiseacha ag leibhéal an Ghrúpa (taifead rioscaí straitéiseacha) agus ar rioscaí straitéiseacha ag taifid rioscaí leibhéal an ghnó). Sa chóras bainistíochta rioscaí nua, cuirtear béim i bhfad níos láidre ar rioscaí a bhainistiú ar féidir le bainistíocht tionchar a imirt orthu trís an bpróiseas rioscaí. Baineann tábhacht ar leith le béim ar earraí gnímh sa todhcháil agus freagracht dóibh sin. Cuirtear bainistíocht rioscaí anois leis an ngnó ag leibhéal oibriúcháin.

Tugann an córas bainistíochta rioscaí struchtúir rialachais cuí chun tacú le cleachtais bainistíochta rioscaí, sannadh foirmiúil ar fhreagrachtaí rioscaí ar fud an Ghrúpa agus an nós imeachta le húsáid, lena n-áirítear gníomhartha maolaithe agus rialuithe ábhartha.

Áirítear leis an gcóras bainistíochta rioscaí na heilimintí tábhachtacha a leanas:

- > Straitéis rioscaí a chuimsíonn aidhmeanna agus prionsabail;
- > Dhá thaifead rioscaí, taifead rioscaí straitéiseach agus taifeadh rioscaí gnó;
- > Sannadh earraí maolaithe soiléis agus freagrachtaí i gcomhair an taifid rioscaí straitéiseacha agus an taifead rioscaí gnó araon;
- > Creat agus timthriall tuairiscithe chun rioscaí a aithint, a mheasúnú, a bhainistiú, a monatóireacht agus a thuairisciú a bhfuil nó ar féidir le Bord na Móna a bheith nochtaithe orthu;
- > Plean monatóireachta rioscaí a thugann breac-chuntas ar athbhreithniú, dúshlán agus forléargas ar fhreagrachtaí an CRO;
- > Plean monatóireachta rioscaí a thugann breac-chuntas ar athbhreithniú, dúshlán agus forléargas ar fhreagrachtaí na foirne bainistíochta;
- > Nósanna imeachta tuairiscithe a chinntíonn go ndéantar monatóireacht ghníomhach, bainistiú agus cumarsáid chuí ag gach leibhéal laistigh Bhord na Móna. Tugann na nósanna imeachta breac-chuntas ar fhreagrachtaí bainistíochta, CRO, RAC agus an Bhoird;
- > Cultúr láidir bainistíochta rioscaí a chur leis thar gach leibhéal an Ghrúpa; agus,
- > Ráitis tothlaithe rioscaí a fhorbairt in éineacht leis an bpróiseas pleanála straitéisigh, ag monatóireacht agus ag tuairisciú ansin ar na ráitis sin.

BORD NA MÓNA

BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AR LEAN

RIOSCAÍ STRAITÉISEACHA

Méadaithe
Riosca
Aeráid

Laghdaithe
Riosca
Aeráid

Gan athrú
Riosca
Aeráid

	Riosca agus Tionchar	Riosca Aeráide	Gníomhartha Maolaithe
Airgeadais	<p>Áiseanna BaincÉireachta</p> <p>An riosca chun teipeadh ag tabhairt áiseanna baincÉireachta cuí chun riachtanais athmhaoiniúcháin agus gnó a chomhlíonadh agus teipeadh ag bainistiú ráta úis agus nochtadh malartáin eachtraigh. Is rí-thábhachtach go dtugtar maoiniú ag costas cuí chun an plean straitéiseach a mhaoiniú, leachtacht a choinneáil chun cloí le riachtanais an todhcháí agus liúntas a thabhairt.</p>		<p>Tá Cistíocht an Ghrúpa freagrach as gníomhaíochtaí cistíochta laethúla ar fud an Ghrúpa lena n-áirítear díorthaigh sonracha a chur ann. Thug an Bord faomhadh do pholasaí cistíochta a shonraíonn conas a dhéantar bainistíocht ar ghníomhaíochtaí cistíochta thar an Ghrúpa. Glacann an Grúpa seasamh drogallach roimh rioscaí le linn polasaí malartáin eachtraigh agus ráta úis a shonrú. Tá fáilaithe nádúrtha eacnamaíoch áirithe laistigh den Ghrúpa agus is é an polasaí airgeadraí thar gnónna a mheaitseáil agus a theorannú. Chun seasmhacht a chinntiú ar shreabhadh airgid agus dá bharr riosca sa ráta úis a bhainistiú, tá polasaí ag an nGrúpa chun ar a laghad 50 faoin gcéad dá rátaí seasta féich fadtéarmach a choinneáil. Ag 27 Márta 2019, bhí €150 milliún ag an nGrúpa ag imrothlú áiseanna in áit, agus ní raibh aon cheann dóibh tarraingthe. An bhliain seo caite, chuir an Grúpa maoiniú neamhiontaofa isteach i gcomhair feirmeacha gaoithe a mbeidh mar fhoirse thábhachtach maoinithe don Ghrúpa sa todhcháí. Úsáidtear ionstraimí maoinithe chun ráta úis agus riosca airgeadais a bhainistiú. Ní ghlacann an Grúpa páirt i ngníomhaíocht amhantraíochta agus tá polasaí oibriúcháin na cistíochta drogallach roimh rioscaí.</p>
Oibriúcháin	<p>Aeráid</p> <p>Riosca ginearálta a bhaineann le héiginnteacht bhunúsach le patrúin aimsire áirithe ar fheidhmíocht oibriúcháin agus airgeadais an Ghrúpa. Áirítear leo sin tionchar na haimsire boige ar mhéid díolacháin le linn an gheimhridh ar ghnó Breoslaí, tionchar spriongaí fliucha ar mhéid díolacháin sa ghnó Gairneoireachta agus tionchar samhraí fliucha ar leibhéal móna bainte, agus bíonn tionchar acu go léir ar bhrabúsacht an Ghrúpa. Léiríonn éiginnteacht maidir le coinníollacha aimsire riosca do bhrabúis ginte ag an nGrúpa.</p>		<p>Le linn portfolio gnónna a fhorbairt, fuair an Grúpa “fálú” in aghaidh aon choinnioll aimsire díobhálach i ngnó ar leith. D’fhorbair an Grúpa pleananna teagmhais freisin chun brabúsacht a chosaint thar an Ghrúpa má tharlaíonn eachtra aimsire ar leith. D’oibrigh sé lena chuid fostaithe agus ceardchumainn chun fórsa oibre níos solúbthaí a fhorbairt.</p>
	<p>Cead Pleanála</p> <p>Tá riosca ann nach bhfaighfidh an Grúpa cead pleanála i gcomhair go leor tograí infreastruchtúir tábhachtacha curtha sa phlean straitéiseach. Chomh maith leis, tá riosca ann nach bhfaighfidh ESB síneadh ar an gcead pleanála reatha i gcomhair na stáisiúin Lough Ree Power (LRP) agus West Offaly Power (WOP), a théann in éag i 2020.</p>		<p>Bhí foireann bhainistíochta ag an nGrúpa a bhí in ann tograí móra infreastruchtúir a phleanáil, a chur i gcleachta agus a sheachadadh agus a léirigh cumas chuige sin. Tá próiseas cruthaithe i bhfeidhm chun a chinntiú go seolfar gach cáipéisíocht agus faisnéis riachtanach chuig na húdaráis ábhartha le gach iarratas pleanála. Leis sin, glacann an Grúpa páirt i bpróisis comhairleoireachta pobail forleathan. Thug an Bhainistíocht faisnéis chuimsitheach agus tacaíocht do ESB lena iarratais pleanála i gcomhair stáisiúin Lough Ree Power agus West Offaly Power. Bhí an dá iarratas sin seolta isteach agus tá siad á bpróiseáil faoi láthair ag na húdaráis ábhartha.</p>

BORD NA MÓNA

BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AR LEAN

RIOSCAÍ STRAITÉISEACHA

	Riosca agus Tionchar	Riosca Aeráide	Gníomhartha Maolaithe
Oibríocháin Ar Lean	<p>Sláinte agus Sábháilteacht</p> <p>Tá riosca ann má theipeann orainn cloí le polasaithe an rialacháin sláinte agus sábháilteachta i ngeall ar easpa forfheidhmithe thar an Ghrúpa, nó bainistíocht agus fostaithe gan nósanna imeachta cearta a leanúint nó easpa traenála, agus bheadh gortú féideartha nó bás fostaí nó damáiste don mhaoín ag eascrú mar thoradh air, rud a spreagann damáiste ar fhaomhadh, clú agus caillteanas airgeadais de ghnáth.</p>		<p>Tá nósanna imeachta mionsonraithe Sláinte agus Sábháilteachta i bhfeidhm thar an Ghrúpa agus oibrítear na córais sin bunaithe ar nádúr agus scála na rioscaí i ngach aon ghnó. Déanann an Roinn Sláinte agus Sábháilteachta traenáil chomh maith do gach ball foirne agus cuirtear é sin i méid freisin le hiniúchtaí déanta ag tríú páirtithe. Tá clúdú árachais á choinneáil ag leibhéal an Ghrúpa i gcomhair gach rioscaí inárachais agus iniúchtaí cuimsitheacha ár gcomhlachta árachais. Tá oibríocháin an Ghrúpa faoi réir réimse rialacháin agus iniúchtaí a éiríonn níos déine de réir a chéile agus bhí nósanna imeachta stuama deartha chun sárú ábhartha a chosc ar oibleagáidí reachtúla nó rialaithe.</p>
	<p>Cibearshlándáil</p> <p>Tá riosca ann go dtiocfadh lagú ar theicneolaíocht faisnéise Bhord na Móna agus/nó córais baincúireachta i ngeall ar a bheith briste istigh, haiceáilte nó faoi ionsaí ag páirtithe seachtracha nó inmheánacha ag eascrú i gcaillteanas airgeadais agus damáiste sa chlá. Aithnítear anois ardú riosca cibearshlándála mar cheann de na rioscaí is gasta ag fás i gcomhair eagraíochtaí go hidirnáisiúnta.</p>		<p>D'aithin an Grúpa an tábhacht a bhaineann leis an riosca seo a bhainistiú agus déanann sé athbhreithniú leanúnach ar an gcibearshlándáil thar an Ghrúpa le saineolas inmheánach agus seachtrach araon. Déantar infheistiocht ar theicneolaíocht agus daoine chun córais teicneolaíochta faisnéise a choinneáil slán go caihdeán cuí.</p>
	<p>Stáisiúin Cumhachta - Bithmhais, Praghas Leictreachais agus Carbón</p> <p>Tá riosca ann ag baint le neamh-oibríochán an trí stáisiún cumhachta i lár na tíre i ndiaidh 2019 i ngeall ar easpa cumais Bhord na Móna méideanna cuí bithmhaise allmhairithe agus dúchasach a fháil ag praghasanna indéanta tráchtála. Tá riosca ag baint le tionchar praghas ard carbóin ar chumas na stáisiúin oibriú go brabúsach. Tá riosca ag baint le praghasanna ísil an mhargaidh leictreachais singil agus tionchar neamhfhabhrach ar féidir a bheith ag na praghasanna sin ar thorthaí oibríocháin an Ghrúpa. D'fhéadfadh aon cheann de na rioscaí sin eascrú i gcaillteanas suntasach don Ghrúpa.</p>		<p>D'éirigh go maith leis an nGrúpa le blianta beaga anuas ag fáil bithmhaise i gcomhair stáisiún Edenderry Power (EPL). Tá foireann tiomnaithe bunaithe chun bithmhais dúchasach a fháil dúinn agus slabhra soláthair a fhorbairt i gcomhair bithmhaise allmhairithe chun an trí stáisiún a fhothú. Beidh an bithmhais allmhairithe sin ag líonadh éilimh, fad is a fhorbraíonn an margadh bithmhais dúchasach ón earnáil foraoiseachta príobháideach chun éirí lánfhásta agus ar fáil. Chomh maith leis, tá praghas carbóin sa todhchaí á fháil chun tosaigh don todhchaí ar bhonn bliantúil in éineacht le díolachán ar aghaidh cumhachta ginte ag an stáisiún, rud a thugann cinnteacht lamhála. Oibríonn an Grúpa go leor sócmhainní difriúla ginte leictreachais a úsáideann breoslaí difriúla lena n-áirítear bithmhais, gaath, gás agus móin. Rinne an Grúpa comhaontuithe ceannacháin cumhachta 15-bliana i gcomhair go leor de na stáisiúin sin, rud a thugann baránta de phraghas na cumhachta ginte i gcomhair na sócmhainní sin. D'fhorbair an Grúpa portfolio éagsúlaithe go comhleanúnach le sócmhainní a ghiniúint chun an riosca a bhaineann le haon bhreosla aonair a mhaolú.</p> <p>Aithníonn an Grúpa gur féidir le praghas ard carbóin in éineacht le praghasanna íseal leictreachais tionchar géar a imirt ar bhrabúsacht agus indéantacht an trí stáisiún sa todhchaí.</p>

BORD NA MÓNA

BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ AR LEAN

RIOSCAÍ STRAITÉISEACHA

	Riosca agus Tionchar	Riosca Aeráide	Gníomhartha Maolaithe
Oibríocháin Ar Lean	Trasfhoirmiú Gnó Faoi láthair, tá go leor tograí trasfhoirmithe gnó ar siúl ag an nGrúpa mar aon le go leor pleanáilte ina chuid gnónna. Tá na tograí sin ríthábhachtach chun bunús costais a laghdú i riocht an Ghrúpa chun dúshláin sa todhchaí a chomhlíonadh agus cabhrú le forbairt straitéiseach an Ghrúpa. Tá sé ríthábhachtach na haidhmeanna sin a bhaint amach, ós rud é go n-eascróidh sin bunús costais ró-ard murab amhlaidh.	< >	Cuireadh struchtúir láidir rialachais i bhfeidhm timpeall go leor tograí thar an Ghrúpa, le spriodhataí agus ábhair inseachadta soiléire. Tá foireann láidir um bhainistíocht an togra ag déanamh maoirseachta agus ag maoirsiú, ar bhealach struchtúrtha follasach, ar na tograí uile, le nuashonruithe míosúla chuig Bord Bhord na Móna Plc. Tarlaíonn idirbheartaíocht le ceardchumainn agus fostaithe ar bhonn leanúnach agus rinneadh comhaontú maidir le laghdú costais criticiúil agus tionscnaíochtaí bainistíochta athruithe. Rinneadh feidhmiú céimneach ar phlean cumarsáide soiléir thar an Ghrúpa ag tabhairt míniúcháin ar an riachtanas athruithe.
	Foireann a Choinneáil agus a Mhealladh Tá riosca ann don Ghrúpa mura n-éiríonn leis na scileanna, talann agus acmhainní a theastaíonn chun a phleananna a choinneáil, a mhealladh agus a fhorbairt. Sa chás sin, chaillfeadh sé go leor den eolas, agus is dócha, tacar sainscileanna a theastaíonn chun straitéis an Ghrúpa a sheachadadh, agus imreoidh sin uile tionchar ar an gcumas chun aidhmeanna straitéiseacha a bhaint amach.	< >	Cuireann an Grúpa béim láidir ar an réimse seo agus tá cláracha pleanála struchtúrtha um chomharbas i bhfeidhm aige in éineacht le cláracha forbartha bainistíochta. Tá clár earcaíochta céimithe i bhfeidhm le blianta beaga anuas. Táimid tiomanta chun deiseanna fostaíochta ardchaighdeán a thabhairt agus táimid ag infheistiú ar chláracha forbartha bainistíochta chun éagsúlacht níos mó a bhaint amach i bpoist sinsearach ar fud an Ghrúpa.
	Fás Gnó Nua Tá riosca ann don Ghrúpa mura n-éiríonn leis gnónna, margadí agus tograí infreastruchtúir nua a fhorbairt, a theastaíonn chun a ghnónna traidisiúnta atá ag dul i laghad a athchur. D'fhéadfadh sin a bheith i ngeall ar easpa béime sa bhainistíocht, caipiteal daonna agus airgeadais, nó deiseanna cailte, agus cothaíonn siad uile meath i scála an Ghrúpa, leibhéil fostaíochta laghdaithe agus cailteanas airgeadais.	>	Bhí straitéis mionsonraithe faofa ag an mBord chun réimsí gnó nua a fhairsingiú thar Ghrúpa Bhord na Móna. Chuir an Grúpa foirne tiomnaithe i ngnímh chun gnó a fhorbairt thar a thrí ghnó, agus is iad sin Athshlánú Acmhainne, Forbairt Cumhachta agus na gnónna Gnó Nua agus Forbairt Talún. Cuimsíonn na foirne tras-fheidhmiúla sin innealtóireacht, airgeadas, dlí agus bainistíocht tionscadail. Bhí go leor de chaipiteal airgeadais curtha i dtreo na gnónna reatha sin agus an rannán gnó nua a fhorbairt tuilleadh. Breathnaíonn an Grúpa ar chomhfhiontair freisin, mar bhealach chun taitní seachtrach a thabhairt chugainn agus riosca a roinnt.
Rialála	Rialála/Polaitiúil Tá riosca ag athruithe rialála agus an tionchar ar féidir leo a imirt ar an samhail airgeadais agus gnó an Ghrúpa. Mura gclóítear leis, is dócha go dtarlóidh gníomhartha forfheidhmithe, dliteanais dlíthiúla, damáiste do chúl an Ghrúpa agus cailteanas tacaíochta ó scairshealbhóirí. Is mar a leanas cuid de na rioscaí tábhachtacha atá os comhair an Ghrúpa: cur i bhfeidhm féideartha cánach carbóin ar bhricíní móna; an treocht chaolaithe móna le hábhair nach dtógann móin i dtáirgí miondíola Gairneoireachta i margadh an RA; Margadh Leictreachais Comhtháite nua (<i>Integrated Single Electricity Market</i> , I-SEM) agus an próiseas ceantála tugtha isteach le haghaidh íocaíochtaí ar stáisiúin fuinnimh; athruithe leanúnacha sa timpeallacht rialála atá ag tiomáint úsáide níos mó bithmhaise sna móinstáisiúin cumhachta le himpleachtaí slabhra soláthair agus costais mar thoradh; rialacháin nua a chlúdaíonn ceadúnú eastóscadh móna agus oibleagáid seirbhíse poiblí ag dul in éag ar an dá mhóinstáisiún cumhachta ESB. Níl a fhios againn go fóill cén tionchar a mbeidh ag Breaitimeacht ar ghnónna Bhord na Móna, go háirithe an gnó gairneoireachta, a onnmhairíonn méideanna móra táirgí chuig margadh an RA.	< >	Le linn a phlean straitéiseach a fhorbairt, cinntíonn an Grúpa go forbraítear pleananna chun déileáil le rioscaí rialála ag baint le gnónna nuair is féidir. Le nuálaíocht agus forbairtí sa slabhra soláthair, leanann an Grúpa ag déileáil leis an athrú rialála a bhfuil tionchar aige ar fheidhmíocht oibríocháin an ghnó. Bhí infheistíocht chaipitil faofa chun dul i ngleic le rioscaí rialála áirithe. Tá plean Breaitimeachta gníomhach ag an nGrúpa a dhíríonn ar an riosca sa slabhra soláthair san RA a bhaineann le gnó gairneoireachta.

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ

Cuireann na Stiúrthóirí a dtuarascáil bliantúil agus ráitis airgeadais iniúchta Bhord na Móna plc ar fáil le haghaidh na bliana airgeadais dár gcríoch 27 Márta 2019.

Gníomhaíochtaí Prionsabail, Athbheithniú an Ghnó agus Forbairtí sa Todhchaí

Soláthraíonn an Grúpa leictreachas ginte ó mhóin, gaoth agus bithmhais ag a stáisiúin ginte agus soláthraíonn sé móin mar bhreosla do stáisiúin ginte leictreachais eile. Forbraíonn agus oibríonn an Grúpa feirmeacha gaoithe agus tograí fuinnimh in-athnuaite. Soláthraíonn sé freisin bainistíocht ar dhramhaíl agus athchúrsáil ardluacha agus seirbhísí athshlánaithe acmhainne, déanann sé brící móna agus táirgí gairneoireachta.

I ráiteas an Chathaoirligh ar leathanaigh 16–19 agus athbheithniú an Stiúrthóra Bainistíochta ar leathanaigh 20–22, tiocfar ar athbheithniú gnó agus athbheithniú ar an bhforbairt déanta ar ghnó an Ghrúpa le linn na bliana, staid reatha na ngnónna ag 27 Márta 2019, cúrsaí reatha agus forbairtí féideartha don todhchaí.

Torthaí don Bhliain agus Rannanna

Mionsonraí ar thorthaí airgeadais Bhord na Móna plc i gcomhair na bliana dár gcríoch 27 Márta 2019 tugtha ar leathanaigh 58–120. Níor íocadh aon rannanna le linn na bliana airgeadais dár gcríoch 27 Márta 2019.

Rialachas Corparáideach

Rialachas

Bunaíodh Bord Bhord na Móna plc faoi réir forálacha na nAchtanna Forbartha Móna 1998. Tá feidhmeanna an Bhoird leagtha amach i gcodanna 18-32 an Achta seo. Tá an Bord cuntasach don Aire Cumarsáide, um Ghníomhú ar Son na hAeráide agus Comhshaoil agus tá sé freagrach as de-rialachas a chinntiú agus an tasc seo a dhéanamh trí mheán aidhmeanna straitéiseacha agus targaid a shocrú agus cinntiú straitéiseacha a ghlacadh maidir le gach saincheist gnó. Is freagrachtaí leis an Stiúrthóir Bainistíochta agus foireann bainistíochta sinsearach iad gnáth-bhainistíocht laethúil, riail agus stiúir Bhord na Móna plc. Ní mór don Stiúrthóir Bainistíochta agus foireann bainistíochta sinsearach stiúir straitéiseach an bhoird a leanúint, socraithe ag an mBord,

agus ní mór dó a chinntiú go dtuigeann gach ball an Bhoird príomh-ghníomhaíochtaí agus cinntí a bhaineann leis an eintiteas, agus aon rioscaí suntasacha ar féidir eascrú. Gníomhaíonn an Stiúrthóir Bainistíochta mar idirchaidreamh idir an mBord agus bainistíocht Bhord na Móna plc.

Freagrachtaí an Bhoird

Tá na Stiúrthóirí freagrach as tuarascáil na Stiúrthóirí agus ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhréir leis na dlíthe agus rialacháin infheidhmithe.

De réir dlí an chomhlachta, ní mór do Stiúrthóirí ráitis airgeadais a ullmhú i gcomhair gach bliana airgeadais. Faoin ndlí sin, tógadh iad chun ráitis airgeadais an Ghrúpa a ullmhú i gcomhréir le Caighdeáin Tuairiscithe Airgeadais (*International Financial Reporting Standards*, IFRS) de réir tógtha i gcúram ag an EU agus ráitis airgeadais an Chomhlachta i gcomhréir le FRS 101 Creat Nochtadh Laghdaithe agus an dlí infheidhmithe.

Faoi dhlí an Chomhlachta, ní mór do na Stiúrthóirí ráitis airgeadais an Ghrúpa agus an Chomhlachta a fhaomhadh, seachas má tá siad sásta go dtugann siad dearcadh cóir, fírinneach ar acmhainní, dlíteanais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus an Chomhlachta agus ar bhrabús nó cailteanas an Ghrúpa don bhliain sin. Le linn ráitis airgeadais an Ghrúpa agus an Chomhlachta a ullmhú, is gá do na Stiúrthóirí:

- > polasaithe cuntasáíochta cuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhleanúnach;
- > breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnta stuama;
- > a rá, nuair is gá, cén Chaighdeáin Airgeadais atáthar ag cloí leo, faoi réir nochtaithe agus míniúcháin sna ráitis airgeadais maidir le haon difríochtaí;
- > measúnú a dhéanamh ar chumas an Ghrúpa agus an Chomhlachta chun leanúint mar ghnóthas leantach, ag nochtadh, mar is cuí, ábhair a bhaineann le gnóthas leantach; agus
- > an bunús gnóthais leantaigh a úsáid seachas más mian leo an Grúpa nó an Comhlacht a leachtú nó oibriúcháin a stopadh, nó mura bhfuil aon ailtéarnach réasúnta acu ina ainneoin sin.

Tá na Stiúrthóirí freagrach as tairfid cuntasáíochta cuí a choinneáil a nochtann le cruinneas réasúnta ag aon am na sócmhainní, dlíteanais, staid airgeadais agus brabús nó cailteanas an Chomhlachta agus a cheadaíonn dóibh a

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ AR LEAN

chinntiú go n-ullmhaítear na ráitis airgeadais i gcomhréir leis an gcreat cuntasaióchta infheidhmithe agus a chomhlíonann forálacha Achta na gComhlachtaí 2014. Tá siad freagrach as rialuithe inmheánacha dá leithéid de réir a dhearbhaíonn siad is gá chun na ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó aon mhí-ráiteas ábharach, i ngeall ar chalaíocht nó botún, agus tá freagracht ghinearálta acu na céimeanna sin a ghlacadh atá réasúnta oscailte dóibh chun sócmhainní an Ghrúpa a chosaint agus calaíocht is mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath. Tá na Stiúrthóirí freagrach freisin as tuarascáil na Stiúrthóirí a ullmhú a chomhlíonann riachtanais Achta na gComhlachtaí 2014.

Tá na Stiúrthóirí freagrach freisin as cothabháil agus iomláine na faisnéise chorparáideach agus airgeadais i suíomh gréasáin an Chomhlachta. Seans go mbeidh rialachán in Éirinn a rialaíonn ullmhúcháin ráitis airgeadais difriúil ó rialachán in ndlínsí eile.

Dar leis an mBord go dtugann na ráitis airgeadais comhdhlúite i gcomhair Ghrúpa Bhord na Monea dearcadh fírinneach cóir ar fheidhmíocht airgeadais agus stad airgeadais an Ghrúpa ag 27 Márta 2019.

Stiúrthóirí

Déantar polasáí i mBord na Monea a chinneadh ag Bord dhá bhall déag ceaptha ag an Aire Cumarsáide, um Ghníomhú ar Son na hAeráide agus Comhshaoil. Ceaptar seachtar de na Stiúrthóirí de ghnáth i gcomhair téarma cúig bhliana. Ceaptar ceathrar de na Stiúrthóirí i gcomhair téarma ceithre bhliana, i gcomhréir le hAchtanna um Rannpháirtíocht an Oibríthe (Gnóthais an Stáit) 1977 agus 1988. Ceaptar an Stiúrthóir Bainistíochta don Bhord ar cheapachán don phost sin.

Ba iad Stiúrthóirí le linn BA19:

Geoff Meagher	Cathaoirleach
Tom Donnellan	Stiúrthóir Bainistíochta
Denise Cronin	
John Farrelly	
Colman Hynes	Ceaptha 1 Eanáir 2019
Denis Leonard	
Seamus Maguire	Éiríthe as 10 Aibreán 2019
Paschal Maher	
Gerard O'Donoghue	
Paddy Rowland	Ceaptha 1 Eanáir 2019
Elaine Treacy	
Barry Walsh	
Michael Barry	Stiúrthóir Bainistíochta ó Dheireadh Fómhair 2017 go hAibreán 2018
Kevin Healy	Chuaigh téarma oifige in éag 31 Nollag 2018
Philip Casey	Tháinig téarma oifige in éag 31 Nollag 2018 - Athcheaptha 10 Aibreán 2019

Ráiteas Comhréireachta

Ghlac an Bord Cód Cleachtas i gcomhair Rialachais Comhlachtaí an Stáit (2016), (an "Cód") agus chuir sé nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhréireacht a chinntiú leis an gCód. Bhí Bord na Monea plc i gcomhréir go hiomlán leis an gCód don tréimhse airgeadais.

Ráiteas Tuairiscithe Neamh-Airgeadais

Déanann Bord na Monea a dhícheall chun cloí le Rialachán an Aontais Eorpaigh (Nochtadh Faisnéise Neamh-Airgeadais agus Éagsúlachta ag gealltanais móra agus grúpaí áirithe) 2017. Tugtar faisnéis maidir le cur chuige an Ghrúpa ar fhaisnéis neamh-airgeadais ar leathanach 49.

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ AR LEAN

Riachtanas tuairiscithe	Polasaithe agus caighdeán a rialaíonn ár gcur chuige	A thuilleadh faisnéise agus bainistíocht rioscaí
Cúrsaí comhshaoil	<ul style="list-style-type: none"> > Comhréireacht Chomhshaoil¹ > Inbhuanaitheacht Bithmhaise agus foinsiú freagrach¹ 	<ul style="list-style-type: none"> > Fuinneamh: I gcomhréir go hiomlán lenár gCeadúnais um Smacht ar Thruailliú (<i>Integrated Pollution Control</i>, IPC) P0499-01 agus P0507-01. Faoi láthair ag oibriú faoi réir naoi gceadúnas IPC a rialaíonn ár ngníomhaíochtaí eastósctha móna uile faoi Acht Gníomhaíochta Cosanta Comhshaoil 1992 > Athshlánú Acmhainne: Ocht suíomh Dramhaíl Ceadúnaithe i gcomhréir go hiomlán agus suíomh amháin Dramhaíl Ceadaithe i gcomhréir go hiomlán. Gach suíomh i gcomhréir le caighdeán NSAI ISO 9001 (bainistíocht Cáilíochta), ISO 14001 (bainistíocht chomhshaoil), OHSAS 18001 (bainistíocht Sláinte agus Sábháilteachta). > Bithmhais: Úsáideann Bord na Móna gnáthamh teastais Foinse Dlíthiúil Nepcon NGO™ a chlúdaíonn gach tír lena n-áirítear Éire chun a chinntiú go bhfuil oibriúcháin i gcomhréir le dlíthe agus rialacháin infheidhmithe na tíre ina bhfuil oibriúcháin ar siúl agus gach dlíthe agus comhaontaithe ábhartha
Fostaithe	<ul style="list-style-type: none"> > Polasaí Sláinte agus Sábháilteachta¹ > Polasaí um Nochtuithe faoi Chosaint² > Cód Iompair² 	<ul style="list-style-type: none"> > Déantar athbhreithniú leanúnach ar gach polasaí agus nósanna imeachta Bhord na Móna, agus déantar nuashonrú orthu mar is gá agus cumarsáid do gach fostaithe > Tá polasaithe ailínithe leis an gcóras Bainistíochta Rioscaí i bhfeidhm chun tacú le rialachas cuí na heagraíochta > Tá nósanna imeachta Sláinte agus Sábháilteachta i bhfeidhm thar an Ghrúpa agus oibrítear na córais sin bunaithe ar nádúr agus scála na rioscaí i ngach aon ghnó de réir breac-chuntais an tuarascála rioscaí ar leathanach 43 > Táimid tiomanta chun deiseanna fostaíochta ar ardchaighdeán a chur ar fáil agus déanaimid infheistíocht ar chláiracha forbartha bainistíochta chun éagsúlacht níos mó a bhaint amach i bpostanna sinsearach a fud an Ghrúpa
Cúrsaí sóisialta	<ul style="list-style-type: none"> > Leasanna Fostaithe agus an Clár do Chéimithe² > Cairt Scéim Brabúis an Phobail feirme Gaoithe² > Ciste brabúis phobal an Droichid 	<ul style="list-style-type: none"> > Cabhraíonn ár leasanna agus cúitímh fostaithe an talann a theastaíonn a mhealladh agus a choinneáil, chun ár n-aidhm a bhaint amach agus a bheith inár gceannasaithe ar na margaí a dhéanaimid freastal orthu > Tacú le hócáidí catharnachta áitiúla agus tiomsaithe airgid; Have a heart for Crumlin (€2,800), Daffodil Day le Cumann Ailse na hÉireann, Relay for Life 5k run (€1,000), St Vincent de Paul (€20,000), Peter McVerry Trust Gold Supporter (€5,000) > Ó 2014 tá Bord na Móna tiomanta chun infheistíocht suas le €600,000 a dhéanamh do 160 togra áitiúil, bunaithe ar phobail tríd na scéimeanna brabúis pobail um fheirmeanna gaoithe agus tacaíocht bhreise do thionscadail suaitheanta > Thacaigh ciste brabúis pobail le saoráid um bhainistíocht dhramhaíl an Droichid le €3.3 milliún do thionscadail pobail áitiúla
Ceartha daonna	<ul style="list-style-type: none"> > Polasaí Comhaimseartha um Sclábhaíocht² > Acht Thús Áite do Leanaí, ráiteas coimirce do leanaí¹ 	<ul style="list-style-type: none"> > Tá teastas LegalSource™ ag Bord na Móna a chlúdaíonn gach tír chun a léiriú go bhfuil ár dtáirgí bithmhaise clúdaithe ag córas díograis chuí a chloíonn le gach riachtanas LegalSource™ > Ó 2015, glacann suas le 15,000 duine páirt i dturais ag ionad fáilte Dhroim Cáithe chun tuilleadh a fhoghlaim maidir le fuinneamh na gaoithe, agus is turais scoile cuid mhaith acu
Frith-bhreabaireachta agus caimiléireacht	<ul style="list-style-type: none"> > Cód Iompair² > Polasaí Frith-bhreabaireachta agus Caimiléireacht¹ 	<ul style="list-style-type: none"> > Mionsonraithe ag rialuithe inmheánacha i dtuarascáil na Stiúirthóirí ar leathanach 52
Cur síos ar na rioscaí prionsabail agus tionchar ó ghníomhaíocht an ghnó	<ul style="list-style-type: none"> > Polasaí Bainistíochta Rioscaí¹ 	<ul style="list-style-type: none"> > Mionsonraithe inár dtuarascáil bainistíochta rioscaí ar leathanach 43
Cur síos ar ár samhail gnó		<ul style="list-style-type: none"> > Tá breac-chuntas ar ár samhail gnó agus struchtúr fhoireann bainistíochta sa ráiteas ónár bPríomhfheidhmeannach ar leathanach 20 > Tá breac-chuntas ar an riosca trasfhoirmithe gnó agus bearta maolaithe sa tuarascáil bainistíochta rioscaí ar leathanach 46
Príomh-tháscairí feidhmíochta neamhairgeadais		<ul style="list-style-type: none"> > Tuarascáil Inbhuanaitheachta agus Freagrachta Sóisialta Corparáideach ar leathanach 36

¹ Ní fhoilsítear polasaithe agus Caighdeán áirithe go seachtrach ² Ar fáil le féachaint inár suíomh gréasáin www.bordnamona.ie

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ AR LEAN

An Bord

Oibriúcháin an Bhoird

Tá an Bord freagrach as maoirseacht agus stiúradh a dhéanamh ar Ghrúpa Bhord na Móna agus a rath fadtéarmach a chinntiú. Déantar cinntí i ndiaidh eolais cuí a bheith ar fáil do bhaill an Bhoird agus ag tabhairt aird ar na rioscaí aitheanta tríd an bpróiseas bainistíochta rioscaí. Chuir an Bord sceideal ar fáil d'ábhair chun a chinnte sin, lena n-áirítear:

- > Faomhadh ar Straitéis an Ghrúpa, Plean Cúig Bhliana, Buiséidí Bliantúla agus ráitis airgeadais sealadacha agus bliantúla;
- > Athbhreithniú ar fheidhmíocht oibriúcháin agus airgeadais;
- > Faomhadh ar chaiteachas caipitil mór;
- > Athbhreithniú ar chóras an Ghrúpa chun rialaithe airgeadais agus bainistíochta rioscaí;
- > Ceapachán an Stiúrthóra Bainistíochta; agus
- > Ceapachán Rúnaí an Chomhlachta.

Tugtar faisnéis don Bhord go rialta ar bhonn tráthúil lena n-áirítear Príomhtháscairí Feidhmíochta do gach réimse an ghnó. Cuirtear tuarascálacha agus páipéir ar aghaidh chuig na Stiúrthóirí in ullmhúchán chun cruinnithe an Bhoird agus an Choiste.

Tá rochtain ag gach ball an Bhoird ar chomhairle agus seirbhísí Rúnaí an Chomhlachta atá freagrach don Bhord as comhréireacht a chinntiú le nósanna imeachta an Bhoird. Tá comhairleoirí gairmiúla an Ghrúpa ar fáil chun comhairleoireachta ag Stiúrthóirí, de réir gá. Seans go nglacfaidh Stiúrthóirí aonair comhairle gairmiúil i gcomhréir le nósanna imeachta sonraithe. Fuair gach Stiúrthóir bileog faisnéise maidir le bheith ceaptha chuig an mBord agus rochtain ar thraenáil tugtha ag an nGrúpa le linn téarma oifige an Stiúrthóra.

Cruinnithe an Bhoird

Chas an Bord le chéile 10 uair le linn na bliana airgeadais.

Measúnú an Bhoird

Rinne an Bord measúnú inmheánach ar a fheidhmíocht le linn an tréimhse lena n-áirítear feidhmíocht gach ceann den cúig Choiste seasta an Bhoird.

Comhrá le Geallshealbhóirí

Coinníonn an Bord comhrá leanúnach le geallshealbhóirí maidir le cúrsaí straitéiseacha.

Neamhspleáchas na Stiúrthóirí

Dar leis an mBord, tá gach aon Stiúrthóir neamhspleách i gcarachtar agus breithiúnas. D'ainneoin sin, tugann an Bord faoi deara go bhfuil conarthaí fostaíochta ag an Stiúrthóir Bainistíochta agus an ceathrar Stiúrthóirí ceaptha i gcomhréir le Acht Rannpháirtíochta na nOibríthe (Gnóthais an Stáit) 1977 agus 1988 le Bord na Móna.

Coistí an Bhoird

Tá cúig choiste seasta ag an mBord a oibríonn faoi réir téarmaí tagartha foirmiúla

1. Coiste Rioscaí agus Iniúchta

I gcomhréir le forálacha Chuid 167 Acht na gComhlachtaí 2014 (an "tAcht"), deimhníonn na stiúrthóirí go bhfuil Coiste Rioscaí agus Iniúchta i bhfeidhm acu a chloíonn le riachtanais chuid 167 an Aichta.

Ba iad Coiste Rioscaí agus Iniúchta ag 27 Márta 2019 ná Denise Cronin (Cathaoirleach), John Farrelly agus Barry Walsh. Chas an Coiste le chéile 6 uair le linn na bliana airgeadais. Le linn na bliana airgeadais, choimisiúnaigh an Coiste Rioscaí agus Iniúchta athbhreithniú neamhspleách ar Shláidáil IT i nGrúpa Bhord na Móna. Leis sin, bhí an Coiste bainteach le hathbhreithniú cuimsitheach ar an bpróiseas bainistíochta rioscaí i mBord Bhord na Móna. Casann an Coiste le chéile go rialta leis an iniúchóir inmheánach agus an iniúchóir seachtrach chun rialuithe cuntasafíochta inmheánacha an Ghrúpa a phlé, feidhm iniúchta inmheánach, an rogha polasaithe cuntasafíochta agus meastachán teicnící, an plean iniúchta seachtrach, an tuarascáil iniúchta reachtúil, comhréireacht soláthair, nochtuithe faoi chosaint agus ábhair gaolmhara eile. Tá rochtain gan teorainn ag an t-iniúchóir agus an t-iniúchóir seachtrach le Coiste Rioscaí agus Iniúchta. Tuairiscíonn Cathaoirleach an Choiste don Bhord maidir le gach cúrsaí ábharacha faoi chaibidil ag an gCoiste agus seoltar tuarascálacha maidir leis na cruinnithe chuig gach Stiúrthóir.

2. Coiste Íocaíochta

Déileálann an Coiste Íocaíochta le híocaíocht agus caiteachas an Stiúrthóra Bainistíochta agus bainistíocht shinsearach laistigh treoirlínte an Rialtais, Pleanáil Chaipiteal Daonna, bainistíocht Chomharbais, Pinsin agus ábhair HR eile. Ba iad na baill ag 27 Márta 2019 ná Geoffrey Meagher (Cathaoirleach), Elaine Treacy agus Gerard O'Donoghue. Freastalaíonn an Stiúrthóir Bainistíochta, Tom Donneellan, ar an gCoiste seachas nuair atáthar ag plé a sheasamh féin. Chas an Coiste le chéile 3 uair le linn na bliana airgeadais.

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ AR LEAN

3. Coiste Airgeadais

Déanann an Coiste Airgeadais measúnú ar ábhair airgeadais seolta chuig an mBord, lena n-áirítear an Buiséad Bliantúil agus an Plean Cúig Bhliana, agus an tsoláthair, diúscairt agus léasú an talaimh, foirgnimh agus áiseanna. Ba iad na baill ag 27 Márta 2019 ná Geoff Meagher (Cathaoirleach), Tom Donnellan, Denis Leonard agus Paschal Maher. Chas an Coiste le chéile 2 uair le linn na bliana airgeadais.

4. Coiste Sláinte agus Sábháilteachta

Tugann an Coiste Sláinte agus Sábháilteachta comhairle don Bhord maidir le cúrsaí Sláinte agus Sábháilteachta laistigh de Ghrúpa Bhord na Móna. Ba iad na baill ag 27 Márta 2019 ná Gerard O'Donoghue (Cathaoirleach), Colman Hynes, Seamus Maguire agus Tom Donnellan. Chas an Coiste le chéile 3 uair le linn na bliana airgeadais.

5. Coiste Measúnaithe an Bhoird

Éascaíonn Coiste Measúnaithe an Bhoird próiseas measúnaithe gach bliain don Bhord, lena n-áirítear próiseas neamhspleách tríú-páirtí gach trí bhliain agus tugann sé comhairle don Bhord maidir le toradh an phróisis measúnaithe agus aon ghníomhartha ceartaithe a theastaíonn. Ba iad na baill ag 27 Márta 2019 ná Barry Walsh (Cathaoirleach), Paschal Maher agus Elaine Treacy. Chas an Coiste le chéile 5 uair le linn na bliana airgeadais.

Freastal ag Cruinnithe an Bhoird agus an Choiste

Tugann an tábla thíos achoimre ar fhreastal na Stiúrthóirí ag cruinnithe an Bhoird agus an Choiste a raibh incháilithe chun freastal le linn na bliana airgeadais dár gcríoch 27 Márta 2019.

	Cruinnithe an Bhoird Freastalaithe/ Incháilithe	Cruinnithe an Choiste Freastalaithe/ Incháilithe
G Meagher (Cathaoirleach)	10/10	5/5
T Donnellan (Stiúrthóir Bainistíochta)	10/10	7/7
D Cronin	9/10	6/6
P Casey (go dtí 31 Nollag 2018)	6/7	2/2
J Farrelly	9/10	6/6
K Healy (go dtí 31 Nollag 2018)	7/7	1/1
D Leonard	7/10	2/2
S Maguire	10/10	3/3
P Maher	9/10	6/7
G O'Donoghue	8/10	6/6
E Treacy	8/10	6/8
B Walsh	10/10	11/11
C Hynes (ó 1 Eanáir 2019)	2/3	1/2
P Rowland (ó 1 Eanáir 2019)	3/3	-/-

Táillí an Bhoird/Íocaíocht na Stiúrthóirí

Déantar táillí do na Stiúrthóirí a chinneadh ag an Rialtas agus a leagadh amach i scríbhinn ag an Aire Cumarsáide, um Ghníomhú ar Son na hAeráide agus Comhshaoil. Tá breac-chuntas ar íocaíocht na Stiúrthóirí i nóta 5 do na ráitis airgeadais ar leathanach 79.

Ba é an caiteachas iomlán íochta do na Stiúrthóirí don bhliain airgeadais ná €22,727 (BA19: €20,960).

Taifid Cuntasaíochta

Creideann na Stiúrthóirí go gcomhlíonann siad le riachtanais Chuid 281 go 285 Acht na gComhlachtaí 2014, maidir le hoibleagáid chun taifid cuntasaíochta cuí a choinneáil, ag fostú pearsanra le saineolas cuí agus ag cur acmhainní cuí ar fáil don fheidhm airgeadais. Coinneáiltear na taifid cuntasaíochta ag oifig clárúcháin an Ghrúpa, Príomhsráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara, W12 XR59.

Achtanna na gComhlachtaí 2014 ('an tAcht')

Ráiteas Comhréireachta an Stiúrthóra

Is é polasaí Bhord na Móna plc a bheith i gcomhréir le hoibleagáidí ábhartha an Chomhlachta, de réir sainmhínte i gcuid 225 an Achta. Aithníonn gach aon Stiúrthóir go bhfuil siad freagrach as comhréireacht an Chomhlachta lena "oibleagáidí ábhartha" agus deimhníonn siad mar a leanas:

- > Bhí ráiteas polasaí comhréireachta dréachtaithe ag leagan amach polasaithe an Chomhlachta maidir le comhréireacht ag an gComhlacht lena "oibleagáidí ábhartha";
- > Bhí socrúchán agus struchtúir cuí deartha chun comhréireacht ábhartha a urrú le "hoibleagáidí ábhartha" an Chomhlachta curtha i bhfeidhm; agus
- > Bhí athbhreithniú ar na socrúcháin agus struchtúir thuasluaite déanta le linn na bliana airgeadais.

Faisnéis Iniúchta Ábharach

I gcomhréir le forálacha chuid 330 an Achta, deimhníonn gach aon Stiúrthóir na nithe seo a leanas:

- > Go bhfios do na Stiúrthóirí, nach bhfuil aon fhaisnéis iniúchta ábhartha ann nach bhfuil ar eolas ag na hiniúcháirí; agus
- > Ghlac na Stiúrthóirí gach céimeanna ar chóir dóibh a ghlacadh chun aon fhaisnéis iniúchta ábhartha a aimsiú agus bhunaigh siad go bhfuil na hiniúcháirí reachtúla ar an eolas maidir leis an bhfaisnéis sin.

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ AR LEAN

Rialuithe Inmheánacha

Thar ceann an Chomhlachta, aithníonn na Stiúrthóirí freagracht an Bhoird as a chinntiú go bhfuil córas éifeachtach rialuithe inmheánacha á choinneáil agus á oibriú. Cuireann an fhreagracht seo riachtanais an Chóid san áireamh. Tá an córas rialaithe inmheánach deartha chun riosca a bhainistiú go leibhéal infhulaingthe, gan é a shárú. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach ráthaíocht réasúnta, nach absalóideach é, go bhfuil sócmhainní á gcumhdach, idirbhirt ceadaithe agus taifeadta mar is cuí agus go bhfuiltear ag cosc nó ag brath botúin ábhartha nó mírialtachtar ar bhealach tráthúil. Tá an córas rialaithe inmheánach, a chomhaontaíonn le rialachas eisithe ag an Roinn Caiteachais Poiblí agus Athchóirithe agus atá i bhfeidhm ag Bord na Móna don bhliain airgeadais agus suas go dtí dáta faofa na ráitis airgeadais.

Áirítear leis na nósanna imeachta prionsabail curtha i bhfeidhm ag an mBord:

- > Struchtúr eagraíochta le nósanna imeachta oibriúcháin agus tuairiscithe, teorainneacha údaraithe, roinnt dualgais agus údarais tairmligthe;
- > Cód iompair a iarrann go mbeidh ardchaighdeáin eiticíúla ag gach Stiúrthóir agus fostaí le linn gnó a dhéanamh;
- > Freagrachtaí bainistíochta sonraíthe go soiléir bunaithe ar fud an Ghrúpa agus bhí na seirbhísí pearsanra cáilithe urraithe agus leithroinnte mar is cuí ina measc;
- > Ráiteas cinntí curtha ar leataobh don Bhord;
- > Próiseas bainistíochta rioscaí a cheadaíonn rioscaí a aithint agus a mheasúnú ar féidir leo tionchar a imirt ar fheidhmíocht agus aidhmeanna an ghnó agus a chinntiú go bhfuil pleananna maolaithe cuí á ndéanamh chun an riosca iarmharach a laghdú;
- > Próiseas buiséidithe cuimsitheach do gach aon ghnó, Lean Centre agus seirbhísí a eascraíonn i mbuiséidíú bliantúil an Ghrúpa faofa ag an mBord;
- > Próiseas pleanála cuimsitheach do gach aon ghnó, Lean Centre agus seirbhísí a eascraíonn i bplean fadtéadmach bliantúil an Ghrúpa faofa ag an mBord;
- > Córas tuairiscithe airgeadais cuimsitheach le feidhmíocht iarbhir in aghaidh buiséid, bliain roimhe, réamhaisnéis, táscairí feidhmíochta agus athróga suntasacha tuairiscithe go míosúil don Cheannasaíocht Shinsearach agus don Bhord;
- > Polasaithe agus nósanna imeachta a bhaineann le rialuithe oibriúcháin agus airgeadais lena n-áirítear caiteachas caipitil;
- > Polasaí Nochtuithe faoi Chosaint chun bealach rúnda a thabhairt d'fhostaithe agus daoine eile chun tuairisciú a dhéanamh ar aon chalaois nó buairtí eiticíúla;
- > Nósanna imeachta chun dul i ngleic le himpleachtaí airgeadais le rioscaí gnó móra, lena n-áirítear treoracha airgeadais, cleachtais tairmligean, agus roinnt dualgais, agus faigheann siad sin tacaíocht ag nósanna imeachta monatóireachta;
- > Tá an bainistíocht ag gach leibhéal freagrach as rialú inmheánach ar a fheidhmeanna gnó agus ráitis ráthaíochta bhainistíocht bhliantúil a chur ar fáil; agus
- > Nósanna imeachta chun éifeachtacht na gcóras rialaithe inmheánacha lena n-áirítear obair an Choiste Rioscaí agus Iniúchta, athbhreithnithe bainistíochta, úsáid comhairleoirí seachtracha agus Iniúchadh Inmheánach.

Déanann iniúchadh inmheánach measúnú ar chórais rialaithe an Ghrúpa de réir scrúdú ar thuarascálacha airgeadais, tástáil ar chruinneas na n-idirbheart agus ráthaíochtaí a fháil ar bhealaí eile go bhfuil na córais ag oibriú i gcomhréir le polasaithe agus riachtanais rialaithe an Ghrúpa. Tuarascáil iniúchta inmheánach díreach chuig an gCoiste Rioscaí agus Iniúchta maidir le hoibriúcháin na rialuithe inmheánacha agus moltaí a dhéanamh ar fheabhsuithe ar an timpeallacht rialaithe más cuí. Nuair a aithnítear laigeachtaí i gcórais rialaithe inmheánacha, cuirtear pleananna i bhfeidhm chun iad a neartú agus déantar monatóireacht leanúnach ar na pleananna aicsin go dtí go bhfuil siad críochnaithe.

Tá creat i bhfeidhm ag an ngrúpa chun athbhreithniú a dhéanamh ar leorgacht agus monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha a chlúdaíonn rialuithe airgeadais, oibriúcháin, bainistíochta rioscaí agus comhréireachta. Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun próisis rialaithe a mhonatóireacht agus déantar cumarsáid maidir le heaspaí rialaithe dóibh sin freagrach as gníomh ceartaithe a ghlacadh agus do bhainistíocht an Bhoird, nuair is ábhartha, ar bhealach tráthúil.

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ AR LEAN

Deimhníonn na Stiúrthóirí go bhfuil na córais monatóireachta leanúnacha a leanas i bhfeidhm:

- > Aithníodh na príomh-rioscaí agus rialuithe gaolmhara mar aon le próisis curtha i bhfeidhm chun monatóireacht a thabhairt ar oibriúchán na príomh-rialuithe sin agus tuairisciú ar aon easpaí;
- > Bunaíodh socrúcháin tuarascála ag gach leibhéal nuair a bhí freagracht as bainistíocht airgeadais sannta; agus
- > Tá athbhreithnithe rialta ann ag an mbainistíocht shinsearach ar fheidhmíocht tréimhsiúil agus tuarascálacha airgeadais a léiríonn feidhmíocht in aghaidh buiséid/réamhaisnéis.

Deimhníonn na Stiúrthóirí go bhfuil nósanna imeachta ag Bord na Móna chun monatóireacht a thabhairt ar éifeachtacht a nósanna imeachta um bhainistíocht agus smacht rioscaí. Faigheann athbhreithniú Bhord na Móna ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh eolas ó obair na n-iniúcháirí inmheánach agus seachtrach, an Coiste Rioscaí agus Iniúchta a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus Foireann Ceannasaíochta Sinsearach laistigh Bhord na Móna freagrach as forbairt agus cothabháil chreat rialaithe inmheánaigh.

Deimhníonn na Stiúrthóirí go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha don bhliain airgeadais agus suas go dtí dáta faofa na ráitis airgeadais. Áirítear leis an bpróiseas a bhí in úsáid chun athbhreithnithe ar éifeachtacht an chórais rialuithe inmheánacha:

- > Athbhreithniú agus breathnóireacht ar chlár oibre iniúchta inmheánaigh agus breathnóireacht ar a thuarascálacha agus torthaí;
- > Athbhreithniú ar an dtuairisciú rialta ó iniúchadh inmheánach ar stádas na timpeallachta rialaithe inmheánaigh agus stádas na moltaí ardaithe roimhe seo óna dtuarascálacha féin agus tuarascálacha ón iniúchóir seachtrach;
- > Athbhreithniú ar thuarascálacha ón iniúchóir seachtrach ina bhfuil mionsonraí ar aon fhadhb ar ábhar rialaithe inmheánaigh aitheanta acu ina gcuid oibre mar iniúchóirí; agus,
- > Athbhreithniú ar na tuarascálacha cláraithe rioscaí, bearta chun riosca a mhaolú, riosca iarmhartach a fhanann agus bearta a theastaíonn nó atá ar siúil chun na rioscaí a mhaolú tuilleadh.

Níor aithníodh aon laigeachtaí ábhartha i rialú inmheánach maidir leis an tréimhse tuairiscithe a bhfuil nochtadh ag teastáil uaidh ar na ráitis airgeadais.

Gnóthas Leantach

I ndiaidh fiosrúcháin a dhéanamh, creideann na Stiúrthóirí go bhfuil acmhainní cuí ag an nGrúpa chun leanúint in oibriúchán don todhchaí ar féidir a thuar agus gur cuí leanúint ag glacadh bunúis gnóthais leantacha le linn ráitis airgeadais a ullmhú.

Nochtuithe a theastaíonn faoi réir Cóid Cleachtas chun Rialachais Comhlachtaí an Stáit (2016)

Tá an Bord freagrach as a chinntiú gur chloígh Bord na Móna le riachtanais an Chóid. Teastaíonn na nochtuithe a leanas dar leis an gCód:

Taisteal agus Cothabháil

Ba iad costais iomlán gearrtha maidir le taisteal agus cothabháil ar Ghrúpa Bhord na Móna sa bhliain airgeadais dár gcríoch 27 Márta 2019 ná €1,986,166 (BA18 €2,302,259).

Fáilteachas

Ba é an caiteachas iomlán comhbhailithe gearrtha ar Ghrúpa Bhord na Móna maidir le fáilteachas (lena n-áirítear caiteachas ar leas na foirne, ranníocaíocht do spóirt agus clubanna sóisialta, cóisirí Nollag srl.) sa bhliain airgeadais dár gcríoch 27 Márta 2019 ná, mar a leanas:

- > Fáilteachas foirne €257,807 (BA18 €255,689);
- > Fáilteachas cliant €64,983 (BA18 €93,669).

Costais Comhairleoireachta

Caiteachas ar tháillí comhairleoirí seachtracha lena n-áirítear comhairle seachtrach do bhainistíocht agus gan ghnóna seachfhoinsithe a chur san áireamh mar ghnáthfheidhmeanna i nGrúpa Bhord na Móna sa bhliain airgeadais dár gcríoch 27 Márta 2019 ná €1,424,301 (BA18 ná €2,519,078).

Rioscaí agus Éiginnteachtaí

Tá freagracht ghinearálta ag an mBord as bainistíocht rioscaí lena n-áirítear nádúr agus méid na rioscaí suntasacha a aimsiú, a bhfuil sé ag iarraidh glacadh leo chun a aidhmeanna straitéiseacha agus oibriúcháin a bhaint amach. Chun dul i ngleic leis sin, bhunaigh an Bord Córas bainistíochta Rioscaí i gcomhair aitheanta leanúnaigh, mar aon le measúnú, cur i bhfeidhm bearta agus rialaithe maolaithe, agus monatóireacht agus tuairisciú ar rioscaí suntasacha laistigh Bord na Móna. Tugtar mionsonraí ar na rioscaí prionsabail os comhair an Ghrúpa agus oibriúchán Córais bainistíochta Rioscaí an Ghrúpa sa bhliain airgeadais ar leathanaigh 43–46.

BORD NA MÓNA

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ AR LEAN

Scairsheilbh na Stiúirthóirí agus an Rúnaithe

Leanann Plean Úinéireachta Scair Fostaí Bhord na Móna (*Employee Share Ownership Plan, ESOP*) in úinéireacht ar 5% de iomlán na scaireanna i mBord na Móna plc, thar ceann 2,018 rannpháirtithe incháilithe (fostaithe ag freastal agus ar scor) i dTrusta Úinéireachta Scair Fostaithe Bhord na Móna nó Scéim Roinnte Brabúis Faofa Bhord na Móna (*Approved Profit Sharing Scheme, APSS*).

Glacann Philip Casey, Kevin Healy, Seamus Maguire, Paschal Maher, Paddy Rowland, Colman Hynes agus an Rúnaí páirt i bPlean Úinéireachta Scair Bhord na Móna. Ag tús na bliana airgeadais, murach Colman Hynes, bhí leithroinnt 1,771 gnáth-scair ag gach duine acu i mBord na Móna plc, agus bhí leithroinnt nóiseanúil 2,771 gnáth-scair ag Colman Hynes. Coinnítear na scaireanna sin i mBord na Móna APSS. Ní raibh aon suim ag na Stiúirthóirí eile i scaireanna Bhord na Móna plc nó aon chomhlacht eile an Ghrúpa le linn na bliana airgeadais dá r gcríoch 27 Márta 2019 nó an bhliain roimhe sin.

Eachtraí ina Dhiaidh

Ní raibh aon eachtraí ina dhiaidh ar gá dúinn a nochtadh idir dáta an chláir comhardaithe agus an dáta ina raibh na ráitis airgeadais faofa.

Íocaíochtaí Tráthúla na gCuntas

Aithníonn na stiúirthóirí a gcuid freagrachta chun comhréireacht a chinntiú, i ngach réimse ábhartha, le forálacha Achta um Íocaíocht Thráthúil na gCuntas 1997, Rialacháin Comhphobail na hEorpa (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhirt Thráchtála) 2002 agus Rialacháin Comhphobail na hEorpa (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhirt Thráchtála) 2012–2016 (Na “Rialacháin”). Bhí nósanna imeachta curtha i bhfeidhm chun na dátaí a aithint nuair a bhíonn sonraisc dlite agus chun a chinntiú go ndéantar na híocaíochtaí faoi na dátaí sin. Tugann nósanna imeachta dá leithéid sin ráthaíocht réasúnta, gan a bheith absalóideach, in aghaidh neamh-chomhréireacht ábhartha leis na Rialacháin. Tá na Stiúirthóirí sásta go bhfuil an Grúpa i gcomhréir i ngach gné ábhartha le riachtanais ábhartha na Rialacháin maidir le híocaíochtaí chuig soláthraithe seachtracha laistigh den EU. I 2015, sheol an Rialtas an Cód Iompair um Íocaíocht Thráthúil agus shínigh Bord na Móna an cód sin agus geallann sé na soláthraithe a íocadh laistigh téarmaí comhaontaithe.

Fochuideachtaí agus Comhpháirtíochtaí Prionsabail

Tá mionsonraí leagtha amach maidir le fochuideachtaí agus comhpháirtíochtaí oibriúcháin prionsabail an Ghrúpa (lena n-áirítear brains) i nóta 23 ar na ráitis airgeadais.

Taighde agus Forbairt

Tá straitéis an Ghrúpa ar thaighde agus forbairt agus na costais gearrtha le linn na bliana leagtha amach in athbhreithniú Príomhoifigeach Airgeadais sa tuarascáil bliantúil seo.

Deonacháin Polaitiúla

Ní dhearnadh an Bord aon deonacháin polaitiúla le linn na bliana (BA18 €nil).

Iníúcháirí

I gcomhréir le Cuid 383(2) “an Achta”, leanfaidh an t-iníúcháir KPMG, Cuntasóirí Cairte, a bhí athcheaptha in Eanáir 2018, in oifig.

Thar ceann an Bhoird:

Geoff Meagher

Cathaoirleach agus Stiúirthóir

Tom Donnellan

Stiúirthóir Bainistíochta

TUARASCÁIL AN INIÚCHÓRA NEAMHSPLEÁCH CHUIG BAILL BHORD NA MÓNA PLC DON BHLIAIN DÁR GCRÍOCH 27 MÁRTA 2019

1. Tuarascáil ar an iniúchadh ar na ráitis airgeadais

Tuairim

Rinneamar iniúchadh ar ráitis airgeadais an Ghrúpa agus an Chomhlachta (“ráitis airgeadais”) Bhord na Móna plc don tréimhse dár gcríoch 27 Márta 2019 a chuimsíonn ráiteas ioncaim comhdhlúite, ráiteas comhdhlúite ioncaim cuimsithigh, cláir comhardaithe comhdhlúite agus an Chomhlachta, ráitis athruithe i ngnáthscaireanna comhdhlúite agus an Chomhlachta, ráiteas comhdhlúite sreabhaidh airgid agus nótaí gaolmhara. An creat tuairiscithe airgeadais curtha i bhfeidhm ina ullmhúchán ná dlí na hÉireann agus Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais Idirnáisiúnta (IFRS) de réir glactha ag an Aontas Eorpach agus, maidir le ráitis airgeadais an Chomhlachta, dlí na hÉireann agus FRS 101 Creat Nochta Laghdaithe.

Inár dtuairim:

- > Tugann ráitis airgeadais an Ghrúpa léargas fírinneach cóir ar na sócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais an Ghrúpa ag 27 Márta 2019 agus ar a chailleanais don bhliain dár gcríoch sin;
- > Tugann ráiteas staid airgeadais an Chomhlachta léargas fírinneach cóir ar a shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais an Chomhlachta ag 27 Márta 2019;
- > Bhí ráitis airgeadais an Ghrúpa ullmhaithe mar is cuí i gcomhréir le IFRS de réir glactha ag an Aontas Eorpach;
- > Ullmhaíodh ráitis airgeadais an Chomhlachta mar is cuí i gcomhréir le FRS 101 Creat Nochtuithe Laghdaithe de réir eisithe ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais; agus
- > Bhí ráitis airgeadais an Ghrúpa agus an Chomhlachta ullmhaithe mar is cuí i gcomhréir le riachtanais Achta na gComhlachtaí 2014.

Bunús don tuairim

Rinneamar ár n-iniúchadh i gcomhréir le Caighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchadh (Éire) (ISAs) ((Éire)) agus an dlí infheidhmithe. Tá a thuilleadh cur síos ar ár bhfreagrachtaí faoi réir na caighdeáin sin ar chuid Fhreagrachtaí an Iniúcháin i gcomhair Iniúchta ar Ráitis Airgeadais ár dtuarascála. Táimid neamhspleách ón gComhlacht i gcomhréir le riachtanais eiticíúla ábhartha dár n-iniúchadh ar ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticíúil eisithe ag Údarás um Iniúchadh agus Maoirseacht Chuntasaíochta na hÉireann (*Irish Auditing and Accounting Supervisory Authority*, IAASA), agus chomhlíon muid ár bhfreagrachtaí eiticíúla i gcomhréir leis na riachtanais sin.

Creidimid gur leor an fianaise iniúchta a fuairamar agus gur cuí é chun bunús a thabhairt dár gcuid tuairime.

Níl aon rud le tuairisciú againn maidir le gnóthas leantach

Ní mór dúinn a thuairisciú duit má dhéanaimid conclúid nach bhfuiltear ag úsáid bunúis cuí do ghnóthas leantach nó go bhfuil éiginnteacht ábhartha ar féidir leis amhras suntasach a chur ar úsáid an bhunúis sin thar tréimhse ar a laghad dhá mhí déag ó dháta faofa na ráitis airgeadais. Níl aon rud le tuairisciú againn maidir leis sin.

Faisnéis eile

Tá na Stiúrthóirí freagrach as an eolas eile curtha ar fáil sa Tuarascáil Bliantúil in éineacht leis na ráitis airgeadais. Cuireann an t-eolas eile ar tugadh béim ar aistear Bhord na Móna agus a straitéis mar fhreagra do dícharbónú, lena n-áirítear ráiteas óna Chathaoirleach, ráiteas óna Phríomhfheidhmeannach, intreoir dá fhoireann bainistíochta nua, athbhreithniú a Phríomhoifigigh Airgeadais, nuashonrú óna cheithre aonad gnó, tuarascáil an Bhoird agus Rúnaí an Chomhlachta, tuarascáil inbhuanaitheachta agus um fhreagracht shóisialta chorparáideach, forléargas ar éifeachtacht fhuinnimh, tuarascáil um bhainistiú rioscaí agus tuarascáil na Stiúrthóirí. Murach na ráitis airgeadais agus tuarascáil an iniúcháin orthu, ní chludaíonn ár dtuairim eolas eile agus dá réir, ní léirímid tuairim iniúchta nó, seachas más ráite go follasach thíos, aon chineál conclúide ráthaíochta as sin amach.

Is í ár bhfreagracht í an fhaisnéis eile a léamh agus, le linn a dhéanta, bunaithe ar ár ráitis airgeadais agus obair iniúchta, an bhfuil an fhaisnéis ansin míráite nó neamhréireach leis na ráitis airgeadais nó ár n-eolas iniúchta. Bunaithe air sin amháin, níor aithin muid aon mhír ábhartha san fhaisnéis eile.

Bunaithe ar ár gcuid oibre ar an bhfaisnéis eile amháin:

- > Ní raibh aon mhír ábhartha aitheanta againn i dtuarascáil na Stiúrthóirí;
- > Inár dtuairim, tá an t-eolas tugtha ag tuarascáil na Stiúrthóirí comhleanúnach leis na ráitis airgeadais;
- > Inár dtuairim, ullmhaíodh tuarascáil na Stiúrthóirí i gcomhréir le hAcht na gComhlachtaí 2014.

Tuairimí ar ábhair eile ordaithe ag Acht na gComhlachtaí 2014

Fuairamar gach faisnéis agus míniúcháin atá riachtanach dár linn chun cuspóirí ár n-iniúchta.

Inár dtuairim, ba leor taifid cuntasáíochta an Ghrúpa chun go mbeadh na ráitis airgeadais iniúchta go réidh agus mar is cuí agus tá na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na taifid cuntasáíochta.

TUARASCÁIL AN INIÚCHÓRA NEAMHSPLEÁCH CHUIG BAILL BHORD NA MÓNA PLC DON BHLIAIN DÁR GCRÍOCH 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

1. Tuarascáil ar an iniúchadh ar na ráitis airgeadais ar lean

Ábhair inar chóir dúinn tuairisciú de réir éisceachta

Dar le hAcht na gComhlachtaí 2014, is gá dúinn tuairisciú mura ndéantar, inár dtuairim, nochtuithe ar íocaíochtaí na stiúrthóirí agus idirbhirt riachtanach ag Codanna 305 go 312 an Achta. Níl aon rud le tuairisciú againn maidir leis sin.

Faoin gCód Cleachtais 2016 i gcomhair Rialachais Comhlachtaí an Stáit (an “Cód”), ní mór dúinn tuairisciú duit mura bhfuil an ráiteas maidir le córas rialuithe inmheánacha riachtanach faoi réir an Chóid, de réir curtha i dtuarascáil na stiúrthóirí ar leathanaigh 52 agus 53 ag taispeáint comhréireachta an Ghrúpa le paragraf 1.9 iv. an Chóid nó mura bhfuil sé comhleanúnach leis an bhfaisnéis a bhfuilimid feasach air ónar gcuid oibre iniúchta ar na ráitis airgeadais agus déanaimid tuairisciú murab amhlaidh.

2. Freagrachtaí agus srianta úsáide faoi seach

Freagrachtaí na stiúrthóirí i gcomhair na ráitis airgeadais

De réir mínithe níos iomláine i ráiteas freagrachtaí na stiúrthóirí socraithe ar leathanach 47, tá na stiúrthóirí freagrach as ullmhúchán na ráitis airgeadais agus as a bheith sásta go dtugann siad léargas fírinneach cóir, agus i gcomhair a rialaithe atá riachtanach dar leo chun ullmhaíocht a cheadú do ráitis airgeadais atá saor ó mhíríteas ábhartha, i ngeall ar chalaos nó botún.

Le linn na ráitis airgeadais a ullmhú, tá na stiúrthóirí freagrach as measúnú ar chumas an Ghrúpa chun leanúint mar ghnóthas leantach, ag nochtadh, mar is cuí, ábhair a bhaineann le gnóthas leantach agus ag úsáid bunúis an ghnóthais leantaigh cuntasaíochta seachas más mian leis na stiúrthóirí an Grúpa a leachtú nó na hoibriúcháin a stopadh, nó mura bhfuil ailtéarnach réalaíoch acu seachas sin.

Freagrachtaí an iniúchóra don iniúchadh ar na ráitis airgeadais

Is iad ár n-aidhmeanna ná ráthaíocht réasúnta a fháil maidir lena bhfuil na ráitis airgeadais ar iomlán saor ó mhíríteas ábhartha, i ngeall ar chalaos nó botún, agus tuarascáil an iniúchóra a eisiú ina bhfuil ár dtuairimí. Ardleibhéal ráthaíochta is ea ráthaíocht réasúnta, ach ní baránta é go mbraithfidh iniúchadh déanta i gcomhréir le ISAs míráiteas ábhartha i gcónaí nuair atá sé ann. Is féidir le míráitis eascrú ó chalaos nó botún agus glactar leo mar ábhartha más féidir leo, le chéile nó leo féin, tionchar a imirt ar chinntí eacnamaíochta glactha bunaithe ar na ráitis airgeadais sin.

Tá cur síos níos iomláine ar ár bhfreagrachtaí ar fáil ag suíomh gréasáin IAASA ag www.iaasa.ie/getmedia/b2389013-1cf6-458b-9b8f-a98202dc9c3a/Description_of_auditors_responsibilities_for_audit.pdf

Cuspóir ár n-iniúchta agus cé a bhfuilimid freagrach dó

Déantar ár dtuarascáil chuig baill an Chomhlachta amháin, mar chomhlacht, i gcomhréir le Cuid 391 Achta na gComhlachtaí 2014. Rinneadh ár gcuid oibre iniúchta ionas gur gá dúinn a rá do bhaill an Chomhlachta maidir le hábhair ar gá dúinn a lua dóibh i dtuarascáil an iniúchóra agus gan aon chuspóir eile. Chomh fada agus a cheadaíonn an dlí, ní ghlacaimid agus ní thuigimid freagracht d’aon duine eile seachas an Comhlacht agus baill an Chomhlachta, mar chomhlacht, dár gcuid oibre iniúchta, don tuarascáil seo, nó i gcomhair tuairimí a rinneamar.

Eamon Dillon
do agus thar ceann
KPMG

Cuntasóirí Cairte, Gnólacht Iniúchta Reachtúil
1 Plás an Stócaigh
Faiche Stiabhna
Baile Átha Cliath 2

26 Meitheamh 2019

RÁITIS AIRGEADAIS CHOMHDHLÚITE

Ráiteas Ioncaim Comhdhlúite	58
Ráiteas Comhdhlúite ar an Ioncam Cuimsitheach Iomlán	59
Clár Comhardaithe Comhdhlúite	60
Ráiteas Comhdhlúite maidir le hAthruithe ar Chothromas	61
Ráiteas Comhdhlúite maidir le Sreafaí Airgid	62
Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite	63
Ráitis Airgeadais Eintitis na Cuideachta	113
Clár Comhardaithe na Cuideachta	114
Ráiteas na Cuideachta maidir le hAthruithe ar Chothromas	115
Nótaí atá mar chuid de Ráitis Airgeadais na Cuideachta	116

BORD NA MÓNA CPT
RÁITEAS IONCAIM COMHDHLÚITE
DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

		27 Márta 2019 €'000	27 Márta 2019 €'000	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
	Nóta	Roimh mhíreanna eisceachtúla	Míreanna eisceachtúla	lomlán	
Oibríochtaí leantacha					
Ioncam	3	380,442	-	380,442	395,304
Costas díolachán		(246,025)	(10,639)	(256,664)	(270,463)
Oibhribhábús/(ollchailteanas)					
Ioncam eile	7(a)	6,118	-	6,118	2,769
Speansais dáileacháin		(35,019)	-	(35,019)	(37,721)
Speansais riaracháin	7(b)	(64,171)	(3,136)	(67,307)	(66,650)
Lagú ar mhaoin, gléasra agus trealamh	7(b) & 10	-	(25,742)	(25,742)	(13,769)
Lagú ar cháilmheas agus ar shócmhainní doláimhsithe	7(b) & 11	-	(9,967)	(9,967)	(62)
Costais ar athstruchtúrú	7(b) & 17	-	(41,930)	(41,930)	(15,506)
Brabús/(caillteanas) oibriúcháin					
Ioncam airgeadais	8	1,756	-	1,756	2,183
Costais airgeadais	8	(8,658)	-	(8,658)	(12,150)
Glanchoistais airgeadais					
Sciar den bhrabús d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	13	2,279	-	2,279	1,635
Brabús/(caillteanas) roimh cháin					
Creidmheas/(costas) cánach ioncaim	9	(2,180)	6,967	4,787	6,147
Brabús/(caillteanas) don bhliain					
Brabús/(caillteanas) inchurtha i leith:					
Úinéirí na Cuideachta		34,331	(84,447)	(50,116)	(8,435)
Leasanna neamhrialaithe		211	-	211	152
		34,542	(84,447)	(49,905)	(8,283)

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a théann leo.

Thar ceann an Bhoird

Geoff Meagher
Cathaoirleach

Tom Donnellan
Stiúrthóir Bainistíochta

26 Meitheamh 2019

BORD NA MÓNA CPT

RÁITEAS COMHDHLÚITE AR AN IONCAM CUIMSITHEACH IOMLÁN

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

	Nóta	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Cailíteanas don bhliain		(49,905)	(8,283)
Míreanna nach ndéantar iad a athaicmiú choíche mar bhrabús ná mar chailíteanas			
Atomhais ar dhlíteanas pinsin le sochar sainithe	24	(3,268)	(2,287)
Cáin a bhaineann le hatomhais ar dhlíteanas pinsin le sochar sainithe	9	469	271
		(2,799)	(2,016)
Míreanna a ndéantar iad a athaicmiú, nó a bhféadfaí iad a athaicmiú, mar bhrabús nó mar chailíteanas			
Oibríochtaí eachtracha – aistriú airgeadra eachtraigh		49	(263)
Fáluithe ar an sreabhadh airgid – cuid éifeachtach d'athruithe ar an luach cóir		12,072	(20,331)
Cáin a bhaineann le hathruithe ar luach cóir fáluithe		(1,509)	2,541
Fáluithe ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chailíteanas (íocaíochtaí airgid)		(1,484)	(1,947)
Cáin a bhaineann le fáluithe ar an sreabhadh airgid atá athaicmithe mar bhrabús nó mar chailíteanas (íocaíochtaí airgid)		186	243
Fáluithe ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chailíteanas (airgeadra eachtrach)		(9,728)	21,430
Cáin a bhaineann le fáluithe ar an sreabhadh airgid atá athaicmithe mar bhrabús nó mar chailíteanas (airgeadra eachtrach)		1,216	(2,679)
Sciar de (chaiteachas)/ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	13	(4,646)	377
Athaicmiú ar ioncam cuimsitheach eile tar éis ús comhfhiontair a dhiúscairt	13	352	-
		(3,492)	(629)
Costas cuimsitheach eile glan ar cháin		(6,291)	(2,645)
Costas cuimsitheach iomlán don bhliain		(56,196)	(10,928)
Costas cuimsitheach iomlán atá inchurtha i leith:			
Úinéirí na Cuideachta		(56,407)	(11,080)
Leasanna neamhrialaithe		211	152
		(56,196)	(10,928)

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a théann leo.

BORD NA MÓNA CPT

CLÁR COMHARDAITHE COMHDHLÚITE

AMHAIL AR AN 27 MÁRTA 2019

	Nóta	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Sócmhainní			
Sócmhainní neamhreatha			
Maoin, gléasra agus trealamh	10	235,063	267,762
Cáilmheas agus sócmhainní doláimhsithe	11	24,388	36,600
Ionstraimí airgeadais díorthacha	26	13,337	7,652
Institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	13	23,257	33,630
Sócmhainn sochair scoir	24	1,594	4,163
Iomlán na sócmhainní neamhreatha		297,639	349,807
Sócmhainní reatha			
Fardail	12	59,825	84,011
Infháltais trádála agus eile	14	63,554	73,705
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	21	53,666	44,486
Iomlán na sócmhainní reatha		177,045	202,202
Iomlán na sócmhainní		474,684	552,009
Cothromas			
Cothromas atá inchurtha i leith úinéirí na cuideachta			
Scairchaipiteal	19	82,804	82,804
Scairphréimh	19	1,959	1,959
Cúlchiste fáilaithe ar an sreabhadh airgid		(214)	(967)
Cúlchistí eile		(5,502)	(1,208)
Cúlchiste aistrithe an airgeadra eachtraigh		555	506
Tuilleamh coimeáda		81,736	135,003
Cothromas atá inchurtha i leith úinéirí na cuideachta		161,338	218,097
Leasanna neamhrialaithe		(102)	(313)
Cothromas iomlán		161,236	217,784
Dlíteanais			
Dlíteanais neamhreatha			
Oibleagáidí maidir le sochar scoir	24	15,337	17,126
Íasachtaí	18	-	62,913
Deontas caipitil	16	6,595	7,989
Forálacha	17	56,143	54,239
Dlíteanais chánach iarchurtha	9	1,883	7,279
Iomlán na ndlíteanas neamhreatha		79,958	149,546
Dlíteanais reatha			
Íasachtaí	18	69,760	53,103
Rótharraingt bhainc	18	6,771	4,537
Forálacha	17	62,777	34,795
Suímeanna iníoctha trádála agus eile	15	94,182	92,244
Iomlán na ndlíteanas reatha		233,490	184,679
Iomlán na ndlíteanas		313,448	334,225
Iomlán an chothromais agus na ndlíteanas		474,684	552,009

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a théann leo.

Thar ceann an Bhoird

Geoff Meagher
Cathaoirleach

Tom Donnellan
Stiúrthóir Bainistíochta

26 Meitheamh 2019

BORD NA MÓNA CPT RÁITEAS COMHDHLÚITE MAIDIR LE HATHRUITHE AR CHOTHROMAS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

	Scair- chaipiteal €'000	Scair- phréimh €'000	Cúlchiste fálaithe ar an sreabhadh airgid €'000	Cúlchistí eile €'000	Cúlchiste aistrithe an airgeadra eachtraigh €'000	Tuilleamh coimeádta €'000	Iomlán €'000	Leasanna neamh- rialaithe €'000	Iomlán €'000
Amhail ar an 29 Márta 2017	82,804	1,959	(224)	(1,585)	769	147,908	231,631	(465)	231,166
Ioncam cuimsitheach iomlán									
Caillteanas don bhliain	-	-	-	-	-	(8,435)	(8,435)	152	(8,283)
Ioncam cuimsitheach eile									
Atomhais ar dhliteanas le sochar sainithe	-	-	-	-	-	(2,016)	(2,016)	-	(2,016)
Oibríochtaí eachtracha – difríocht san aistriú airgeadra eachtraigh	-	-	-	-	(263)	-	(263)	-	(263)
Fálú ar an sreabhadh airgid – cuid éifeachtach d'athruithe ar an luach cóir	-	-	(17,790)	-	-	-	(17,790)	-	(17,790)
Fálú ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chaillteanas (íocaíochtaí airgid)	-	-	(1,704)	-	-	-	(1,704)	-	(1,704)
Fálú ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chaillteanas (airgeadra eachtrach)	-	-	18,751	-	-	-	18,751	-	18,751
Sciar d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	-	-	-	377	-	-	377	-	377
Idirbhearta le húinéirí na cuideachta									
Dibhinní	-	-	-	-	-	(2,454)	(2,454)	-	(2,454)
Amhail ar an 28 Márta 2018	82,804	1,959	(967)	(1,208)	506	135,003	218,097	(313)	217,784
Ioncam cuimsitheach iomlán									
Caillteanas don bhliain	-	-	-	-	-	(50,116)	(50,116)	211	(49,905)
Ioncam cuimsitheach eile									
Atomhais ar dhliteanas le sochar sainithe	-	-	-	-	-	(2,799)	(2,799)	-	(2,799)
Oibríochtaí eachtracha – difríocht san aistriú airgeadra eachtraigh	-	-	-	-	49	-	49	-	49
Fálú ar an sreabhadh airgid – cuid éifeachtach d'athruithe ar an luach cóir	-	-	10,563	-	-	-	10,563	-	10,563
Fálú ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chaillteanas (íocaíochtaí airgid)	-	-	(1,298)	-	-	-	(1,298)	-	(1,298)
Fálú ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chaillteanas (airgeadra eachtrach)	-	-	(8,512)	-	-	-	(8,512)	-	(8,512)
Sciar d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	-	-	-	(4,646)	-	-	(4,646)	-	(4,646)
Athaicmiú ar ioncam cuimsitheach eile tar éis ús comhfhiontair a dhiúscairt	-	-	-	352	-	(352)	-	-	-
Amhail ar an 27 Márta 2019	82,804	1,959	(214)	(5,502)	555	81,736	161,338	(102)	161,236

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a théann leo.

BORD NA MÓNA CPT

RÁITEAS COMHDHLÚITE MAIDIR LE SREAFÁÍ AIRGID

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

	Nóta	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Cailíteanas don bhliain		(49,905)	(8,283)
Coigeartú maidir le:			
Dímheas maoinne, gléasra agus trealaimh	10	33,643	37,940
Amúchadh ar shócmhainní doláimhsithe	11	4,520	5,326
Brabús ar dhíolachán maoinne, gléasra agus trealaimh	10	(1,076)	(1,173)
Brabús ar dhíolachán sócmhainní arna sealbhú le díol		-	(347)
Amúchadh ar dheontais chaipítíl	16	(1,909)	(2,151)
Lagú ar mhaoin, gléasra agus trealamh	10	25,742	13,769
Lagú ar shócmhainní doláimhsithe	11	9,966	62
Lamháiltais astaíochta a tugadh suas	11	3,704	4,283
Brabús d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	13	(2,279)	(1,635)
Brabús ar dhiúscairt scaireanna in institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	13	(3,920)	-
Glanchoistais airgeadais	8	6,902	9,967
Creidmheas cánach	9	(4,787)	(6,147)
Sreabhadh airgid oibriúcháin roimh athruithe ar chaipíteal oibre agus forálacha		20,601	51,611
Athruithe ar:			
Suímeanna iníoctha trádála agus eile		10,070	16,335
Infháiltais trádála agus eile		10,608	(7,028)
Fardail		24,186	15,600
Forálacha		24,031	946
Méadú ar ranníocaíochtaí airgid i gcomparáid le muirear pinsin	24	(7,548)	(6,953)
		61,347	18,900
Ús íoctha		(7,875)	(10,894)
Cáin (íoctha)/aisghafa		(3,140)	1,577
Airgead tirim a gineadh ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		70,933	61,194
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Fáltais ar dhiúscairt maoinne, gléasra agus trealaimh	10	1,313	1,507
Fáltais ar dhíolachán sócmhainní arna sealbhú le díol		-	38,314
Ceannach sócmhainne doláimhsithe	11	(6,237)	(5,432)
Deontas caipítíl a fuarthas	16	89	-
Ceannach maoinne, gléasra agus trealaimh	10	(21,933)	(22,393)
Fáltais ar dhiúscairt úis in institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	13	8,773	-
Infheistíochtaí in institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	13	3,153	(5,167)
Ús faighte	8	272	236
Glanmheid airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta		(14,570)	7,065
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Aisíoc nótaí iasachta neamhurráithe		(55,804)	(38,145)
Cistí a aisíocadh ar shaoráid creidmheasa imrothlaigh		-	(11,576)
Fáltais airgid ó dhíorthaigh	8	6,387	7,949
Díbhinní íoctha		-	(2,454)
Glanmheid airgid a úsáideadh i ngníomhaíochtaí maoinithe		(49,417)	(44,226)
Glanmheadú ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim		6,946	24,033
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ag tús na bliana		39,949	15,916
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ag deireadh na bliana	21	46,895	39,949

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a théann leo.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a théann leo.

1. Eintiteas tuairiscithe

Cuideachta a bhfuil sainchónaí uirthi in Éirinn is ea Bord na Móna cpt (an “Cuideachta”). Cuimsítear leis na ráitis airgeadais amhail ar an 27 Márta 2019 agus don bhliain dar chríoch an dáta sin ráitis airgeadais na Cuideachta agus a fochuideachtaí (a dtugtar an “Grúpa” orthu le chéile, agus “eintitis an Ghrúpa” orthu ina n-aonar) agus leas an Ghrúpa in institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais. Tá oifig chláráithe na Cuideachta lonnaithe ag an bPríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara. Is é 297717 uimhir chláráithe na Cuideachta.

Tá gnáthscair amháin i seilbh an Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil. Tá 5% de na gnáthscaireanna i seilbh fhostaithe an Ghrúpa trí Phlean um Scair-Úinéireacht d’Fhostaithe. Is i seilbh an Aire Airgeadais atá an chuid eile den scairchaipiteal eisithe (aistríodh scaireanna an Aire chuig an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe faoin Acht Airí agus Rúnaithe, 2011).

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas)

Cuireadh na beartais atá leagtha amach thíos i bhfeidhm go comhsheasmhach maidir leis na blianta go léir atá curtha i láthair sna ráitis airgeadais chomhdhlúite seo agus chuir eintitis go léir an Ghrúpa na beartais i bhfeidhm go comhsheasmhach.

Ráiteas comhlíontachta

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais chomhdhlúite i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRS) arna nglacadh ag an Aontas Eorpach.

Ullmhaíodh ráitis airgeadais aonair na Cuideachta i gcomhréir le FRS 101 Creat um Nochtadh Laghdaithe (“FRS 101”). Níl ráiteas ar leith ar ioncam na Cuideachta le fáil sna ráitis airgeadais seo mar tá leas á bhaint ag an gCuideachta as an díolúine dá ndéantar foráil in alt 304 d’Acht na gCuideachtaí, 2014.

Bonn an tomhais

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais chomhdhlúite ar bhonn an chostais stairiúil ach amháin i gcás na nithe ábhartha seo a leanas ar an gclár comhardaithe:

- > Aithnítear dlíteanas an phlean sochair shainithe mar an glanluach de luach cóir shócmhainní an phlean agus de luach láithreach na hoibleagáide sochair shainithe; agus
- > Déantar na díorthaigh a thomhas de réir luach cóir.

Airgeadra feidhmiúil

Is in Euro a chuirtear na ráitis airgeadais i láthair, agus is é sin airgeadra feidhmiúil an Ghrúpa. Slánaítear an fhaisnéis airgeadais go léir a chuirtear i láthair in Euro go dtí an míle is gaire, ach i gcás ina léirítear a mhalairt.

Úsáid meastachán agus breithiúnas

Ceanglaítear ar an mbainistíocht, agus ráitis airgeadais chomhdhlúite agus ráitis airgeadais na Cuideachta á n-ullmhú i gcomhréir le IFRS agus FRS 101 faoi seach, breithiúnais, meastacháin agus boinn tuisceana a dhéanamh a théann i gcion ar chur i bhfeidhm na mbeartais chuntasaíochta agus na suimeanna a thuairiscítear maidir le sócmhainní, dlíteanais, ioncam agus costais. D’fhéadfaí go mbeadh difríochtaí ann idir na meastacháin sin agus na torthaí iarbhrí.

Déantar athbhreithniú ar na meastacháin agus ar na boinn tuisceana bhunúsacha ar bhonn leanúnach. Aithnítear go hionchasach athbhreithnithe ar na meastacháin chuntasaíochta.

Is iad seo a leanas na breithiúnais maidir le beartais chuntasaíochta a chur i bhfeidhm ag a bhfuil an tionchar is suntasaí ar na méideanna atá aitheanta sna ráitis airgeadais chomhdhlúite agus i ráitis airgeadais na Cuideachta:

- > Luacháil ar shócmhainní agus ar dhlíteanais na scéime pinsin – Féach nóta 24;
- > Suim ghlanluacha maidir le maoin, gléasra agus trealamh – Féach nóta 10;
- > Tomhas forálacha – Féach nóta 17;
- > Tomhas cáilmheasa – Féach nóta 11;
- > Comhaontú maidir le soláthar móna – Tá comhaontuithe i bhfeidhm ag an nGrúpa le BSL go dtí Nollaig 2019. Tá an praghas a ghearrtar bunaithe go príomha ar phraghas breoslaí eile atá bunaithe ar charbón. Tá a bhreithniú déanta ag an nGrúpa ar théarmaí na gconarthaí, agus tá sé sásta go bhfuil na conarthaí incháilithe faoin díolúine maidir le ‘húsáid dhílis’ faoi IFRS ó chuntasaíocht ionstraime airgeadais agus nach bhfuil aon díorthach leabaithe sna conarthaí ar gá iad a scaradh;
- > Móin – Tá sé dearbhaithe ag an nGrúpa nach gcloíonn móin leis an sainmhíniú de shócmhainn bhitheolaíoch faoi IFRS. An réasúnaíocht atá leis ná nach bhfuil aon idirghabháil ó dhaoine i gceist le cruthú móna. Ina theannta sin, ní mheastar gur ainmhí nó planda beo atá sa mhóin mar atá anois ann;
- > Ghlac an Grúpa leis go n-éireoidh leis na stáisiúin chumhachta de chuid BSL arna soláthar ag an Rannóg Móna cead pleanála a fháil agus go leanfaidh siad i mbun oibriúcháin tar éis mhí na Nollag 2019;
- > An Breatimeacht – Tá an neamhchinnteacht eacnamaíoch agus geopholaitiúil ar cheann de na rioscaí ar an ndéanann an Grúpa faireachán. Dá bhrí sin, déantar anailís rialta ar impleachtaí an Bhreatimeachta. I gcás ina dtarlaíonn Breatimeacht bainistithe ar bhonn idirbheartaíochta, ní mheasaimid go mbeidh aon tionchar ábhartha ar ghníomhaíochtaí an Ghrúpa agus tá fáilú imleor déanta ar neamhchosaint an Ghrúpa ar an ráta malairte.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Tomhas luachanna córa

Ní mór luachanna córa a thomhas faoi líon áirithe de bheartais chuntasaíochta agus de nochtuithe an Ghrúpa. Baineann an Grúpa leas as sonraí atá inbhraite sna margaí a oiread agus is féidir agus luach cóir sócmhainne nó dliteanais á thomhas. Déantar luachanna córa a aicmiú de réir leibhéil éagsúla ar ordlathas luachanna córa bunaithe ar na hionchuir a úsáidtear sna teicnící luachála mar seo a leanas:

Leibhéal 1: Praghsanna luaite (neamhchoigeartaithe) i margaí gníomhacha ar shócmhainní nó ar dhliteanais chomhchosúla.

Leibhéal 2: Ionchuir seachas praghsanna luaite atá ar áireamh faoi Leibhéal 1 atá inbhraite don tsócmhainn nó don dliteanas, go díreach (.i. mar phraghsanna) nó go hindíreach (.i. díorthaithe ó phraghsanna).

Leibhéal 3: Ionchuir don tsócmhainn nó don dliteanas nach bhfuil bunaithe ar shonraí margaidh inbhraite (ionchuir neamh-inbhraite).

Maidir leis na hionchuir a úsáidtear chun luach cóir sócmhainne nó dliteanais a thomhas, más féidir iad a aicmiú ar leibhéil éagsúla an ordlathais luachanna córa, ansin aicmítear an tomhas luacha chóir ina iomláine ar an leibhéal céanna den ordlathas luachanna córa is atá an t-ionchur den leibhéal is ísle atá suntasach ó thaobh an tomhais go léir. Tá faisnéis bhreise maidir leis na toimhdí a dhéantar agus luachanna córa á dtomhas le fáil sa nóta ar Ionstraimí Airgeadais agus Bainistíocht Riosca (féach nóta 26).

Bliain chuntasaíochta

Is é an Chéadaoin deiridh i mí an Mhárta dáta deiridh na bliana airgeadais. Cuimsítear leis na ráitis airgeadais seo an tréimhse 52 seachtain ón 29 Márta 2018 go dtí an 27 Márta 2019 (an bhliain roimhe sin: tréimhse 52 seachtain ón 29 Márta 2017 go dtí an 28 Márta 2018).

Gnóthas leantach

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais ar bhonn gnóthas leantach.

Athruithe ar Bheartais Chuntasaíochta

(i) Caighdeán i bhfeidhm i rith na bliana

Tháinig IFRS 15 Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí agus IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais i bhfeidhm sa bhliain airgeadais. De bharr na modhanna aistriithe a roghnaigh an Grúpa chun na caighdeán sin a chur i bhfeidhm, níor athshonraíodh faisnéis chomparáideach ar fud na ráiteas airgeadais seo chun ceanglais na gcaighdeán nua a léiriú.

IFRS 15

Tháinig IFRS 15 – Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí i bhfeidhm in ionad IAS 18 – Ioncam agus IAS 11 Conarthaí Tógála ón 1 Eanáir 2018. Leagtar amach ann critéir nua chun ioncam a aithint maidir le hoibleagáidí feidhmíochta agus measúnú ar an uair a aistrítear an

fhreagracht as rialú earraí nó seirbhísí chuig an gcustaiméir. Ghlac an Grúpa IFRS 15 le modh na héifeachta carnaí (gan bearta praiticiúla), agus cuireadh an caighdeán seo i bhfeidhm le héifeacht ó dháta an chéad churtha i bhfeidhm ar an 29 Márta 2018. Bunaithe ar mheasúnú an Ghrúpa ar IFRS 15, ní raibh aon tionchar ábhartha ar na ráitis airgeadais mar thoradh ar ghlacadh an chaidheáin seo.

IFRS 9

Tháinig IFRS 9 – Ionstraimí Airgeadais i bhfeidhm ar an 1 Eanáir 2018 in ionad IAS 39 – Ionstraimí Airgeadais: Aitheantas agus Tomhas agus is gá athruithe a chur i bhfeidhm ar aicmiú agus ar thomhas ionstraimí airgeadais áirithe mar a bhí i bhfeidhm faoi IAS 39. Ghlac an Grúpa IFRS 9 le modh na héifeachta carnaí, agus cuireadh an caighdeán seo i bhfeidhm le héifeacht ó dháta an chéad churtha i bhfeidhm ar an 29 Márta 2018.

Bunaithe ar mheasúnú a rinneadh ar na príomhréimsí i raon feidhme IFRS 9 lena gcuimsítear nochtuithe breise a cheanglaítear le IFRS 7 Ionstraimí Airgeadais – Nochtuithe, ach gan a bheith teoranta dóibh sin, ní raibh aon tionchar ábhartha ar na ráitis airgeadais mar thoradh ar ghlacadh an chaidheáin seo. Ghlac an Grúpa an caighdeán nua ar dháta éifeachta riachtanach an 29 Márta 2018, agus níor athshonraigh sé faisnéis chomparáideach.

(ii) Caighdeán nach bhfuil éifeacht leo go fóill

An tionchar measta a bhaineann le glacadh IFRS 16

Tugtar aghaidh in IFRS 16 Léasanna ar shainmhíniú ar léas, aithint agus tomhas léasanna, agus bunáitear ann prionsabail chun faisnéis úsáideach a thuairisciú d'úsáideoirí ráiteas airgeadais maidir le gníomhaíochtaí léasúcháin léasaithe agus léasóirí araon. Athrú tábhachtach a eascraíonn as IFRS 16 is ea gur ar an gclár comhardaithe do léasaithe a thabharfar cuntas ar fhorhóir na léasanna oibriúcháin. Tagann an caighdeán in ionad IAS 17 Léasanna, agus léirimhínte a bhaineann leis. Tá éifeacht leis an gcaighdeán do thréimhsí bliantúla ag tosú ar an 1 Eanáir 2019 nó ina dhiaidh sin, agus ceadaítear cur i bhfeidhm níos luaithe faoi réir fhaomhadh an Aontais Eorpaigh.

Ní ghlacfaidh an Grúpa an caighdeán go luath. Mar sin, cuirfidh sé IFRS 16 i bhfeidhm den chéad uair don bhliain airgeadais dar críoch an 25 Márta 2020.

Tugtar isteach le IFRS 16 samhail cuntasaíochta aonair lena léireofar léasanna ar an gclár comhardaithe do léasaithe. Aithníonn léasaí sócmhainn cirt úsáide lena léirítear a cheart chun an tsócmhainn bhunúsach a úsáid agus dliteanas léasa lena léirítear a oibleagáid chun íocaíochtaí léasa a dhéanamh. Is ann do dhíolúintí aitheantais i gcás léasanna gearrthéarma agus léasanna de mhíreanna luacha ísil. Tá cuntasaíocht an léasóra cosúil leis an gcaighdeán reatha i gcónaí .i. leanann léasóirí de léasanna a aicmiú mar léasanna airgeadais nó mar léasanna oibriúcháin.

Tagann IFRS 16 in ionad teoracha a bhí ann cheana féin maidir le léasanna, lena n-áirítear IAS 17 Léasanna, IFRIC 4 Cinneadh a dhéanamh an bhfuil léas ina chuid de shocrú nó nach bhfuil, SIC-15 Léasanna Oibriúcháin – Dreasachtaí agus SIC-27 Meastóireacht a dhéanamh ar shubstaint idirbheart a bhfuil léas i bhfoirm dlí i dtrácht iontu.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Athruithe ar Bheartais Chuntasaíochta ar lean

Léasanna ina bhfuil an Grúpa ina léasaí

Aithneoidh an Grúpa sócmhainní agus dliteanais nua maidir lena léasanna oibriúcháin de Thalamh agus Foirgnimh, Gléasra agus Innealra, agus Mótarfheithiclí (féach nóta 26). Tíocfaidh athrú ar nádúr na gcostas a bhaineann leis na léasanna sin mar aithneoidh an Grúpa muirear dímheasa do shócmhainní cirt úsáide agus costas úis ar dhliteanais léasa.

Roimhe sin, d'aithin an Grúpa costas ar léas oibriúcháin ar bhonn an mhéid chothroim thar théarma an léasa, agus níor aithin sé sócmhainní agus dliteanais ach amháin sa mhéid is a bhí difríocht uainiúcháin idir na híocaíochtaí léasa iarbhir agus aithint an chostais.

Anuas air sin, ní aithneoidh an Grúpa forálacha do léasanna oibriúcháin feasta, a mheasann sé mar a bheith dochraideach faoi mar a thuairiscítear i nóta 20. Ina áit sin, áireoidh an Grúpa na híocaíochtaí atá dlite faoin léas ina dhliteanais léasa.

Ní mheastar go mbeidh aon tionchar suntasach ar léasanna airgeadais an Ghrúpa.

Bunaithe ar an bhfaisnéis atá ar fáil faoi láthair, measann an Grúpa go n-aithneoidh sé dliteanais léasa bhreise idir €9.1 milliún agus €10.1 milliún, agus sócmhainn cirt úsáide chomhfhreagrach amhail ar an 28 Márta 2019.

Aistriú

Tá sé i gceist ag an nGrúpa IFRS 16 a chur i bhfeidhm ón 28 Márta 2019 leis an gcur chuige cúlghabhálach mionathraithe agus, i gcás leasanna áirithe, déanfaidh an Grúpa an tsócmhainn cirt úsáide a thomhas ar an dáta aistrithe le rátaí lascaine idirthréimhse. Tá an Grúpa ag súil le bearta praiticiúla a úsáid tar éis an aistrithe chuig IFRS 16 amhail ráta lascaine aonair a chur i bhfeidhm ar léasanna lena mbaineann saintréithe comhchosúla agus léasanna lena mbaineann iarsma téarma gearr níos lú ná 12 mhí a chur as an áireamh. Aithneofar an éifeacht chernach de IFRS 16 a ghlacadh mar choigeartú don iarmhéid tosaigh de thuilleamh coimeádta ar an 28 Márta 2019, gan athshonrú ar fhaisnéis chomparáideach.

Tá sé i gceist ag an nGrúpa an beart praiticiúil a chur i bhfeidhm chun marthanú a dhéanamh ar an sainmhíniú ar léas tar éis an aistrithe. Ciallaíonn sé sin go gcuirfidh sé IFRS 16 i bhfeidhm ar gach Conradh a rinneadh roimh an 28 Márta 2019 ar aithníodh iad mar léasanna de réir IAS 17 agus IFRIC 4.

Feabhsúcháin bhliantúla ar Chaighdeáin IFRS, 2015–2017 (eisiúit an 12 Nollaig 2017)

Is leis na nithe seo a leanas a bhaineann na hathruithe faoi Thimthriall na bhFeabhsúcháin Bliantúil ar Chaighdeáin IFRS, 2015–2017:

- > IFRS 3 Comhcheangail Ghnó: Soiléirítear leis an leasú seo go ndéanann cuideachta atomhas ar an leas a bhí aici i gcomhoibríocht roimhe sin nuair a fhaigheann sí cumas rialaithe ar an ngnóthas;
- > IFRS 11 Comhshocruithe: Soiléirítear leis an leasú seo nach ndéanann cuideachta atomhas ar an leas a bhí aici i gcomhoibríocht roimhe sin nuair a fhaigheann sí cumas comhrialaithe ar an ngnóthas;
- > IAS 12 Cánacha Ioncaim: Soiléirítear leis an leasú seo go dtugann cuideachta cuntas ar gach iarmhairt cánach ioncaim a bhaineann le híocaíochtaí díbhinní ar an gcaoi chéanna;
- > IAS 23 Costais Iasachtaíochta: Soiléirítear leis an leasú seo gur mar chuid d'iasachtaíochtaí ginearálta a dhéileálann cuideachta le gach iasachtaíocht a fuarthas ar dtús chun sócmhainn a fhorbairt nuair a bhíonn an tsócmhainn sin réidh lena húsáid bheartaithe nó lena díol.

Ní mheastar go mbeidh aon tionchar ábhartha ag na caighdeáin ná ag na leasuithe seo ar na ráitís airgeadais.

Bonn comhdhlúite

Comhcheangail ghnó

Tugann an Grúpa cuntas ar chomhcheangail ghnó leis an modh éadála nuair a aistrítear an cumas rialaithe chuig an nGrúpa. Is de réir a luacha chóir a thomhaistear an chomaoin a aistrítear san éadail, faoi mar a dhéantar leis na glansócmhainní inaitheanta arna bhfáil. Aon cháilmheas a thagann chun cinn, déantar é a thástáil gach bliain maidir le lagú. Déantar gnóthachan ar bith ar cheannach sladmhargaidh a aithint láithreach sa bhrabús nó sa chaillteanas. Déileáiltear le costais bheartaíochta mar chostais thabhairthe, ach amháin má bhaineann siad le heisiúint urrús fiachais nó cothromais.

Ní áirítear leis an gcomaoin a aistrítear suimeanna a bhaineann le réiteach gaolmhaireachtaí a bhí ann roimhe sin. Déantar gnóthachain agus cailteanais ar réitigh den sórt sin a aithint sa bhrabús nó sa chaillteanas de ghnáth.

Déantar gach comaoin theagmhasach a thomhas de réir luach cóir ar dháta na héadála. Maidir le hoibleagáid chun comaoin theagmhasach a íoc a chomhlíonann an sainmhíniú ar ionstraim airgeadais, má dhéantar an oibleagáid sin a aicmiú mar chothromas, ansin ní dhéantar atomhas air ina dhiaidh sin agus tugtar cuntas ar an sócrú laistigh de chothromas.

Ina mhalairt de chás, aithnítear athruithe ina dhiaidh sin ar luach cóir na comaoine teagmhasaí sa bhrabús nó sa chaillteanas.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Bonn comhdhlúite ar lean

Fochuideachtaí

Is eintitis faoi rialú an Ghrúpa iad fochuideachtaí. Bíonn eintiteas faoi rialú an Ghrúpa sa chás ina mbíonn an Grúpa nochta do bhrabús athraitheacha óna bhaint leis an eintiteas, nó sa chás ina mbíonn cearta ag an nGrúpa i leith na mbrabús sin, agus go bhfuil de chumas ag an nGrúpa dul i gcion ar na brabús sin trína chumhacht ar an eintiteas. Cuirtear ráitis airgeadais fochuideachtaí san áireamh sna ráitis airgeadais chomhdhlúite ón dáta a thosaíonn an rialú sin go dtí an dáta a thagann deireadh leis an rialú.

Comhfhiontair

Socrú is ea comhfhiontair faoi chomhrialú an Ghrúpa, ina mbíonn cearta ag an nGrúpa i leith ghlansócmhainní an tsocraithe, seachas cearta i leith na sócmhainní aonair agus oibleagáidí i leith na ndliteanas.

Tugtar cuntas ar leasanna i gcomhfhiontair de réir mhodh an chothromais. Aithnítear iad ar a gcostas i dtosach, lena n-áirítear costais bheartaíochta. I ndiaidh an aitheantais tosaigh, áirítear leis na ráitis airgeadais chomhdhlúite sciar an Ghrúpa den bhrabús nó den chaillteanas agus d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais, go dtí an dáta ar a dtiocfaidh deireadh leis an gcomhrialú.

Comhlach

Eintiteas is ea comhlach ar a bhfuil tionchar suntasach ag an nGrúpa, ach nach bhfuil faoi rialú ná faoi chomhrialú an Ghrúpa. Tugtar cuntas ar leasanna i gcomhlaigh de réir mhodh an chothromais.

Caillteanas i rialú

Nuair a chailleann an Grúpa rialú ar fochuideachta, dí-aithníonn sé sócmhainní agus dliteanas na fochuideachta, agus aon leasanna neamhrialaithe gaolmhara agus comhpháirteanna cothromais eile. Aon leas a choimeádtar san iar-fhochuideachta, déantar é a thomhas ag luach cóir nuair a chailltear an rialú. Déantar aon ghnóthachan nó caillteanas ag éirí as sin a aithint sa bhrabús nó sa chaillteanas.

Leasanna neamhrialaithe

Déantar leasanna neamhrialaithe a thomhas ag a gcion comhréireach de ghlansócmhainní inaitheanta an eintitis arna fháil ar dháta na héadála. Déantar a gcion den ioncam cuimsitheach iomlán a leithdháileadh orthu ina dhiaidh sin.

Is mar idirbhearta cothromais a thugtar cuntas ar athruithe ar leas an Ghrúpa i bhfochuideachta nach mbíonn caillteanas i rialú ina thoradh orthu.

Idirbhearta a gcuirtear deireadh leo ar chomhdhlúthú

Cuirtear deireadh le hidirbhearta agus le hiarmhéideanna inghrúpa, agus le haon ioncam agus costais ag éirí as idirbhearta inghrúpa, nuair a ullmhaítear na ráitis airgeadais chomhdhlúite.

Tugtar infheistíochtaí i bhfochuideachtaí ag a gcostas lúide lagú i ráitis airgeadais na Cuideachta.

Airgeadra Eachtrach

i. Idirbhearta in airgeadra eachtrach

Déantar idirbhearta in airgeadraí eachtracha a aistriú go hairgeadraí feidhmiúla chuideachtaí an Ghrúpa de réir na rátaí malairte a bhí i bhfeidhm ar dháta na n-idirbheart.

Déantar sócmhainní agus dliteanas airgeadaíochta in airgeadraí eachtracha a aistriú go dtí an t-airgeadra feidhmiúil ag an ráta malairte i bhfeidhm dáta an tuairiscithe. Maidir le sócmhainní agus dliteanas neamh-airgeadaíochta arna dtomhas ag luach cóir in airgeadra eachtrach, déantar iad a aistriú go dtí an t-airgeadra feidhmiúil ag an ráta malairte i bhfeidhm nuair a chinntear an luach cóir. Aithnítear difríochtaí in airgeadra eachtrach sa chaillteanas nó sa bhrabús. Maidir le míreanna neamh-airgid arna dtomhas de réir a gcostais stairiúil in airgeadra eachtrach, ní dhéantar iad a athaistriú.

Mar sin féin, aithnítear san ioncam cuimsitheach eile difríochtaí in airgeadra eachtrach ag éirí as aistriú na míreanna seo a leanas:

- > Infheistíochtaí cothromais atá ar fáil le díol (ach amháin ar lagú; sa chás sin déantar na difríochtaí in airgeadra eachtrach atá aitheanta san ioncam cuimsitheach eile a athaicmiú mar bhrabús nó mar chaillteanas);
- > Dliteanas airgeadais sainithe mar fhálú ar an nglaninfheistíocht in oibríocht eachtrach sa mhéid go bhfuil an fálú éifeachtach; agus
- > Fáluithe incháilithe ar an sreabhadh airgid sa mhéid go bhfuil na fáluithe éifeachtach.

ii. Oibríochtaí Eachtracha

Déantar sócmhainní agus dliteanas oibríochtaí eachtracha, lena n-áirítear cáilmheas agus coigeartuithe ar an luach cóir ag éirí as an éadáil, a aistriú go euro de réir na rátaí malairte i bhfeidhm dáta an tuairiscithe. Déantar ioncam agus costais oibríochtaí eachtracha a aistriú go euro de réir na rátaí malairte i bhfeidhm ar dháta na n-idirbheart.

Aithnítear difríochtaí in airgeadra eachtrach san ioncam cuimsitheach eile agus déantar iad a charnadh sa chúlchiste aistrithe, seachas sa mhéid go leithdháiltear an difríocht aistriúcháin do leasanna neamhrialaithe.

Nuair a dhéantar oibríocht eachtrach a dhiúscairt ina hiomláine nó i bpáirt sa chaoi a gcailltear rialú, tionchar suntasach nó comhrialú uirthi, déantar an cúlchiste aistrithe a bhaineann leis an oibríocht eachtrach sin a athaicmiú mar bhrabús nó mar chaillteanas mar chuid den ghnóthachan nó den chaillteanas ar an diúscairt. Má dhéanann an Grúpa cuid dá leas i bhfochuideachta a dhiúscairt ach má choimeádtar sé an rialú uirthi, ansin déantar an cion ábhartha den mhéid carnach a ath-leithdháileadh ar leasanna neamhrialaithe.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Míreanna eisceachtúla

Ghlac an Grúpa formáid den Ráiteas loncaim ina leagtar béim ar mhíreanna suntasacha laistigh de thorthaí an Ghrúpa don bhliain. Is míreanna eisceachtúla iad na míreanna ioncaim agus caiteachais a mheasann an Grúpa go bhfuil siad ábhartha agus/nó gur de chineál iad gurb ábhartha a nochtadh ar leith chun tuiscint níos fearr a fháil ar fheidhmíocht airgeadais an Ghrúpa. Úsáideann an Grúpa breithiúnas chun measúnú a dhéanamh ar na míreanna ar leith a nochtar iad, de bhun a n-ábharthachta agus/nó a gcineáil, mar mhíreanna eisceachtúla i Ráiteas loncaim an Ghrúpa agus sna nótaí a ghabhann leis. Áirítear an ghné chánach de mhíreanna eisceachtúla mar cháin eisceachtúil.

Léasanna

Cinneann an Grúpa an léas atá i socrú nó an bhfuil léas ina chuid de shocrú tráth tionscanta an tsocráithe sin.

Sócmhainní léasaithe

Aicmítear mar léasanna airgeadais sócmhainní atá i seilbh an Ghrúpa faoi léasanna lena n-aistrítear go substaintiúil don Ghrúpa na rioscaí agus na tairbhí go léir a bhaineann le húinéireacht. Déantar na sócmhainní léasaithe a thomhas i dtosach ag méid atá cothrom lena luach cóir nó le luach láithreach na n-íocaíochtaí íosta léasa, cibé acu is lú. Tar éis an aitheantais tosaigh, tugtar cuntas ar na sócmhainní i gcomhréir leis an mbeartas cuntasaíochta atá infheidhme i leith na sócmhainne sin.

Maidir le sócmhainní arna sealbhú faoi léasanna eile, déantar iad a aicmiú mar léasanna oibriúcháin agus ní aithnítear iad sa ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa.

Íocaíochtaí léasa

Maidir le híocaíochtaí a dhéantar faoi léasanna oibriúcháin, aithnítear faoi bhrabús nó faoi chaillteanas iad de réir méid chothroim thar théarma an léasa. Maidir le dreasachtaí léasa a fhaightear, aithnítear iad mar bhunchuid de chostas iomlán an léasa, thar théarma an léasa.

Maidir le híocaíochtaí íosta léasa a dhéantar faoi léasanna airgeadais, déantar iad a chionroinnt idir an costas airgeadais agus an laghdú ar an dliteanas amuigh. Déantar an costas airgeadais a leithdháileadh ar gach tréimhse i rith théarma an léasa chun ráta tréimhsiúil seasta úis a chruthú ar iarmhéid an dliteanais.

Ioncam airgeadais agus costais airgeadais

Áirítear na nithe seo a leanas in ioncam airgeadais agus i gcostais airgeadais an Ghrúpa:

> Ioncam úis;

- > Costas úis;
- > Leachtú lascaí nó forálacha;
- > An glanchostas úis ar phinsin le sochar sainithe;
- > An glanghnóthachan nó an glanchaillteanas ar shócmhainní airgeadais ag luach cóir trí Bhrabús agus trí Chaillteanas;
- > An gnóthachan nó an cailteanas san airgeadra eachtrach ar shócmhainní airgeadais agus ar dhliteanais airgeadais;
- > An glanghnóthachan nó an glanchaillteanas ar ionstraimí fálaithe atá aitheanta sa bhrabús nó sa chaillteanas; agus
- > Athaicmiú méideanna a bhaineann le fáluithe ar an sreabhadh airgid ar aithníodh iad san ioncam cuimsitheach eile roimhe sin.

Is le modh an úis ghlain a aithnítear ioncam nó costais úis.

Ní chuimsítear le costas airgeadais an Ghrúpa ús arna chaipitliú ar shócmhainní atá á dtógáil.

Cáin

Cuimsítear le costas na cánach ioncaim cáin reatha agus cáin iarchurtha. Aithnítear é sa bhrabús nó sa chaillteanas ach amháin sa mhéid go mbaineann sé le comhcheangal gnó nó le míreanna atá aitheanta go díreach i gcothromas nó san ioncam cuimsitheach eile.

Cáin reatha

Léirítear leis an gcáin reatha an méid a bhfuiltear ag súil lena íoc nó lena fháil i ndáil le brabús nó caillteanas incháinithe don bhliain agus aon choigeartú don bhliain iníoctha agus infhála i ndáil le blianta roimhe seo. Déantar í a ríomh leis na rátaí cánach agus leis na dlíthe arna nglacadh nó arna nglacadh sa tsubstaint ar dháta an tuairiscithe.

Ní dhéantar sócmhainní agus dliteanais cánach reatha a fhritháireamh ach amháin má chomhlíontar critéir áirithe.

Cáin iarchurtha

Aithnítear cáin iarchurtha i ndáil le difríochtaí sealadacha idir suimeanna glanluacha sócmhainní agus dliteanas chun críche tuairiscithe airgeadais agus na suimeanna a úsáidtear chun críche cánachais. Ní aithnítear cáin iarchurtha i ndáil leo seo a leanas:

- > Difríochtaí sealadacha ar aitheantas tosaigh sócmhainní nó dliteanas in idirbheart nach comhcheangal gnó é agus nach dtéann i bhfeidhm ar an gcuntasaíocht ná ar an mbrabús ná ar an gcaillteanas incháinithe;
- > Difríochtaí sealadacha a bhaineann le hinfheistíochtaí i bhfochuideachtaí, i gcomhlaigh agus i gcomhfhiontair sa mhéid go bhfuil sé ar chumas an Ghrúpa uainiúchán aisiompú na ndifríochtaí sealadacha a rialú, agus gur dócha nach n-aisiompófaí na difríochtaí sin go ceann i bhfad; agus
- > Difríochtaí sealadacha incháinithe ag éirí as aitheantas tosaigh cáilmheasa.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Cánachas ar lean

Cáin iarchurtha ar lean

Aithnítear sócmhainní cánach iarchurtha i ndáil le cailteanais chánach neamhúsáidte, creidmheasanna cánach neamhúsáidte, agus difríochtaí sealadacha inasbhainte sa mhéid gur dócha go mbeidh brabúis incháinite ar fáil amach anseo ar féidir iad a úsáid ina n-aghaidh. Déantar athbhreithniú ar shócmhainní cánach iarchurtha ar gach dáta tuairiscithe agus déantar iad a laghdú sa mhéid nach dócha a thuilleadh go ndéanfaí an sochar cánach gaolmhar a réadú; déantar laghduithe den sórt sin a aisiompú nuair a thagann feabhas ar dhóchúlacht na mbrabús incháinite amach anseo.

Déantar athmheasúnú ar shócmhainní cánach iarchurtha neamhaitheanta ar gach dáta tuairiscithe agus aithnítear iad sa mhéid gur dócha go mbeidh brabúis incháinite ar fáil amach anseo ar féidir iad a úsáid ina n-aghaidh.

Déantar an cháin iarchurtha a thomhas de réir na rátaí cánach a meastar go mbeidh feidhm leo i ndáil le difríochtaí sealadacha ar a n-aisiompú, bunaithe ar rátaí cánach arna nglacadh nó arna nglacadh sa tsubstaint ar dháta an tuairiscithe.

Léirítear le tomhas na cánach iarchurtha na hiarmhairtí cánach a d'eascródh ón gcaoi a bhfuil súil ag an nGrúpa, ar an dáta tuairiscithe, suim ghlanluacha a shócmhainní agus a dhliteanas a aisghabháil nó a shocrú. Chun na críche sin, meastar go ndéantar suim ghlanluacha na maoine infheistíochta arna tomhas de réir a luacha chóir a aisghabháil trína díol, agus níl an toimhde sin bréagnaithe ag an nGrúpa.

Ní dhéantar sócmhainní agus dliteanais cánach iarchurtha a fhritháireamh ach amháin má chomhlíontar critéir áirithe.

Ioncam – Beartas is infheidhme tar éis an 28 Márta 2018

Giniúint agus Trádáil – Ioncam ó giniúint cumhachta (Poblacht na hÉireann)

An Margadh Leictreachais Aonair (MLA)

Tá stáisiún chumhachta agus feirmeacha gaoithe á bhfeidhmiú ag an nGrúpa, agus is le giniúint leictreachais is mó a bhaineann an t-ioncam arna thuilleamh. Go dtí an 30 Meán Fómhair 2018, bhí an Margadh Leictreachais Aonair (MLA) ar an margadh mórdhíola aonair (linn) don leictreachas i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann. Oll-linn éigeantach a bhí ann, agus b'éigean do gach gineadóir cumhacht a dhíol agus b'éigean do gach soláthraí cumhacht a cheannach tríd an linn. Ba í an linn a shocraíodh an spotpraghas don leictreachas, ar a dtugtaí Praghas Imeachall an Chórais, gach leathuair an chloig. Bhíodh íocaíochtaí ar leith á bhfáil ag gineadóirí freisin ar acmhainneacht giniúna sheasmhach a sholáthar tríd an Sásra um Luach Saothair don Tuilleadh. Ba iad gineadóirí agus soláthraithe a bhainistigh an luaineacht praghsanna sa linn trí chonarthaí airgeadais seasta a dhéanamh (conarthaí difríochta). Aithníodh an t-ioncam i leith linn an Mhargaidh Leictreachais Aonair ar bhonn an ídithe leictreachais.

An Margadh Leictreachais Aonair Comhtháite (I-SEM)

Is é atá in I-SEM socrú margaidh mórdhíola leictreachais nua do Phoblacht na hÉireann agus do Thuaisceart Éireann a cuireadh i bhfeidhm ar an 1 Deireadh Fómhair 2018. Tá margáí nó ceantanna éagsúla ann in ionad an mhargaidh leictreachais aonair anois, agus baineann gach ceann díobh le creat ama trádála difriúla. Tá meicníochtaí imréitigh agus réitigh ar leith acu freisin (ach tá ceangal idir na meicníochtaí sin). Is ann do dhá mhargadh ex-ante don fhuinneamh: an margadh lá roimh ré; agus an margadh ionlae. Ina theannta sin, cuireann gineadóirí (táirgeoirí fuinnimh) agus soláthraithe (úsáideoirí fuinnimh) seirbhísí cothromúcháin fuinnimh ar fáil ar an Margadh Cothromúcháin. Is é is acmhainn ann gealltanais a thugann gineadóir nó idirnascaire a bheith ar fáil chun fuinneamh a sholáthar don ghreille, má iarrtar air é sin a dhéanamh. Soláthraithe acmhainne a n-éiríonn leo sna Ceantanna Margaidh Acmhainne, faigheann siad íocaíocht acmhainne rialta, rud a chabhraíonn leis an acmhainn giniúna a mhaoiniú. Maidir le hioncam ó dhíol leictreachais sna margáí I-SEM, aithnítear é thar am ar ídiú an leictreachais agus aithnítear infháltais I-SEM ar an gclár comhardaithe agus glantar é go laethúil i gcás an mhargaidh ex-ante agus go seachtainiúil i gcás an mhargaidh ex-post. Tríd an Sásra um Luach Saothair don Tuilleadh a fhaightear an t-ioncam ar acmhainn. Déantar íocaíocht acmhainne a íoc le rannpháirtí i ndáil le hAonad Gineadóir i ngach Tréimhse Acmhainne ar bhonn Infhaighteacht Incháilithe an Aonaid, rud atá bunaithe ar Phróifíl Infhaighteachta an Aonaid. Aithnítear an t-ioncam thar am, aithnítear é mar infháltais I-SEM ar an gclár comhardaithe, agus glantar é laistigh d'aon mhí amháin. Trí chláir 'Córas Leictreachais Inbhuanaithe agus Slán a Sheachadadh' (DS3) a íoctar ioncam coimhdeach as soláthar seirbhísí don ghreille. Aithnítear an t-ioncam coimhdeach thar am de réir na seirbhísí arna gcur ar fáil. Aithnítear ioncam coimhdeach mar infháltais ar an gclár comhardaithe, agus glantar é laistigh d'aon mhí amháin.

Díol móna agus bithmhaise

Faigheann custaiméirí rialú ar earraí móna agus bithmhaise nuair a sheachadtar na hearraí chuig áitreabh an chustaiméara agus nuair a ghlacann an custaiméir leo. Bíonn sonraisc iníochta go hiondúil de réir ghnáth-théarmaí an tionscail. D'fhéadfaí coigeartuithe a sholáthar ar phraghas na móna agus na bithmhaise i gcás nach gcloítear le sonraíochtaí maidir le cáilíocht. Níl aon cheart ann na hearraí a thabhairt ar ais.

Aithnítear an t-ioncam nuair a sheachadtar na hearraí agus nuair a ghlacann an custaiméir leo ar a áitreabh. Déantar méid an ioncaim aitheanta a choigeartú i ndáil le coigeartuithe réamh-mheasta ar an bpraghas díola.

Díol breoslaí agus táirgí meáin fáis

Faigheann custaiméirí rialú ar bhreoslaí agus ar tháirgí meáin fáis nuair a sheachadtar na hearraí chuig áitreabh an chustaiméara agus nuair a ghlacann an custaiméir leo. Bíonn sonraisc iníochta go hiondúil de réir ghnáth-théarmaí an tionscail. Cuirtear lacáistí ar fáil i gcásanna áirithe. Níl aon cheart ann na hearraí a thabhairt ar ais.

Aithnítear an t-ioncam glan ar lacáistí nuair a sheachadtar na hearraí agus nuair a ghlacann an custaiméir leo ar a áitreabh.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Aisghabháil acmhainní

Bailiú dramhaíola tí agus tráchtála

Faigheann custaiméirí tairbhe as seirbhísí bailithe dramhaíola tí agus tráchtála nuair a bhailítear an dramhaíl óna n-áitreach. Bíonn sonraisc iníoctha go hiondúil de réir ghnáth-théarmaí an tionscail. Cuirtear lascaí ar fáil i gcásanna áirithe.

Aithnítear an t-ioncam (glan ar lascaí) thar am faoi mar a chuirtear na seirbhísí ar fáil. Más i dtréimhsí tuairiscithe difriúla a sholáthraítear na seirbhísí faoi aon chomhaontú amháin, déantar an chomaoin a leithdháileadh bunaithe ar phraghsanna díola neamhspleácha coibhneasta na seirbhísí sin. Maidir le hioncam a bhaineann le híocaíocht as seirbhísí arna fáil sula soláthraítear an tseirbhís, aithnítear é mar dhliteanas conartha go dtí go bhfaighidh an custaiméir an tairbhe.

Ioncam ó líonadh talún

Faigheann custaiméirí tairbhe as seirbhísí líonta talún nuair a sheachadtar an dramhaíl agus nuair atá sí sa láithreán líonta talún. Bíonn sonraisc iníoctha go hiondúil de réir ghnáth-théarmaí an tionscail. Cuirtear lascaí ar fáil i gcásanna áirithe.

Aithnítear an t-ioncam (glan ar lascaí) thar am faoi mar a chuirtear na seirbhísí ar fáil. Más i dtréimhsí tuairiscithe difriúla a sholáthraítear na seirbhísí faoi aon chomhaontú amháin, déantar an chomaoin a leithdháileadh bunaithe ar phraghsanna díola neamhspleácha coibhneasta na seirbhísí sin. Maidir le hioncam a bhaineann le híocaíocht as seirbhísí arna fáil sula soláthraítear an tseirbhís, aithnítear é mar dhliteanas conartha go dtí go bhfaighidh an custaiméir an tairbhe.

Ioncam iarchurtha agus ioncam fabhráithe

Nuair a fhaightear íocaíocht ó chustaiméirí roimh fheidhmiú oibleagáidí feidhmíochta an Ghrúpa dá chustaiméirí faoin gconradh, aithníonn an Grúpa ioncam iarchurtha ar an gclár comhardaithe, rud a léiríonn oibleagáidí neamhchomhlíonta an Ghrúpa faoi théarmaí an chonartha. Nuair a chuireann an Grúpa a oibleagáidí i gcrích agus nuair a fhaigheann sé, dá bhrí sin, an ceart i leith na comaoine, aithnítear an t-ioncam gaolmhar sa ráiteas ioncaim. Déantar na costais a bhaineann le seachadadh na seirbhísí a bhreacadh chun dochair don chostas díolachán arna thabhtú.

Maidir le hioncam arna thuilleamh ar earraí agus ar sheirbhísí a seachadtar iad ach nach bhfuil billeáilte, aithnítear an t-ioncam sin de réir théarmaí an chonartha mar ioncam fabhráithe ar an ráiteas ar staid airgeadais.

Ioncam – beartas is infheidhme roimh an 29 Márta 2018

Díol earraí

Aithnítear an t-ioncam nuair atá na rioscaí agus luaíochtaí úinéireachta suntasacha aistrithe chuig an gcustaiméir, nuair is dócha gur féidir an chomaoin a aisghabháil, nuair is féidir costais ghaolmhara agus aisghabháil fhéideartha na n-earraí a mheas go réasúnta, nuair nach bhfuil aon bhainistíocht leanúnach i gceist leis na hearraí, agus nuair is féidir méid an ioncaim a thomhas go hiontaoifa. Déantar an t-ioncam a thomhas glan ar aisíocaí, lascaí trádála agus lacáistí ar mhéideanna móra.

Braitheann uainiúchán aistrithe na rioscaí agus na dtairbhí chuig an gcustaiméir ar na téarmaí ar leith sa chomhaontú díola.

Soláthar seirbhísí

Soláthraíonn an Grúpa seirbhísí talún portaigh don tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra. Más i dtréimhsí tuairiscithe difriúla a sholáthraítear na seirbhísí faoi aon chomhaontú amháin, déantar an chomaoin a leithdháileadh ar bhonn luacha chóir choibhneasta idir na seirbhísí éagsúla.

Aithníonn an Grúpa ioncam ó sholáthar seirbhísí i gcomhréir le céim chríochnaithe an idirbhirt ar an dáta tuairiscithe. Déantar céim an chríochnaithe a mheasúnú bunaithe ar shuirbhéanna ar an obair atá déanta.

Ioncam iarchurtha agus ioncam fabhráithe

Nuair a fhaightear íocaíocht ó chustaiméirí roimh fheidhmiú oibleagáidí an Ghrúpa dá chustaiméirí faoin gconradh, aithníonn an Grúpa ioncam iarchurtha ar an gclár comhardaithe, rud a léiríonn oibleagáidí neamhchomhlíonta an Ghrúpa faoi théarmaí an chonartha. Nuair a chuireann an Grúpa a oibleagáidí i gcrích agus nuair a fhaigheann sé, dá bhrí sin, an ceart i leith na comaoine, aithnítear an t-ioncam gaolmhar sa ráiteas ioncaim. Déantar na costais a bhaineann le seachadadh na seirbhísí a bhreacadh chun dochair don chostas díolachán arna thabhtú.

Maidir le hioncam arna thuilleamh ar earraí agus ar sheirbhísí arna seachadadh ach nach bhfuil billeáilte, aithnítear an t-ioncam sin de réir théarmaí an chonartha mar ioncam fabhráithe ar an ráiteas ar staid airgeadais.

Ioncam cíosa ó mhaoin infheistíochta

Aithnítear an t-ioncam cíosa ó mhaoin infheistíochta de réir méid chothroim thar théarma an léasa. Maidir le dreasachtaí léasa a cheadaítear, aithnítear iad mar bhunchuid den chostas cíosa iomlán, thar théarma an léasa. Is mar ioncam eile a aithnítear ioncam cíosa.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Maoin, gléasra agus trealamh

Aithint agus tomhas

Déantar talamh ruilse, seachas talamh phortaigh, a thomhas ar a costas lúide aon chaillteanais lagaithe charnacha. Déantar talamh phortaigh agus gach mír eile mhaoine, ghléasra agus threalaimh a thomhas ar a costas lúide dímheas carnach, ídiú, agus aon chaillteanais lagaithe charnacha.

Áirítear leis an gcostas caiteachas atá inchurtha go díreach i leith shealbhú na sócmhainne. Áirítear le costas sócmhainní féintógtha:

- > Costas na n-ábhar agus an tsaothair;
- > Aon chostais eile atá inchurtha go díreach i leith bail cheart oibre a chur ar na sócmhainní dá n-úsáid bheartaithe;
- > I gcás ina bhfuil oibleagáid ar an nGrúpa an tsócmhainn a bhaint nó an láithreán a athchóiriú, meastachán ar na costais a bhaineann leis sin; agus
- > Costais iasachtaíochta chaipitilthe.

I gcás ina bhfuil saolréanna ionchais éagsúla ag comhpháirteanna suntasacha de mhír mhaoine, ghléasra agus threalaimh, tugtar cuntas orthu mar mhíreanna ar leith (mór-chomhpháirteanna) agus déantar iad a dhímheas go leithleach.

Aithnítear sa bhrabús nó sa chaillteanas aon ghnóthachan nó aon chaillteanas ar dhiúscairt míre maoine, gléasra agus threalaimh (arna ríomh mar an difríocht idir na glanfháiltais ón diúscairt agus suim ghlánluacha na míre).

Déantar caipitliú ar chostais iasachtaíochta atá inchurtha go díreach i leith tógáil maoine, gléasra agus threalaimh mar chuid de chostas na sócmhainní sin. I gcás ina bhfaightear cistí ar iasacht go sonrach chun tógáil maoine, gléasra agus threalaimh a mhaoiniú, tá méid na gcostas airgeadais arna gcaipitliú teoranta do na costais iarbhair arna dtabhú ar na hiasachtaíochtaí i rith na tréimhse maidir le caiteachas ar an maoin, ar an ngléasra agus ar an trealamh. Tagann deireadh leis an gcaipitliú ar chostais iasachtaíochta nuair a dhéantar an tsócmhainn a choimisiúnú nó nuair a chuirtear isteach ar an bhforbairt ghníomhach ar feadh tréimhse fhada.

Caiteachas ina dhiaidh sin

Ní dhéantar caiteachas ina dhiaidh sin a chaipitliú ach amháin más dócha go bhfaigheadh an Grúpa na tairbhí eacnamaíochta amach anseo a bhainfidh leis an gcaiteachas.

Dímheas agus ídiú

Déantar dímheas a ríomh chun costas míreanna maoine, gléasra agus threalaimh lúide a luach iarmharach measta a dhíscríobh de réir méid chothroim thar na saolréanna ionchais measta. Aithnítear an dímheas sa bhrabús nó sa chaillteanas. Déantar dímheas ar shócmhainní léasaithe thar an téarma léasa nó

a saolré ionchais, cibé acu is giorra, mura bhfuil sé réasúnta cinnte go mbeidh siad faoi úinéireacht an Ghrúpa faoi dheireadh théarma an léasa. Ní dhéantar dímheas ar thalamh.

Déantar dímheas ar mhaoin, ar ghléasra agus ar threalamh ón dáta atá siad ar fáil lena n-úsáid nó, i ndáil le sócmhainní atá á dtógáil, ón dáta a chríochnaítear an tsócmhainn agus atá sí réidh lena húsáid.

Is ann do roinnt saolréanna ionchais éagsúla a úsáidtear faoina ndéantar dímheas ar shócmhainní, mar seo a leanas:

Sócmhainní de réir méid chothroim

Déantar dímheas ar mhíreanna eile maoine, gléasra agus threalaimh de réir méid chothroim ag na rátaí atá léirithe anseo thíos:

Gléasra agus innealra	5% go 12.5%	sa bhliain
Feirmeacha gaoithe	5%	sa bhliain
Mótarfheithiclí	20%	sa bhliain
Foirgnimh	5% go 10%	sa bhliain
Trealamh TF	20% go 33.3%	sa bhliain

Catagóirí sócmhainní eile

Tailte portaigh

Taifeadtar muirear dímheasa i ndáil le talamh phortaigh bunaithe ar na cúltaiscí móna a ídeofar chun oibleagáidí soláthair an Ghrúpa faoi Chomhaontuithe Soláthair Móna a chomhlíonadh.

Sócmhainní giniúna

Déantar dímheas ar stáisiún cumhachta an Ghrúpa in Éadan Doire de réir an aschuir leictreachais chun an dímheas a cheangal le hacmhainn táirgeachta mheasta an stáisiúin. Is é is aidhm leis an dímheas de réir an aschuir leictreachais an muirear dímheasa a cheangal le hacmhainn táirgeachta mheasta an stáisiúin.

Déantar dímheas ar bhuaicstáisiún an Ghrúpa in Éadan Doire agus ar na feirmeacha gaoithe ar fad de réir méid chothroim agus ríomhtar an muirear chun costas na sócmhainne a cheangal lena luach iarmharach measta. Léirítear le dímheas de réir méid chothroim ídiú measta thairbhe eacnamaíoch na sócmhainní ar bhonn comhsheasmhach thar shaolré ionchais (fiche bliain) na stáisiún agus na bhfeirmeacha gaoithe bunaithe ar a n-infhaighteacht don ghreille.

Líonadh talún

Déantar dímheas ar chostas bonneagair na sócmhainne líonta talún thar shaolré cheadúnaithe fiche bliain. Déantar dímheas de réir úsáid an spáis fholaimh ar na cealla líonta talún agus ar na costais chaipitilthe lena mbaineann a bhfuil foráil chomhshaoil amhail caidheáil ag baint leo.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Catagóirí sócmhainní eile ar lean

Sócmhainní atá á dtógáil

Ní mhuirearaítear dímheas ar bith ar shócmhainní atá á dtógáil.

Déantar athbhreithniú ar mhodhanna dímheasa, saolréanna ionchais agus luachanna iarmharacha ar gach dáta tuairiscithe, agus déantar iad a choigeartú más cuí.

Sócmhainní doláimhsithe agus cáilmheas

i. Aithint agus tomhas

Cáilmheas

Déantar cáilmheas ag eascairt as sealbhú fochuideachtaí a thomhas ar a chostas lúide aon chailteanais lagaithe chnacha.

Taighde agus Forbairt

Aithnítear an caiteachas ar ghníomhaíochtaí taighde sa bhrabús nó sa chailteanas faoi mar a thabhaítear é.

Sócmhainní doláimhsithe eile (gan lamháltais astaíochtaí san áireamh)

Déantar sócmhainní doláimhsithe eile, lena n-áirítear conarthaí, naisc leis an ngréille, liostaí custaiméirí agus bogearraí, a thomhas ar a gcostas lúide amúchadh carnach agus aon chailteanais lagaithe chnacha.

ii. Caiteachas ina dhiaidh sin

Ní dhéantar caipitliú ar chaiteachas ina dhiaidh sin ach amháin nuair a chuireann sé leis na tairbhí eacnamaíocha a bheidh ann amach anseo atá leabaithe sa sócmhainn shonrach lena mbaineann sé. Aithnítear gach caiteachas eile, lena n-áirítear caiteachas ar cháilmheas a ghintear go hinmheánach agus brandaí, sa bhrabús nó sa chailteanas faoi mar a thabhaítear é.

iii. Amúchadh

Déantar amúchadh a ríomh chun costas sócmhainní doláimhsithe lúide a luach iarmharach measta a dhíscríobh de réir méid chothroim thar a saolréanna ionchais measta, agus aithnítear é sa bhrabús nó sa chailteanas.

Is iad seo a leanas na saolréanna ionchais measta:

- > Nascadh leis an ngréille – 20 bliain;
- > Bogearraí – 3-8 mbliana;
- > Caidreamh le custaiméirí – 3 bliana.

Déantar athbhreithniú ar mhodhanna amúchta, saolréanna ionchais agus luachanna iarmharacha ar gach dáta tuairiscithe, agus déantar iad a choigeartú más cuí. Ní dhéantar amúchadh ar cháilmheas, ach bíonn sé faoi réir athbhreithnithe bliantúla i ndáil le lagú.

Lamháltais astaíochtaí

Ceannaithe:

Déantar na lamháltais astaíochtaí a cheannaítear a thaifeadadh mar shócmhainní doláimhsithe ar a gcostas, agus ní dhéantar amúchadh orthu toisc go sealbhaítear iad chun an dliteanas

astaíochtaí a ghlanadh. Faoi mar a tharlaíonn astaíochtaí, déantar muirear a thaifeadadh mar léiriú ar an tsuim atá riachtanach chun an dliteanas a ghlanadh leis an Údarás Rialtais. Áireofar leis an dliteanas sin suim ghlanluacha na lamháltais astaíochta arna sealbhú mar aon le margadhluach reatha aon lamháltais bhreise a bhfuil gá leo chun an oibleagáid a ghlanadh. Tugtar na lamháltais sin, mar aon le haon lamháltais bhreise a fhaightear, ar ais don údarás ábhartha laistigh de cheithre mhí féilire tar éis dheireadh na bliana féilire sin chun an dliteanas maidir le hastaíochtaí iarbhir i rith na bliana sin a ghlanadh. Déantar an tsócmhainn dholáimhsithe a laghdú ar ghlanadh an dliteanais. Aithnítear an caiteachas sa ráiteas ioncaim de réir an mhodha sainaitheanta.

Bronnta:

De réir fhorálacha scéim an Aontais Eorpaigh i ndáil le trádáil lamháltais astaíochtaí, bronnann an tÚdarás Rialtais ábhartha lamháltais astaíochtaí lena gcuimsítear céatadán de na hastaíochtaí measta i rith na bliana ar an nGrúpa nó ar cheann d'eintitis an Ghrúpa ag tús gach bliana. Aithnítear mar luach nialasach na lamháltais astaíochtaí a bhronntar. Aithnítear mar luach nialasach freisin an dliteanas comhfhreagrach a ghlanfar le lamháltais bhronnta.

Lagú

i. Sócmhainní airgeadais nach díorthaigh iad

Maidir le sócmhainní airgeadais nach n-aicmítear iad de réir luach cóir trí bhrabús nó trí chailteanas, déantar measúnú orthu ag gach dáta tuairiscithe le deimhniú an bhfuil ann d'fhianaise oibiachtúil ar lagú.

ii. Sócmhainní neamhairgeadais

Ag gach dáta tuairiscithe, déanann an Grúpa athbhreithniú ar shuimeanna glanluacha a shócmhainní neamhairgeadais (seachas maoin infheistíochta, fardail, agus sócmhainní cánach iarchurtha) le deimhniú an bhfuil ann d'aon léiriú ar lagú. Más ann d'aon léiriú den sórt sin, déantar suim in-aisghabhála na sócmhainne a mheas. Déantar cáilmheas a thástáil gach bliain maidir le lagú.

Don tástáil maidir le lagú, déantar na sócmhainní a ghrúpáil le chéile sa ghrúpa is lú acmhainní a ghineann insreafaí airgid óna n-úsáid leantach atá neamhspleách, den chuid is mó, ar insreafaí airgid sócmhainní nó Aonad Giniúna Airgid eile. Leithdháiltear cáilmheas ag eascairt as comhcheangal gnó d'Aonaid nó do ghrúpaí Aonad a bhfuiltear ag súil go mbainfidh siad tairbhe as sineirgí an chomhcheangail.

Is é méid in-aisghabhála sócmhainne nó Aonaid a luach úsáide nó a luach cóir lúide costais le díol, cibé acu is mó. Tá an luach úsáide bunaithe ar na sreafaí airgid measta amach anseo, arna lascaint go dtí a luach láithreach de réir ráta lascaine roimh chlain lena léirítear measúnuithe margaidh reatha ar amluach an airgid agus ar na rioscaí a bhaineann go saineúil leis an tsócmhainn nó leis an Aonad.

Aithnítear cailteanas lagaithe más mó suim ghlanluacha na sócmhainne nó an aonaid giniúna airgid ná an tsuim in-aisghabhála.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Lagú ar lean

ii. Sócmhainní neamhairgeadais ar lean

Aithnítear cailiteanais lagaithe sa bhrabús nó sa chailiteanas. Déantar iad a leithdháileadh chun suim ghlanluacha aon cháilmheasa atá leithdháilte ar an aonad a laghdú ar dtús, agus ansin chun suimeanna glanluacha na sócmhainní eile san aonad a laghdú ar bhonn pro rata.

Ní dhéantar cailiteanas lagaithe i ndáil le cáilmheas a aisiompú. I gcás sócmhainní eile, ní dhéantar cailiteanas lagaithe a aisiompú ach sa mhéid nach mó suim ghlanluacha na sócmhainne an tsuim ghlanluacha a dheimhneofaí, glan ar dhímheas nó ar amúchadh, dá mba rud é nár aithníodh aon chailiteanas lagaithe.

Fardail

Déantar fardail agus obair idir lámha a luacháil ar a gcostas nó ar a nglanluach inréadaithe, cibé acu is lú.

Cuimsítear le costas na móna meilte gach caiteachas díreach arna thabhtú chun táirgí a thabhairt chomh fada lena suíomh agus lena mbail reatha faoi ghnáthdhálaí oibriúcháin. Déantar costas na móna meilte arna baint a chinneadh ag gach suíomh portaigh mar chostas an fhómhair bhliantúil atá leithdháilte os cionn na ngnáthleibhéal táirgeachta arna ríomh bunaithe ar an tonnáiste caighdeánach. Déantar an costas aonaid a laghdú go dtí an costas iarbhrí i gcás inar lú an costas iarbhrí in aghaidh an tonna ná an costas caighdeánach in aghaidh an tonna. Áirítear le costais stoc móna meilte muirear ídithe móna, saothar díreach, costais eile, agus forchostais táirgeachta lena mbaineann. Aithnítear athruithe ar an tonnáiste caighdeánach (.i. tonnáistí breisithe inar mó na tonnáistí aschuir iarbhrí mar thoradh ar chion taise níos ísle) ar thomhas na móna nuair a úsáidtear an stoc-charn ina iomláine. Maidir le bónais bhreise na ngrúpaí oibre nach mbíonn i gceist ach nuair a aithnítear an tonnáiste breisithe sin, déantar forail dóibh nuair a shainnítear na tonnáistí breisithe lena mbaineann agus nuair a aithnítear iad mar chuid den phróiseas tomhais sin.

Déantar na fardail brícíní a luacháil ar an gcostas iarbhrí nó ar an gcostas normalaithe caighdeánach, cibé acu is lú.

Déantar fardail na meán fáis gairneoireachta a luacháil ar na meánchostais iarbhrí ualaithe.

Déantar na fardail bhithfhuinnimh a luacháil ar an meánchostas iarbhrí ualaithe.

Déantar na fardail ghuail a luacháil ar an meánchostas iarbhrí ualaithe.

Tá an glanluach inréadaithe bunaithe ar an bpraghas díola measta i ngnáthchúrsa an ghnó lúide an costas measta ar an gcríochnú is gá chun an díolachán agus aon íocaíochtaí pionóis a dhéanamh.

Sochair fostaithe

Tá socruithe pinsin sochar sainithe agus ranníocaíochtaí sainithe araon ag an nGrúpa.

i. Sochair ghearrthéarmacha fostaithe

Cláraítear sochair ghearrthéarmacha fostaithe mar chaiteachas de réir mar a sholáthraítear na seirbhísí lena mbaineann. Aithnítear dliteanas don tsuim a bhfuil súil lena híoc má tá oibleagáid reatha dhlíthiúil nó inchiallaithe ag an nGrúpa an tsuim sin a íoc mar thoradh ar sheirbhís a sholáthair an fostaí roimhe sin agus más féidir an oibleagáid a mheas go hiontaofa.

ii. Scéimeanna ranníocaíochta sainithe

Cláraítear oibleagáidí i leith ranníocaíochtaí le pleananna ranníocaíochta sainithe mar chaiteachas de réir mar a sholáthraítear an tseirbhís lena mbaineann. Aithnítear ranníocaíochtaí réamhíochta mar shócmhainn sa mhéid go bhfuil aisíocaíocht in airgead tirim nó laghdú ar íocaíochtaí amach anseo ar fáil.

iii. Scéimeanna sochair shainithe

Déantar glanoibleagáid an Ghrúpa i ndáil le pleananna sochair shainithe a ríomh ar leithligh le haghaidh gach plean trí shuim an tsochair amach anseo a ghnóthaigh fostaithe sa tréimhse reatha agus i dtréimhse roimhe seo a mheas, an tsuim sin a lascaíniú, agus luach cóir aon sócmhainní faoin bplean a bhaint as.

Is é achtúire cáilithe a dhéanann na hoibleagáidí sochair shainithe a ríomh go bliantúil le modh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa. Nuair a bhíonn de thoradh ar an ríomh sócmhainn ionchais don Ghrúpa, bíonn an tsócmhainn aitheanta teoranta do luach láithreach na dtairbhí eacnamaíochta atá ar fáil i bhfoirm aon aisíocaíochtaí amach anseo ón bplean nó laghduithe ar ranníocaíochtaí leis an bplean amach anseo. Cuirtear san áireamh gach íoscheanglas cistiúcháin infheidhmithe chun luach láithreach na dtairbhí eacnamaíochta a ríomh.

I gcás ina gceanglaítear le rialacha na scéime barrachas a thagann chun cinn sa scéim a roinnt idir an fostóir agus na comhaltaí, déileáiltear leis an tsuim atá inchurtha i leith na gcomhaltaí mar mhéadú ar dhliteanas na scéime. Aithnítear an ghluaiseacht sa chion atá inchurtha i leith na gcomhaltaí sa Ráiteas ar an Ioncam Cuimsitheach Iomlán.

Aithnítear láithreach san ioncam cuimsitheach iomlán atomhais ar an nglanliteanas sainithe lena gcuimsítear gnóthachain agus cailiteanais achtúireacha, an brabús ar shócmhainní an phlean (gan ús san áireamh), agus éifeacht uasteorainn na sócmhainne (más ann di, gan ús san áireamh). Cinneann an Grúpa an glanchaiteachas úis (ioncam) ar an nglanliteanas sochair shainithe (sócmhainn) don tréimhse tríd an ráta lascaine a úsáidtear chun an dliteanas sochair shainithe (sócmhainn) a thomhas ar an dáta tuairiscithe a chur i bhfeidhm, agus cuirtear san áireamh aon athruithe ar an nglanliteanas sochair shainithe (sócmhainn) i rith na tréimhse mar thoradh ar ranníocaíochtaí agus íocaíochtaí sochair. Aithnítear mar bhrabús nó mar chailiteanas an glanchostas úis agus caiteachais eile a bhaineann le pleananna sochair shainithe.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Lagú ar lean

iii. Scéimeanna sochair shainithe ar lean

Nuair a athraítear sochair phean nó nuair a chiorraítear plean, aithnítear láithreach sa bhrabús nó sa chaillteanas an t-athrú atá ann dá bharr ar an sochar a bhaineann le seirbhís roimhe seo nó an gnóthachan nó an caillteanas ar an gciorrúchán. Aithníonn an Grúpa gnóthachain agus caillteanas ar shocrú plean sochair shainithe tráth déanta an tsocraithe sin.

iv. Sochair foirceanta

Cláraítear sochair foirceanta mar chaiteachas nuair nach féidir leis an nGrúpa tairiscint na sochar sin a aistarraingt a thuilleadh nó nuair a aithníonn an Grúpa costais ar athstruchtúrú, cibé acu is luaithe. Más rud é nach bhfuiltear ag súil leis na sochair a shocrú ina n-íomláine laistigh de 12 mhí tar éis an dáta tuairiscithe, déantar iad a lascaíniú.

Ionstraimí airgeadais

Aithint agus tomhas tosaigh

Aithnítear infháltais trádála i dtosach ar a dtionscnamh. Aithnítear na sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais ar fad eile i dtosach sa chás ina mbíonn an Grúpa ina pháirtí i bhforálacha conarthacha na hionstraimhe.

Déantar sócmhainn airgeadais (murab infháltas trádála é gan comhpháirt maoinithe shuntasach) nó dliteanas airgeadais a thomhas i dtosach ag a luach cóir móide, i gcás míre nach bhfuil ar luach cóir trí bhrabús nó thrí chaillteanas (“FVTPL”), costais idirbhirt atá inchurtha go díreach i leith a sealbhaithe nó a heisiúna. Déantar infháltas trádála gan comhpháirt maoinithe shuntasach a thomhas i dtosach ar phraghas an idirbhirt.

Ionstraimí airgeadais – Aicmiú agus tomhas ina dhiaidh sin: Beartas is infheidhme ón 29 Márta 2018

Ar an aithint tosaigh, aicmítear sócmhainn airgeadais mar a bheith tomhaiste ag costas amúchta, luach cóir trí ioncam cuimsitheach eile (“FCOVI”), nó luach cóir trí bhrabús nó thrí chaillteanas. Ní dhéantar sócmhainní airgeadais a athaicmiú i ndiaidh a n-aitheanta tosaigh mura n-athraíonn an Grúpa a mhúnla gnó chun sócmhainní airgeadais a bhainistiú. Sa chás sin, déantar gach sócmhainn airgeadais lena mbaineann a athaicmiú ar an gcéad lá den chéad tréimhse tuairiscithe tar éis an athraithe ar an múnla gnó.

Déantar sócmhainn airgeadais a thomhas ar a costas amúchta má chomhlíonann sí an dá choinníoll seo a leanas agus mura bhfuil sé ainmnithe mar a bheith ar FVTPL:

- > Tá sí á sealbhú laistigh de mhúnla gnó a bhfuil mar chuspóir leis sócmhainní a shealbhú chun sreafaí airgid conarthacha a bhailiú; agus

- > Tagann sreafaí airgid chun cinn ar dhátaí sonraithe faoina téarmaí conarthacha, agus is iad íocaíochtaí bunairgid agus úis ar an bpríomhshuim gan íoc atá sna sreafaí airgid sin, agus iad sin amháin.

Is ag FVTPL a thomhaistear gach sócmhainn airgeadais nach n-aicmítear í mar a bheith tomhaiste ag a costas amúchta nó FVOCI mar atá sonraithe thuas. Áirítear leis sin gach sócmhainn airgeadais dhíorthach (féach nóta 26). Ar an aithint tosaigh, féadfaidh an Grúpa sócmhainn airgeadais a ainmniú go neamh-inchúlghairthe a chloíonn ar gach bealach eile leis na riachtanais go dtomhaisfí í ag a costas amúchta nó ag FVOCI amháil ag FVTPL dá ndíchuifí nó dá laghdófaí go mór leis sin neamhréir cuntasaíochta a thiocfadh chun cinn murach sin.

Sócmhainní airgeadais – Measúnú ar an múnla gnó: Beartas is infheidhme ón 29 Márta 2018

Déanann an Grúpa measúnú ar chuspóir an mhúnla gnó ina sealbhaítear sócmhainn airgeadais ar leibhéil phunainne mar is é sin is fearr a léiríonn an chaoi a mbainistítear an gnó agus an chaoi a soláthraítear faisnéis don bhainistíocht. Cuimsítear leis an bhfaisnéis a chuirtear san áireamh:

- > Na beartais shonraithe agus na cuspóirí sonraithe don phunann agus feidhmiú na mbeartas sin sa chleachtas. Áirítear orthu sin féachaint an ndírítear ar ioncam úis conarthach a thuilleamh i straitéis na bainistíochta, próifíl ráta úis ar leith a chothabháil, fad ama na sócmhainní airgeadais a chur in oiriúint d’fhad ama aon dliteanas ghaolmhara nó aon eis-sreafaí airgid lena bhfuiltear ag súil, nó sreafaí airgid a réadú trí na sócmhainní a dhiól;
- > Conas a dhéantar feidhmíocht na punainne a mheas agus a thuairisciú do bhainistíocht an Ghrúpa;
- > Na rioscaí a théann i bhfeidhm ar fheidhmíocht an mhúnla gnó (agus na sócmhainní airgeadais arna sealbhú laistigh den mhúnla gnó sin) agus conas a dhéantar na rioscaí sin a bhainistiú;
- > Conas a chúitear bainisteoirí an ghnó – mar shampla, féachaint an bhfuil an cúiteamh bunaithe ar luach cóir na sócmhainní arna mbainistiú nó ar na sreafaí airgid conarthacha arna mbailiú; agus
- > Minicíocht, méid agus uainiúchán na ndíolachán de shócmhainní airgeadais i dtréimhsí roimhe seo, na cúiseanna leis na díolacháin sin, agus ionchas maidir le gníomhaíochtaí díolacháin amach anseo.

Maidir le haistrithe sócmhainní airgeadais chuig tríú páirtithe in idirbhearta nach bhfuil cáilithe ar dhí-aithint, ní mheastar iad mar dhíolacháin chun na críche seo, i gcomhréir le haithint leantach an Ghrúpa ar na sócmhainní.

Tomhaistear ag FVTPL sócmhainní airgeadais atá á sealbhú lena dtrádáil nó atá á mbainistiú agus a ndéantar a bhfeidhmíocht a mheasúnú ar bhonn luach cóir.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Ionstraimí airgeadais ar lean

Sócmhainní airgeadais – Measúnú ar an íocaíochtaí bunairgid agus úis amháin atá sna sreafaí airgid conarthach: Beartas is infheidhme ón 29 Márta 2018

Chun críocha an mheasúnaithe seo, sainmhínítear ‘bunairgead’ mar luach cóir na sócmhainne airgeadais ar a haithint tosaigh. Sainmhínítear ‘ús’ mar chomaoin don amluach airgid agus don riosca creidmheasa a bhaineann leis an bpríomhshuim gan íoc i rith tréimhse áirithe ama agus le haghaidh rioscaí bunúsacha agus costais eile ar íasachtú (mar shampla riosca leachtachta agus costais riaracháin), mar aon le corrlach brabúis.

Agus measúnú á dhéanamh ar an íocaíochtaí bunairgid agus úis amháin atá sna sreafaí airgid conarthach, cuireann an Grúpa téarmaí conarthacha na hionstraimí san áireamh. Áirítear leis sin féachaint an bhfuil téarma conarthach i gceist le sócmhainní airgeadais a d’fhéadfadh athrú a dhéanamh ar uainiúchán nó ar mhéid na sreafaí airgid conarthacha a d’fhágfadh nach gclóíodh an tsócmhainn leis an gcoinníoll seo. Agus an measúnú sin á dhéanamh, cuireann an Grúpa na nithe seo a leanas san áireamh:

- > Imeachtaí teagmhasacha a d’athródh méid nó uainiúchán sreafaí airgid;
- > Téarmaí a d’fhéadfadh coigeartú a dhéanamh ar an ráta cúpóin conarthach, lena n-áirítear gnéithe ar ráta athraitheach;
- > Gnéithe maidir le réamhíocaíocht agus síneadh ama; agus
- > Téarmaí lena gcuirtear teorainn le héileamh an Ghrúpa ar shreafaí airgid ó shócmhainní sonraithe (mar shampla gnéithe neamhiontaofa).

Tá gné réamhíocaíochta ag teacht leis an gcritéar maidir le híocaíochtaí bunairgid agus úis, agus na cineálacha íocaíochta sin amháin, má léirítear tríd is tríd le méid na réamhíocaíochta méideanna neamhíochta bunairgid agus úis ar an bpríomhshuim atá gan íoc, agus d’fhéadfaí a chuimsiú leis sin cúiteamh breise réasúnta as foirceannadh luatha an chonartha. Ina theannta sin, i gcás sócmhainní airgeadais a fuarthas faoin bpar nó os cionn an phar i gcomparáid leis an méid conarthach, maidir le gné lena gceadaítear nó lena gceanglaítear réamhíocaíocht ar mhéid lena léirítear tríd is tríd méid an phar faoin gconradh mar aon le hús conarthach fabhráithe (ach atá gan íoc) (d’fhéadfaí a chuimsiú leis sin freisin cúiteamh breise réasúnta as foirceannadh luath), caitear leis an ngné sin mar a bheith ag teacht leis an gcritéar más rud é go bhfuil luach cóir na gné réamhíocaíochta neamhshuntasach tráth na haitheanta tosaigh.

Sócmhainní airgeadais – Tomhas ina dhiaidh sin agus gnóthachain agus cailteanais: Beartas is infheidhme ón 29 Márta 2018

Sócmhainní airgeadais ag FVTPL

Déantar na sócmhainní sin a thomhas ag a luach cóir ina dhiaidh sin. Aithnítear glanghnóthachain agus glanchailteanais, lena n-áirítear aon ioncam úis nó díbhinne, sa bhrabús nó sa chailteanas. Mar sin féin, féach nóta 26 maidir le díorthaigh atá ainmnithe mar ionstraimí fálaíthe.

Sócmhainní airgeadais ag a gcostas amúchta

Déantar na sócmhainní seo a thomhas ag a gcostas amúchta ina dhiaidh sin le modh an úis ghlain. Laghdaítear an costas amúchta le cailteanais lagaithe. Aithnítear ioncam úis, gnóthachain agus cailteanais ar airgeadra eachtrach, agus lagú sa bhrabús nó sa chailteanas. Déantar aon ghnóthachan nó cailteanas ag éirí as dí-aithint a aithint sa bhrabús nó sa chailteanas.

Sócmhainní airgeadais – beartas is infheidhme roimh an 29 Márta 2018

Rinne an Grúpa a shócmhainní airgeadais a aicmiú de réir ceann de na catagóirí seo a leanas:

- > Íasachtaí agus infháltais;
- > Infheistíochtaí eile; agus
- > Ionstraimí fálaíthe díorthacha.

Sócmhainní airgeadais – Tomhas ina dhiaidh sin agus gnóthachain agus cailteanais: Beartas is infheidhme roimh an 29 Márta 2018

Sócmhainní airgeadais ag FVTPL

Arna dtomhas ag luach cóir agus aithníodh aon athrú ann, lena n-áirítear aon ioncam úis nó díbhinne, sa bhrabús nó sa chailteanas. Mar sin féin, féach nóta 26 maidir le díorthaigh atá ainmnithe mar ionstraimí fálaíthe.

Íasachtaí agus infháltais

Déantar na sócmhainní seo a thomhas ag a gcostas amúchta le modh an úis ghlain, lúide cailteanais lagaithe ar mhúnla cailteanais lagaithe.

Dlíteanais airgeadais – Aicmiú, tomhas ina dhiaidh sin, agus gnóthachain agus cailteanais: Beartas is infheidhme roimhe an 29 Márta 2018 agus tar a éis sin

Aicmítear dlíteanais airgeadais mar a bheith tomhaiste ag a gcostas amúchta nó ag FVTPL. Aicmítear dlíteanas airgeadais mar a bheith ag FVTPL má aicmítear é mar a bheith á shealbhú lena thrádáil, más díorthach é, nó má tá sé ainmnithe mar sin ar a aithint tosaigh. Déantar dlíteanais airgeadais a thomhas ag FVTPL agus aithnítear glanghnóthachain agus glanchailteanais, lena n-áirítear aon úschostas, sa bhrabús nó sa chailteanas. Déantar dlíteanais airgeadais eile a thomhas ag a gcostas amúchta ina dhiaidh sin le modh an úis ghlain. Aithnítear úschostas agus gnóthachain agus cailteanais ar airgeadra eachtrach sa bhrabús nó sa chailteanas. Déantar aon ghnóthachan nó cailteanas ag éirí as dí-aithint a aithint sa bhrabús nó sa chailteanas freisin.

Féach nóta 26 maidir le dlíteanais airgeadais atá ainmnithe mar ionstraimí fálaíthe.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Ionstraimí airgeadais ar lean

Dí-aithint

Sócmhainní airgeadais

Dí-aithníonn an Grúpa sócmhainn airgeadais nuair a thagann deireadh leis na cearta conarthacha i leith na sreafaí airgid ón tsócmhainn airgeadais, nó nuair a aistríonn sé na cearta chun na sreafaí airgeadais conarthacha a fháil in idirbheart ina n-aistrítear beagnach gach riosca agus gach tairbhe a bhaineann le húinéireacht na sócmhainne airgeadais nó in idirbheart nach n-aistríonn an Grúpa ná nach gcoimeádann sé beagnach gach riosca agus gach tairbhe a bhaineann le húinéireacht agus nach gcoimeádann sé rialú ar an tsócmhainn airgeadais.

Déanann an Grúpa idirbhearta lena n-aistríonn sé na sócmhainní atá aitheanta ina ráiteas ar an staid airgeadais, ach lena gcoimeádann sé gach riosca agus tairbhe a bhaineann leis na sócmhainní arna n-aistriú, nó beagnach gach riosca agus tairbhe a bhaineann leo. Sna cásanna sin, ní dhéantar na sócmhainní arna n-aistriú a dhí-aithint.

Dlíteanas airgeadais

Dí-aithníonn an Grúpa dlíteanas airgeadais nuair a dhéantar a oibleagáidí conartha a chomhlíonadh nó a chur ar ceal, nó nuair a thagann deireadh leo. Ina theannta sin, dí-aithníonn an Grúpa dlíteanas airgeadais i gcás ina n-athraítear a théarmaí agus ina bhfuil sreafaí airgid an dlíteanas athraithe an-éagsúil. Sa chás sin, aithnítear dlíteanas airgeadais nua ag a luach cóir bunaithe ar na téarmaí athraithe.

Aithnítear sa bhrabús nó sa chaillteanas an difríocht idir an tsuim ghlanluacha a múchadh agus an chomaoin a íocadh (lena n-áirítear aon sócmhainní neamhairgid aistrithe nó dlíteanas ghafa) ar dhí-aithint dlíteanas airgeadais.

Fritháireamh

Déantar sócmhainní airgeadais agus dlíteanas airgeadais a fhritháireamh agus cuirtear an glanmhéid i láthair sa ráiteas ar an staid airgeadais sa chás ina bhfuil ceart infheidhmithe le dlí ag an nGrúpa faoi láthair na méideanna a fhritháireamh agus ina bhfuil sé i gceist aige iad a ghlanadh ar bhonn glan nó an tsócmhainn a réadú agus an dlíteanas a ghlanadh ag an am céanna, agus sa chás sin amháin.

Sócmhainní airgeadais ag a gcostas amúchta –

Beartas is infheidhme ón 29 Márta 2018

Aithníonn an Grúpa lamháiltais caillteanas do chaillteanas chreidmheasa ionchasacha ar shócmhainní airgeadais arna dtomhas de réir an chostais amúchta. Déantar lamháiltais caillteanas d'infháiltais trádála agus sócmhainní conartha a thomhas i gcónaí ar mhéid atá cothrom le caillteanas chreidmheasa ionchasacha saoil. Agus cinneadh a dhéanamh an bhfuil méadú suntasach tagtha ar riosca creidmheasa sócmhainne airgeadais ón aitheantas tosaigh agus nuair a dhéantar caillteanas chreidmheasa ionchasacha a mheas, déanann an Grúpa breithniú ar fhaisnéis réasúnta bunaithe ar fhianaise atá idir ábhartha agus ar fáil gan costas ná iarracht mhíchuí. Cuimsítear leis sin faisnéis agus anailís chainníochtúil agus cháilíochtúil, bunaithe ar thaithí an Ghrúpa roimhe seo agus ar mheasúnú creidmheasa eolach, agus cuimsítear faisnéis réamhbhreathnaitheach leis freisin.

Glacann an Grúpa leis go bhfuil méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa ar shócmhainn airgeadais má tá an tsócmhainn sin níos mó ná 120 lá thar téarma. Is éard atá i gceist le caillteanas chreidmheasa ionchasacha saoil na caillteanas chreidmheasa ionchasacha sin a éiríonn as gach teagmhas mainneachtana féideartha thar shaolré ionchais ionstraime airgeadais. An tréimhse uasta a bhreithnítear agus caillteanas chreidmheasa ionchasacha á meas ná an tréimhse uasta chonartha ina bhfuil an Grúpa neamhchosanta ar riosca creidmheasa.

Caillteanas chreidmheasa ionchasacha a thomhas

Is meastachán atá ualaithe ó thaobh dóchúlachta ar chaillteanas chreidmheasa iad caillteanas chreidmheasa ionchasacha. Tomhaistear caillteanas chreidmheasa mar luach láithreach gach easnaimh san airgead tirim (.i. an difríocht idir na sreafaí airgid atá dlite don eintiteas de réir an chonartha agus na sreafaí airgid a bhfuil súil ag an nGrúpa lena bhfáil). Déantar caillteanas chreidmheasa ionchasacha a lascainiú de réir ghlánráta úis na sócmhainne airgeadais.

Ar gach dáta tuairiscithe, déanann an Grúpa measúnú i dtaobh an bhfuil fadhbanna creidmheasa ag baint le sócmhainní airgeadais arna n-iompar ar chostas amúchta. Bíonn fadhbanna creidmheasa ag sócmhainn airgeadais sa chás inar tharla aon teagmhas amháin nó níos mó ag a mbíonn drochthionchar ar sreafaí airgid todhcháil measta na sócmhainne airgeadais.

Cuimsítear na sonraí inbhraite seo a leanas le fianaise go bhfuil fadhbanna creidmheasa ag sócmhainn airgeadais:

- > Tá deacrachtaí móra airgeadais ag an iasachtóir nó ag an eisitheoir;
- > Sárú conartha amháin mainneachtain nó a bheith níos mó ná 120 lá thar téarma;
- > Athstruchtúrú ar iasacht nó ar airleacan ón nGrúpa ar théarmaí nach mbreithneofaí an Grúpaí iad in imthosca eile;
- > Is dócha go dtitfidh an t-iasachtóir i bhféimheacht nó go ndéanfar atheagrú airgeadais eile air; nó
- > Imeacht margaidh ghníomhaigh d'urrús mar thoradh ar dheacrachtaí airgeadais.

Cur i láthair an lamháiltais ar chaillteanas chreidmheasa ionchasacha sa Ráiteas ar an Staid Airgeadais

Déantar lamháiltais caillteanas do shócmhainní airgeadais ag a gcostas amúchta a asbhaint ó oll-luach na sócmhainní de réir na leabhar.

Díscríobh

Díscríobhtar oll-luach sócmhainne airgeadais de réir na leabhar nuair nach bhfuil aon súil réasúnach ag an nGrúpa sócmhainn airgeadais ina hiomláine, nó cuid di, a aisghabháil. I gcás custaiméirí aonair, tá sé de bheartas ag an nGrúpa oll-luach de réir na leabhar a dhíscríobh nuair a bhíonn an tsócmhainn airgeadais 120 lá thar téarma bunaithe ar an taithí roimhe seo ar shócmhainní comhchosúla a aisghabháil. Maidir le custaiméirí corparáideacha, déanann an Grúpa measúnú go leithleach i ndáil le huainiú agus méid an díscríofa bunaithe ar shuíl réasúnach a bheith ann leis an tsócmhainn a aisghabháil. Ní bhíonn an Grúpa ag súil le haon aisghabháil shuntasach ón méid díscríofa. Mar sin féin, maidir le sócmhainní airgeadais díscríofa, d'fhéadfaidís a bheith faoi réir gníomhaíochtaí forfheidhmiúcháin chun cloí le nósanna imeachta an Ghrúpa chun méideanna dlíte a aisghabháil.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Ionstraimí airgeadais ar lean

Beartas is infheidhme roimh an 29 Márta 2018

Déantar sócmhainní airgeadais a aithint i dtosach ag a luach cóir agus déantar iad a thomhas ag a gcostas amúchta ina dhiaidh sin le modh an úis ghlain, lúide foráil do lagú. Laghdaítear suim ghlanluacha sócmhainní airgeadais trí úsáid a bhaint as foráil lagaithe i gcás ina bhfuil fianaise oibiachtúil ann nach mbeidh ar chumas an Ghrúpa na méideanna dlite go léir a bhailiú de réir théarmaí bhunúsacha na sócmhainní airgeadais. Deacrachtaí móra an iasachtóra nó an eisitheora ó thaobh airgeadais de, dóchúlacht go dtitfidh an t-iasachtóir nó an t-eisitheoir i bhféimheacht nó go ndéanfar atheagrú airgeadais air, agus mainneachtain in iocaíochtaí, meastar gur comharthaí iad sin go bhfuil lagú ar an tsócmhainn airgeadais. Is é an difríocht idir suim ghlanluacha na sócmhainne agus luach láithreach na sreafaí airgid todhchaí measta méid na forála. Aithnítear méid na forála sa Ráiteas Ioncaim.

Ionstraimí airgeadais – beartas is infheidhme roimh an 29 Márta 2018

Ionstraimí airgeadais

Aicmíonn an Grúpa sócmhainní airgeadais nach díorthaigh iad sna catagóirí seo a leanas: sócmhainní airgeadais ar luach cóir trí bhrabús nó trí chailiteanas, sócmhainní airgeadais arna gcoinníoll go dtí aibíocht, iasachtaí agus infháltais, agus sócmhainní airgeadais atá ar fáil lena ndíol.

Aicmíonn an Grúpa dliteanais airgeadais nach díorthaigh iad sa chatagóir de dhliteanais airgeadais eile.

(i) Sócmhainní airgeadais agus dliteanais airgeadais nach díorthaigh iad – aithint agus dí-aithint

Aithníonn an Grúpa iasachtaí agus infháltais agus urrúis fiachais arna n-eisiúint i dtosach ar an dáta a fhaightear iad. Aithnítear na sócmhainní airgeadais agus dliteanais airgeadais ar fad eile i dtosach ar an dáta trádála.

Dí-aithníonn an Grúpa sócmhainn airgeadais nuair a thagann deireadh leis na cearta conarthacha i leith na sreafaí airgid ón tsócmhainn, nó nuair a aistríonn sé na cearta chun na sreafaí airgeadais conarthacha a fháil in idirbheart ina n-aistrítear beagnach gach riosca agus gach tairbhe a bhaineann le húnéireacht na sócmhainne airgeadais nó in idirbheart nach n-aistríonn an Grúpa ná nach gcoimeádann sé beagnach gach riosca agus gach tairbhe a bhaineann le húnéireacht agus nach gcoimeádann sé rialú ar an tsócmhainn arna haistriú. Aon leas i sócmhainní airgeadais dí-aitheanta ar an gcaoi sin arna chruthú nó arna choinneáil ag an nGrúpa, aithnítear an leas sin mar shócmhainn nó mar dhliteanas ar leith. Dí-aithníonn an Grúpa dliteanas airgeadais nuair a dhéantar a oibleagáidí conartha a chomhlíonadh nó a chur ar ceal, nó nuair a thagann deireadh leo.

Déantar sócmhainní airgeadais agus dliteanais airgeadais a fhritháireamh agus cuirtear an glanmhéid i láthair sa chlár comhardaithe sa chás ina bhfuil ceart dlíthiúil ag an nGrúpa na méideanna a fhritháireamh agus ina bhfuil sé i gceist aige iad a ghlanadh ar bhonn glan nó an tsócmhainn a réadú agus an dliteanas a ghlanadh ag an am céanna, agus sa chás sin amháin.

(ii) Sócmhainní airgeadais nach díorthaigh iad – tomhas

Sócmhainní airgeadais ag luach cóir trí bhrabús nó cailiteanas
Aicmítear sócmhainn airgeadais mar a bheith ag luach cóir trí bhrabús nó cailiteanas má aicmítear í mar a bheith á sealbhú lena trádáil, nó má tá sé ainmnithe mar sin ar a aithint tosaigh.

Aithnítear costais idirbhirt inchurtha go díreach sa bhrabús nó sa chailiteanas mar a thabhaítear iad. Déantar sócmhainní airgeadais ag luach cóir trí bhrabús nó trí chailiteanas a thomhas ag luach cóir agus aithnítear aon athruithe air sin, lena n-áirítear aon ioncam ó ús nó ó dhíbhinní, sa bhrabús nó sa chailiteanas.

Sócmhainní airgeadais arna gcoinníoll go dtí aibíocht

Aithnítear na sócmhainní seo i dtosach ag a luach cóir móide aon chostais idirbhirt atá inchurtha go díreach ina leith. Tar éis na haitheanta tosaigh, déantar iad a thomhas ag a gcostas amúchta ina dhiaidh sin le modh an úis ghlain.

Iasachtaí agus infháltais

Aithnítear na sócmhainní seo i dtosach ag a luach cóir móide aon chostais idirbhirt atá inchurtha go díreach ina leith. Tar éis na haitheanta tosaigh, déantar iad a thomhas ag a gcostas amúchta ina dhiaidh sin le modh an úis ghlain.

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Cuimsítear le hairgead tirim agus coibhéisí airgid thirim airgead tirim sa bhanc agus ar láimh agus taisc gearrthearma.

Infheistíochtaí an-leachtach is ea iad coibhéisí airgid thirim lena mbaineann aibíocht tosaigh trí mhí nó níos lú ón dáta fála ar féidir iad a chomhshó go héasca go méideanna is eol d'airgead tirim, agus níl i gceist leo ach riosca neamhshuntasach athruithe ar a luach.

Sa ráiteas ar shreafaí airgid, léirítear airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim glan ar rótharraingtí gearrthearma atá inaisíochta ar éileamh.

Ionstraimí airgeadais díorthacha agus cuntasaíocht fálaíthe

Sealbháíonn an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha lena neamhchosaint ar airgeadra eachtrach agus ar rioscaí ráta úis a fháil. Déantar díorthaigh leabaithe a scaradh ón gconradh óstaigh agus tugtar cuntas orthu ar leithligh má chomhlíontar critéir áirithe.

Aithnítear díorthaigh ag luach cóir i dtosach; aithnítear aon chostais idirbhirt atá inchurtha go díreach sa bhrabús nó sa chailiteanas faoi mar a thabhaítear iad. Faoi réir a n-aitheanta tosaigh, déantar díorthaigh a thomhas ag luach cóir, agus aithnítear athruithe air sin sa bhrabús nó sa chailiteanas mura bhfuil cuntasaíocht fálaíthe á cur i bhfeidhm.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

2. Beartais chuntasaíochta shuntasacha (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Ionstraimí airgeadais – beartas is infheidhme roimh an 29 Márta 2018 ar lean

Ionstraimí airgeadais ar lean

Ionstraimí airgeadais díorthacha agus cuntasaíocht fálaithe ar lean

Fáluithe ar an sreabhadh airgid

Nuair a ainmnítear díorthach mar ionstraim fálaithe ar an sreabhadh airgid, aithnítear an chuid éifeachtach de na hathruithe ar luach cóir an díorthaigh san ioncam cuimsitheach eile agus déantar í a charnadh sa chúilchiste fálaithe. Aithnítear láithreach sa bhrabús nó sa chailteanas aon chuid neamhéifeachtach de na hathruithe ar an luach cóir.

Déantar an méid carntha sa chothromas a choinneáil san ioncam cuimsitheach eile agus déantar é a athaicmiú sa bhrabús nó sa chailteanas sa tréimhse chéanna nó sna tréimhsí céanna ina dtéann an mhír fhálaithe i bhfeidhm ar an mbrabús nó ar an gcaillteanas.

Más rud é nach gcloíonn an ionstraim fálaithe leis na critéir don chuntasaíocht fálaithe a thuilleadh, má théann sí in éag nó má dhíoltar í, nó má aisghairtear an t-ainmniú, scoirtear den chuntasaíocht fálaithe go hionchasach sa chás sin. Mura bhfuil súil leis an idirbheart réamhaisnéise níos mó, déantar an méid carntha sa chothromas a athaicmiú sa bhrabús nó sa chailteanas.

Úsáideann an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha chun a neamhchosaint ar phraghsanna tráchtearraí, ar airgeadra eachtrach agus ar riosca an ráta úis ag éirí as gníomhaíochtaí oibriúcháin, airgeadais agus infheistíochta a fhálú. Cuimsítear i measc na bpríomhdhíorthach a úsáidtear babhtálacha ráta úis, babhtálacha ráta úis atá nasctha le boilsciú, babhtálacha airgeadra, agus conarthaí réamhcheaptha ar airgeadra eachtrach. Úsáidtear conarthaí tráchtearraí freisin chun neamhchosaint an Ghrúpa ar cheannach breosla agus ar dhíol leictreachais a fhálú.

I ngnáthchúrsa a ghnó, déanann an Grúpa conarthaí díola agus ceannaigh go rialta le haghaidh tráchtearraí, lena n-áirítear gás agus leictreachas. I gcás ina ndearnadh an conradh agus ina bhfuil feidhm leis i gcónaí chun na tráchtearraí a fháil nó a sheachadadh i gcomhréir le riachtanais ionchais an Ghrúpa maidir le díol, ceannach nó úsáid, ainmnítear na conarthaí mar chonarthaí féinúsáide agus tugtar cuntas orthu mar chonarthaí le comhlíonadh. Dá bhrí sin, níl na conarthaí sin faoi raon feidhme IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais.

Maidir le conarthaí tráchtearraí nach bhfuil ainmnithe mar chonarthaí féinúsáide, tugtar cuntas orthu mar dhíorthaigh thrádála agus aithnítear iad ag luach cóir ar an gclár comhardaithe. Maidir leis na hathruithe ar an luach cóir nuair is ann do ghaolmhaireacht cuntasaíochta fálaithe, aithneofar iad de réir IFRS 9 mar fháluithe ar an sreabhadh airgid nó mar fháluithe cóirluacha.

Úsáideann an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha chun neamhchosaint ar an ráta úis agus ar airgeadra a fhálú. Aithnítear

gach díorthach den sórt sin ar luach cóir agus déantar iad a atomhas ar luach cóir ar dháta an chláir chomhardaithe. Tá formhór na n-ionstraimí airgeadais díorthacha ainmnithe mar a bheith á sealbhú chun críocha fálaithe.

Bunaítear ainmniúchán na gaolmhaireachta fálaithe tráth déanta an chonartha. An chaoi a láimhseáiltear gnóthachan agus cailteanas ar atomhas ina dhiaidh sin, bíonn sé ag brath ar aicmiú an fhálaithe agus ar cibé an bhfuil an ghaolmhaireacht fálaithe ainmnithe mar fhálú ar an luach cóir nó mar fhálú ar an sreabhadh airgid. Gach gluaiseacht sa luach cóir ar dhíorthaigh nach cuid de ghaolmhaireachtaí fálaithe iad, déantar iad a thaifeadadh ar an ráiteas ioncaim.

Gnáthscaireanna

Is mar chothromas a aicmítear gnáthscaireanna. Maidir le costais incriminteacha atá inchurtha go díreach i leith eisiúint gnáthscaireanna, aithnítear iad mar asbhaint ó thuilleamh coimeáda, glan ar aon iarmhairtí cánach.

Maidir le gnáthdhíbhinní atá dearbhaithe mar dhíbhinní deiridh, aithnítear iad mar dhliteanas sa tréimhse ina bhfaomhann na scairshealbhóirí iad. Aithnítear díbhinní eatramhacha mar dhliteanas ar a n-íoc.

Forálacha agus dliteanais theagmhasacha

Aithnítear foráil i gcás ina bhfuil oibleagáid reatha dlíthiúil nó inchiallaithe ag an nGrúpa mar thoradh ar imeacht roimhe sin, gur dócha go mbeidh eis-sreabhadh tairbhí eacnamaíocha ag teastáil chun an oibleagáid a ghlanadh, agus gur féidir méid an eis-sreafa sin a thomhas go hiontaofa. Más ábhartha atá an iarmhairt, déantar na forálacha a thomhas trí na heis-sreafaí airgid measta amach anseo a lascainí ar ráta réamhchánach lena léirítear an measúnú margaidh reatha ar amluach an airgid agus na rioscaí a bhaineann go sonrach leis an dliteanas. Aithnítear leachtú na lascaine mar chostas airgeadais.

I gcás nach dócha go mbeidh eis-sreabhadh tairbhí eacnamaíocha ag teastáil, nó nach féidir an tsuim a mheas go hiontaofa, déantar an oibleagáid a nochtadh mar dhliteanas teagmhasach, mura bhfuil ach dóchúlacht bheag ann go mbeadh eis-sreabhadh tairbhí eacnamaíocha ann. Déantar oibleagáidí féideartha, nach ndeimhneofar iad a bheith ann go dtí go dtarlóidh nó nach dtarlóidh aon imeacht amháin nó níos mó amach anseo, a nochtadh mar dhliteanais theagmhasacha freisin mura bhfuil ach dóchúlacht bheag ann go mbeadh eis-sreabhadh tairbhí eacnamaíocha ann.

Deontais

Maidir le deontais rialtais nach lamháitais astaíochtaí iad aithnítear iad i dtosach mar ioncam iarchurtha ag luach cóir má tá urrú réasúnach ann go bhfaighfead iad agus go gclóifidh an Grúpa leis na coinníollacha a bhaineann leis an deontas; aithnítear ansin iad sa bhrabús nó sa chailteanas mar ioncam eile ar bhonn córasach thar shaolré ionchais na sócmhainne.

Maidir le deontais lena gcúitítear an Grúpa as caiteachais arna dtabhú, aithnítear iad sa bhrabús nó sa chailteanas ar bhonn córasach sna tréimhsí ina n-aithnítear na caiteachais.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

3. Ioncam

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Fuinneamh:		
Móin agus bithmhais	71,461	67,952
Oibríochtaí Powergen	104,858	94,595
Breosláí	49,096	70,298
Meáin fáis	66,290	64,807
Fuinneamh iomlán	291,705	297,652
Aisghabháil acmhainní	85,732	94,549
Eile	3,005	3,103
Iomlán	380,442	395,304

Déantar an t-ioncam a idirdhealú de réir suíomh geografach.

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Éire	316,176	330,668
An Ríocht Aontaithe	45,927	45,991
An chuid eile den Eoraip	17,844	17,559
An chuid eile den domhan	495	1,086
Iomlán	380,442	395,304

4. Costais na sochar fostaithe

Is é seo a leanas meánlíon na ndaoine a bhí fostaithe ag an nGrúpa sa bhliain, de réir catagóire:

	27 Márta 2019 Líon	28 Márta 2018 Líon
Déantúsaíocht agus táirgeadh	1,369	1,418
Riarachán	494	562
Iomlán	1,863	1,980
Buaic na fostaíochta	2,188	2,263

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Is iad seo a leanas costais phárolla chomhiomlána na ndaoine sin:		
Pá agus tuarastail	87,669	89,000
Costais na slándála sóisialaí	9,427	9,802
Costais phinsin (ranníocaíocht shainithe)	1,521	1,047
Costais phinsin (sochar sainithe)	1,958	1,999
Costais iomarcaíochta	41,456	14,023
	142,031	115,871
Costais foirne chaipitlithe	(1,387)	(1,267)
Glanchoistais foirne	140,644	114,604

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

5. Luach saothair stiúrthóirí

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Táillí na stiúrthóirí	135	136
Tuarastal	228	239
Ranníocaíochtaí na cuideachta le scéimeanna pinsin	69	60
Sochair incháinithe	39	22
Luach saothair eile	201	184
Iomlán	672	641

Cuimsítear leis an nochtadh ar luach saothair na Stiúrthóirí luach saothair a d'íoc Bord na Móna cpt le Stiúrthóirí go léir na Cuideachta, is iad sin na stiúrthóirí arna gceapadh faoi na hAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre, Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin, agus Stiúrthóirí feidhmiúcháin. Ba é 5 líon iomlán na Stiúrthóirí ar fabhraíodh sochair scoir dóibh (2018: 4). Tá cuid de na Stiúrthóirí sna scéimeanna pinsin le sochar sainithe faoi láthair. Ba é €240,000 (2018: €295,000) an tsuim chomhiomlán a íocadh nó a bhí iníoctha maidir le sochair scoir iarstiúrthóirí (ní áirítear ann suimeanna ina raibh an scéim maoinithe go leordhóthanach).

	Táillí €'000	Luach saothair eile €'000	Ranníocaíocht na cuideachta le pinsin €'000	Iomlán €'000
Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin:				
i. Stiúrthóirí a ceapadh de réir na nAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit), 1977 agus 1988 (4)				
(Líon na stiúrthóirí ar fostaithe iad: 2019: 4/2018: 4)				
27 Márta 2019	50	201	13	264
28 Márta 2018	50	184	13	247
ii. Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin eile				
(Líon na stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin eile: 2019: 6/2018: 6)				
27 Márta 2019	85	-	-	85
28 Márta 2018	86	-	-	86

	Táillí €'000	Tuarastal €'000	Pá a bhaineann le feidhmíocht €'000	Ranníocaíochtaí na cuideachta le scéimeanna pinsin €'000	Incháinithe €'000	Iomlán €'000
Stiúrthóirí feidhmiúcháin						
Tom Donnellan	-	216	-	54	38	308
Michael Barry	-	9	3	2	1	15
An bhliain dar chríoch an 27 Márta 2019	-	225	3	56	39	323
Mike Quinn	-	125	-	29	15	169
Michael Barry	-	88	26	18	7	139
An bhliain dar chríoch an 28 Márta 2018	-	213	26	47	22	308

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

5. Luach saothair stiúrthóirí ar lean

Íoctar táille bhliantúil €21,600 leis an gcathaoirleach neamhfheidhmiúcháin, agus íoctar táille bhliantúil €12,600 le gach duine de na Stiúrthóirí, seachas an Stiúrthóir Bainistíochta agus aon Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin amháin. Déantar na méideanna sin a choigeartú ar bhonn pro rata sa chás ina dtosaíonn téarma oifige nó ina dtagann deireadh léi le linn na bliana.

Ceapadh Michael Barry ina Stiúrthóir Bainistíochta Eatramhach ón 16 Deireadh Fómhair 2017, agus tháinig Tom Donnellan i gcomharbacht air ar an 15 Aibreán 2018. Ceapadh Tom Donnellan ina Stiúrthóir Bainistíochta ar an 16 Aibreán 2018.

Maidir leis na stiúrthóirí a bhí i seilbh oifige ag deireadh na bliana airgeadais, bhí an leas seo a leanas acu sna gnáthscaireanna ag tús na bliana, nó ar dháta a gceapacháin má ceapadh iad ina dhiaidh sin, agus ag deireadh na bliana go dtí an 27 Márta 2019:

	27 Márta 2019 Scaireanna	28 Márta 2018 Scaireanna
Colman Hynes	2,771	-
Paddy Rowland	1,771	-
Philip Casey ¹	-	1,771
Kevin Healy ¹	-	1,771
Seamus Maguire	1,771	1,771
Paschal Maher	1,771	1,771
Michael Barry ¹	-	1,771
Iomlán	8,084	8,855

¹Chuaigh ar scor mar stiúrthóir le linn na bliana

Is trí Phlean um Scair-Úinéireacht d'Fhostaithe a shealbhaítear na scaireanna thuas atá faoi úinéireacht na Stiúrthóirí.

6. Faisnéis reachtúil agus faisnéis eile

Faightear an brabús/(caillteanas) don bhliain tar éis na nithe seo a leanas a mhuirearú/(chur do shochar):

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Cíosanna ó léasanna oibriúcháin		
Gléasra agus innealra	1,853	1,260
Talamh agus foirgnimh	652	690
	2,505	1,950
Dímheas (Nóta 10)	33,643	37,940
Brabús ar dhiúscairt maoine, gléasra agus trealamh (Nóta 7)	(1,076)	(1,174)
Amúchadh ar shócmhainní doláimhsithe (Nóta 11)	4,520	5,326
Lagú ar mhaoin, gléasra agus trealamh (Nóta 10)	25,742	13,769
Lagú ar shócmhainní doláimhsithe (Nóta 11)	9,967	62
Brabús ar dhiúscairt scaireanna in institiúid infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais (Nóta 13)	(3,920)	-
Brabús ar dhiúscairt sócmhainní arna sealbhú le díol	-	(347)
Caiteachas ar thaighde agus ar fhorbairt gnó	9,838	9,338
Deontais chaipitil a amúchadh (Nóta 16)	(1,909)	(2,151)
Caillteanais ar lagú ar infháltais trádála ag eascairt as conarthaí le custaiméirí	133	156
Gnóthachan ar airgeadra eachtrach	(25)	(481)

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

6. Faisnéis reachtúil agus faisnéis eile ar lean

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Luach saothair na n-iniúcháirí		
Seirbhísí iniúcháireachta	245	275
Seirbhísí árachais eile	12	12
Eile	10	45
Seirbhísí cánach	135	76
Iomlán	402	408

Is é €13,000 an muirear iniúcháireachta don Chuideachta.

Cuimsítear leis sin caiteachais as póca €20,000 (2018: €20,000) a aisíocadh leis an iniúcháir.

7. Ioncam eile agus míreanna eisceachtúla

(a) Ioncam eile	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Ioncam eile	1,122	1,248
Brabús ar dhiúscairt maoinne, gléasra agus trealamh	1,076	1,174
Brabús ar dhiúscairt úis in institiúid infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais (Nóta 13)	3,920	-
Brabús ar dhiúscairt sócmhainní arna sealbhú le díol	-	347
	6,118	2,769

(b) Míreanna eisceachtúla	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Costas díolachán (a)	10,639	10,165
Speansais riaracháin (a)	3,136	(197)
Lagú ar mhaoin, gléasra agus trealamh (b)	25,742	13,769
Lagú ar shócmhainní doláimhsithe (b)	9,967	62
Costais ar athstruchtúrú (c)	41,930	15,506
Costais eisceachtúla roimh cháin	91,414	39,305
Cáin ar mhíreanna eisceachtúla	(6,967)	(2,645)
Costais eisceachtúla tar éis cánach	84,447	36,660

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

7. Ioncam eile agus míreanna eisceachtúla ar lean

Míreanna eisceachtúla

Ghlac an Grúpa formáid den Ráiteas Ioncaim ina leagtar béim ar mhíreanna suntasacha laistigh de thorthaí an Ghrúpa don bhliain. Déantar an cur i láthair seo sa ráiteas ioncaim chun cabhrú le tuiscint ar fheidhmíocht ghnó bhunúsach an Ghrúpa. Úsáideann an Grúpa breithiúnas chun measúnú a dhéanamh ar na míreanna ar leith ar cheart iad a nochtadh mar mhíreanna eisceachtúla.

Tagann na míreanna eisceachtúla chun cinn go príomha mar gheall ar chinneadh an Bhoird a fógraíodh i nDeireadh Fómhair 2018 chun an Grúpa a athstruchtúrú mar chuid de phlean fadtéarmach chun an dícharbónú a athstruchtúrú. Léirítear leis sin cinneadh chun an gnó a ullmhú d'athruithe leanúnacha ar bhaint móna agus chun éirí as gnólachtaí atá ag cailleadh airgid. Cuimsítear leis muirear breise ar shócmhainní fuinnimh theirmigh a bhaineann le hathruithe i margadh an leictreachais.

Tháinig na míreanna eisceachtúla sa bhliain roimhe chun cinn go príomha mar thoradh ar chinneadh an Bhoird a fógraíodh i mBealtaine 2017 éirí as brící a mhonarú sa mhonarcha brící ag an mBaile Beag, agus éirí as móin a bhaint chun brící a mhonarú ar na tailte portaigh in aice láimhe ("an Baile Beag"), an cinneadh éirí as táirgí guail a dhíol ("Gual") a fógraíodh i Márta 2018, agus críochnú na hoibre comhlíonta a bhaineann le sealbhú White Moss Horticulture Limited ("White Moss").

(a) Cuimsítear le míreanna eisceachtúla i gcostas díolachán agus speansais riaracháin:

2019:

- i. coigeartuithe fardail €6.4 milliún a bhaineann leis an athstruchtúrú ar an dícharbónú
- ii. costais €3.8 milliún a bhaineann le conarthaí dochraideacha agus éirí as gnólachtaí atá ag cailleadh airgid;
- iii. costais aistrithe €3.0 milliún a bhaineann leis an athstruchtúrú ar an dícharbónú; agus
- iv. costais €0.6 milliún i ngnó na mBreoslaí a bhaineann le héirí as táirgí guail a dhíol.

2018:

- i. coigeartuithe fardail €3.8 milliún a bhain leis an mBaile Beag agus le Gual;
- ii. costais €6.4 milliún a bhain le cúrsaí fardail agus monaraíochta i ndáil le White Moss; agus
- iii. gnóthachain riaracháin €0.2 milliún a léiríonn deireadh a chur le díospóid dlíthiúil agus aithint ceanglas dochraideach conarthach agus dlíthiúil a bhain le White Moss agus Gual.

(b) Cuimsítear le laguithe ar mhaoin, gléasra agus trealamh agus le sócmhainní doláimhsithe:

2019:

- i. laguithe €16.0 milliún a bhaineann leis an dícharbónú;
- ii. laguithe €10.7 milliún i ngnólacht Powergen a bhaineann le hathruithe sa mhargadh fuinnimh; agus
- iii. laguithe €9.0 milliún ar bhogearraí sócmhainní doláimhsithe a bhaineann le hathstruchtúrú ar an dícharbónú agus le héirí as gnólachtaí atá ag cailleadh airgid.

2018:

- i. laguithe €7.8 milliún a bhain leis an mBaile Beag agus le Gual;
- ii. laguithe €5.4 milliún i ngnó na gairneoireachta a bhain le suim ghlanluacha Talún & Foirgneamh agus Gléasra & Innealra tar éis athbhreithniú ar an ionchas fadtréimhse i margadh na gairneoireachta sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn; agus
- iii. laguithe eile €0.6 milliún ar shócmhainní.

(c) Cuimsítear leis na costais ar an athstruchtúrú:

2019:

- i. costais iomarcaíochta €41.9 milliún a bhaineann leis an athstruchtúrú ar an dícharbónú. Cuimsítear leis an bhfigiúr sin cailiteanas ciorrúcháin ar an scéim pinsin, féach nóta 24.

2018:

- i. costais iomarcaíochta €13.3 milliún a bhain leis an mBaile Beag agus le Gual;
- ii. costais athstruchtúraithe eile €0.7 milliún ag éirí as an mBaile Beag agus as Gual; agus
- iii. €1.5 milliún eile a bhain le costais iomarcaíochta agus costais athstruchtúraithe eile ar fud an Ghrúpa.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

8. Glanchostais airgeadais

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Ioncam airgeadais:		
Ioncam úis	272	236
Fáluithe ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chailteanas (fáltais airgid)	1,484	1,947
	1,756	2,183
Costais airgeadais:		
Ús ar shaoráidí rótharraingthe	(897)	(1,111)
Ús ar nótaí iasachta neamhurraithe	(6,350)	(9,449)
Gluaiseacht airgeadra eachtraigh ar nótaí iasachta neamhurraithe	(9,728)	21,430
Fáluithe ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chailteanas (airgeadra eachtrach)	9,728	(21,430)
Leachtú lascaire ar fhorálacha (Nóta 17)	(1,054)	(1,217)
Glanhostas úis ar phinsin le sochar sainithe (Nóta 24)	(121)	(121)
Amúchadh costas eisiúna	(236)	(252)
	(8,658)	(12,150)
Glanhostas airgeadais	(6,902)	(9,967)

(a) Ba é €5.5 milliún iomlán na bhfáltas airgid thirim ar dhíorthaigh, lenar bhain €4.3 milliún le fáltais airgid thirim ar aisíocaíochtaí bunairgid agus €1.1 milliún le fáltais airgid thirim ar íocaíochtaí úis.

9. Cánacha ar ioncam

(a) Méideanna atá aitheanta sa ráiteas ioncaim

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Cáin reatha:		
Cáin chorparáide in Éirinn	325	3,663
Coigeartuithe i ndáil le blianta roimhe seo	(690)	(2,183)
Iomlán na cánach reatha	(365)	1,480
Cáin iarchurtha		
Tionscnamh agus aisiompú difríochtaí sealadacha:		
Maoin, gléasra agus trealamh – liúntais	(2,054)	402
Maoin infheistíochta – gnóthachain chaipitil	-	(3,810)
Díorthaigh	1,217	(3,430)
Scaoileadh oibleagáidí pinsean	289	660
Forálacha, cailteanais nár úsáideadh agus eile	(3,874)	(1,449)
Iomlán na cánach iarchurtha	(4,422)	(7,627)
Costas na cánach ioncaim ar oibríochtaí leantacha	(4,787)	(6,147)

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

9. Cánacha ar ioncam ar lean

Réiteach ar an ráta éifeachtach cánach

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
(Caillteanas)/brabús ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	(54,692)	(14,430)
Cáin bunaithe ar an ráta caighdeánach cánach corparáide in Éirinn de 12.5% (2018: 12.5%)	(6,837)	(1,804)
<i>Éifeacht chánach a bhaineann le:</i>		
Lagú ar mhaoin, gléasra agus trealamh, sócmhainní doláimhsithe agus cáilmheas	171	572
Amúchadh ar shócmhainní doláimhsithe	123	(260)
Speansais neamh-inasbhainte eile	55	1,057
Cáin iarchurtha ar dhíorthaigh	1,216	(3,430)
Cáin chorparáide ar dhíorthaigh	186	-
Cáin iarchurtha ar an laghdú ar dhliteanas pinsin	288	660
Diúscairt sócmhainní arna sealbhú le díol	-	(444)
Athruithe ar mheastacháin a bhain le blianta roimhe seo	155	(2,520)
Úsáid caillteanas cánach	(27)	(517)
Íocaíocht phinsin níos mó ná costas an mhuirir pinsin	(915)	(591)
Ioncam neamh-incháinithe	(475)	-
Dímheas neamh-incháilithe	951	1,084
Tionchar na rátaí cánach éagsúla	322	46
Costas na cánach ioncaim	(4,787)	(6,147)
Ráta éifeachtach cánach	9%	43%

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

9. Cánacha ar ioncam ar lean

(c) Gluaiseachtaí in iarmhéideanna cánach iarchurtha

	Iarmhéid amhail ar an 28 Márta 2018 €'000	Athaicmiú mar cháin chorparáide €'000	Aitheanta sa bhrabús nó sa chailteanas €'000	Aitheanta san Ioncam Cuimsitheach eile €'000	Aitheanta sa chothromas €'000	Iarmhéid amhail ar an 27 Márta 2019 €'000
Sócmhainní cánach iarchurtha						
Maoin, gléasra agus trealamh – liúntais chaipitil	1,294	-	1,936	-	-	3,230
Forálacha	1,979	-	1,009	-	-	2,988
Caillteanais nár úsáideadh	756	-	3,452	-	-	4,208
Pinsin le sochar sainithe	1,146	-	(240)	504	-	1,410
Iomlán	5,175	-	6,157	504	-	11,836
Dlíteanais chánach iarchurtha						
Maoin, gléasra agus trealamh – liúntais chaipitil	(11,498)	-	(458)	-	-	(11,956)
Forálacha	-	-	(13)	-	-	(13)
Pinsin le sochar sainithe	-	-	(48)	(35)	-	(83)
Díorthaigh	(956)	613	(1,217)	(107)	-	(1,667)
Iomlán	(12,454)	613	(1,736)	(142)	-	(13,719)

Tá glandliteanas cánach iarchurtha comhcheangailte €1.9 milliún léirithe ar an gclár comhardaithe.

	Iarmhéid amhail ar an 29 Márta 2017 €'000	Athaicmiú mar cháin chorparáide €'000	Aitheanta sa bhrabús nó sa chailteanas €'000	Aitheanta san Ioncam Cuimsitheach eile €'000	Aitheanta sa chothromas €'000	Iarmhéid amhail ar an 28 Márta 2018 €'000
Sócmhainní cánach iarchurtha						
Pinsin le sochar sainithe	1,535	-	(660)	271	-	1,146
Maoin, gléasra agus trealamh – liúntais chaipitil	105	-	1,189	-	-	1,294
Forálacha	1,046	-	933	-	-	1,979
Caillteanais nár úsáideadh	239	-	517	-	-	756
Iomlán	2,925	-	1,979	271	-	5,175
Dlíteanais chánach iarchurtha						
Maoin, gléasra agus trealamh – liúntais chaipitil	(9,895)	-	(1,603)	-	-	(11,498)
Sócmhainní doláimhsithe	-	-	-	-	-	-
Díorthaigh	(4,491)	-	3,430	105	-	(956)
Maoin infheistíochta	(3,810)	3,810	-	-	-	-
Iomlán	(18,196)	3,810	1,827	105	-	(12,454)

Tá glandliteanas cánach iarchurtha comhcheangailte €7.3 milliún léirithe ar an gclár comhardaithe.

(d) Sócmhainní cánach iarchurtha neamhaitheanta

Níor aithníodh na sócmhainní cánach iarchurtha seo a leanas mar ní dócha go mbeidh brabús incháinite le fáil amach anseo a bhféadfaidh an Grúpa leas a bhaint as na tairbhí uaidh:

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Sócmhainní cánach iarchurtha		
Caillteanais chánach nár úsáideadh	7,176	5,907
Iomlán	7,176	5,907

Níl na caillteanais faoi cheangal ama, ach tá siad ar brath ar na gnóthais faoi seach a bheith brabúsach in athair.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

10. Maoin, gléasra agus trealamh

2019	Talamh portaigh, draenáil agus foirgnimh tháirgthe		Iarnród, gléasra agus Sócmhainní giniúna		Talamh ruilse, riarachán agus foirgnimh thaighde		Sócmhainní atá á dtógáil		Iomlán an Ghrúpa
	€'000	Líonadh talún €'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	
Costas									
Amhail ar an 28 Márta 2018	146,082	56,702	251,405	341,683	16,559	3,160	815,591		
Méideanna breise	2,909	1,903	7,899	4,563	99	9,684	27,057		
Diúscairtí/scoir	(944)	-	(23,708)	-	-	-	(24,652)		
Athaicmiú	9	(88)	78	3	(2)	-	-		
Aistrithe amach sócmhainní atá á dtógáil	1,309	2,583	3,896	-	196	(7,984)	-		
Coigeartuithe ar mhalartú	(8)	-	(2)	-	-	-	(10)		
Amhail ar an 27 Márta 2019	149,357	61,100	239,568	346,249	16,852	4,860	817,986		
Dímheas agus lagú									
Amhail ar an 28 Márta 2018	128,088	46,247	213,089	152,773	7,632	-	547,829		
Muirear dímheasa don bhliain	2,946	2,743	12,086	15,149	719	-	33,643		
Muirear lagaithe don bhliain	6,148	-	8,771	10,542	281	-	25,742		
Diúscairtí/scoir	(826)	-	(23,610)	21	-	-	(24,415)		
Athaicmiú	(6)	-	3	3	-	-	-		
Coigeartuithe ar mhalartú	26	-	98	-	-	-	124		
Amhail ar an 27 Márta 2019	136,376	48,990	210,437	178,488	8,632	-	582,923		
Suim ghlanluacha									
Amhail ar an 27 Márta 2019	12,981	12,110	29,131	167,761	8,220	4,860	235,063		
Amhail ar an 28 Márta 2018	17,994	10,455	38,316	188,910	8,927	3,160	267,762		

2018	Talamh portaigh, draenáil agus foirgnimh tháirgthe		Iarnród, gléasra agus Sócmhainní giniúna		Talamh ruilse, riarachán agus foirgnimh thaighde		Sócmhainní atá á dtógáil		Iomlán an Ghrúpa
	€'000	Líonadh talún €'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	
Costas									
Amhail ar an 29 Márta 2017	143,792	52,633	237,542	338,989	15,651	5,982	794,589		
Méideanna breise	2,720	1,393	12,036	2,694	416	8,160	27,419		
Diúscairtí/scoir	(756)	-	(5,687)	-	-	-	(6,443)		
Athaicmiú	67	-	(68)	-	1	-	-		
Aistrithe amach sócmhainní atá á dtógáil	157	2,676	7,658	-	491	(10,982)	-		
Ag eascairt as éadail	102	-	(76)	-	-	-	26		
Amhail ar an 28 Márta 2018	146,082	56,702	251,405	341,683	16,559	3,160	815,591		
Dímheas agus lagú									
Amhail ar an 29 Márta 2017	121,778	41,850	194,864	137,414	6,303	-	502,209		
Muirear dímheasa don bhliain	4,408	4,397	13,097	15,359	679	-	37,940		
Muirear lagaithe don bhliain	2,662	-	10,457	-	650	-	13,769		
Diúscairtí/scoir	(756)	-	(5,354)	-	-	-	(6,110)		
Coigeartuithe ar mhalartú	(4)	-	25	-	-	-	21		
Amhail ar an 28 Márta 2018	128,088	46,247	213,089	152,773	7,632	-	547,829		
Suim ghlanluacha									
Amhail ar an 28 Márta 2018	17,994	10,455	38,316	188,910	8,927	3,160	267,762		
Amhail ar an 29 Márta 2017	22,014	10,783	42,678	201,575	9,348	5,982	292,380		

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

10. Maoin, gléasra agus trealamh ar lean

Áirítear leis na méideanna breise:

- suim €4.8 milliún (2018: €5.8 milliún) maidir le díchoimisiúnú agus athchóiriú sócmhainní.
- ní raibh aon chaipitliú ar chostais iasachtaíochta sa bhliain reatha (2018: €0) i ndáil le sócmhainní a bhí á dtógáil i rith na bliana.
- cuimsítear le haistriúcháin ó shócmhainní a bhí á dtógáil gléasra a tógadh go hinmheánach agus cealla líonta talún a ndearna innealtóireacht orthu agus a cuireadh i mbun feidhme le linn na bliana. Léirítear le hiarmhéid dheireadh na bliana cealla líonta talún a ndearna innealtóireacht orthu, forbairt feirmeacha gaoithe agus éisc, agus oibreacha ar mhonarcha agus ar shaoráidí.

Níl aon mhaoin, gléasra ná trealamh á shealbhú mar urrús i ndáil le haon iasachtaí ná iasachtaíochtaí de chuid an Ghrúpa. Mar sin féin, mar thoradh ar shocrú fiachais an Ghrúpa, ní féidir leis an nGrúpa níos mó ná 10% d'ollsócmhainní an Ghrúpa a dhíol gan cead roimh ré.

I gcomhréir le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa, déanann na Stiúrthóirí athbhreithniú bliantúil ar shuim ghlanluacha gach maoin, gléasra agus trealamh ar an dáta tuairiscithe le deimhniú an bhfuil aon fhianaise ar lagú ann.

Cuimsítear le laguithe ar mhaoin, gléasra agus trealamh:

- laguithe €15.2 milliún a bhaineann leis an dícharbónú. Rinneadh an tástáil lagaithe ar bhonn luach úsáide le ráta lascaire 11.2%. Díscríobhadh na sócmhainní go luach nialasach; agus
- laguithe €10.5 milliún i ngnólacht Powergen a bhaineann le hathruithe sa mhargadh fuinnimh. Rinneadh an tástáil lagaithe ar bhonn luach úsáide le ráta lascaire 7.8%. Díscríobhadh na sócmhainní go méid in-aisghabhála €17.1 milliún.

Rinne an Grúpa a bhreithniú ar shócmhainní eile le fáil amach an raibh comharthaí lagaithe ann, agus sonraíodh nach mbeadh lagú ina thoradh ar athrú réasúnach sna boinn tuisceana.

Agus méid in-aisghabhála sócmhainne á chinneadh, bíonn ar na Stiúrthóirí cinntí a ghlacadh agus meastacháin agus toimhdí a dhéanamh a théann i gcion ar luach maoin, gléasra agus trealamh de réir na leabhar. Tá na meastacháin agus na toimhdí a úsáidtear bunaithe ar thairbh stairiúil, eolas ar an tionscal agus ar thosca eile a chreidtear a bheith réasúnta bunaithe ar an bhfianaise atá ar fáil.

11. Cáilmheas agus sócmhainní doláimhsithe

	Bogearraí €'000	Nascadh leis an ngreille €'000	Eile €'000	Cáilmheas €'000	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Iomlán €'000
2019						
Costas						
Amhail ar an 28 Márta 2018	42,325	22,517	82,406	11,068	52	158,368
Méideanna breise	132	352	5,495	-	-	5,979
Aistriúcháin amach sócmhainní atá á dtógáil	52	-	-	-	(52)	-
Socrú lamháltas astaíochtaí	-	-	(3,704)	-	-	(3,704)
Amhail ar an 27 Márta 2019	42,509	22,869	84,197	11,068	-	160,643
Amúchadh agus lagú						
Amhail ar an 28 Márta 2018	22,173	8,284	80,593	10,718	-	121,768
Muirear don bhliain	3,559	845	116	-	-	4,520
Lagú	9,787	180	-	-	-	9,967
Amhail ar an 27 Márta 2019	35,519	9,309	80,709	10,718	-	136,255
Suimeanna glanluacha						
Amhail ar an 27 Márta 2019	6,990	13,560	3,488	350	-	24,388
Amhail ar an 28 Márta 2018	20,152	14,233	1,813	350	52	36,600

Cuimsítear le 'Eile' infheistíochtaí i liostaí custaiméirí agus creidmheasanna maidir le hastaíochtaí carbóin. Scaoiltear na creidmheasanna ó na sócmhainní doláimhsithe nuair a ghlantar na dlíteanais maidir le hastaíochtaí.

I gcomhréir le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa, déanann na stiúrthóirí athbhreithniú bliantúil ar shuim ghlanluacha gach sócmhainne doláimhsithe le deimhniú an bhfuil aon fhianaise ar lagú ann.

Cuimsítear le laguithe ar shócmhainní doláimhsithe:

- laguithe €10.0 milliún ar shócmhainní doláimhsithe a bhaineann leis an dícharbónú agus le héirí as gnólachtaí atá ag cailleadh airgid.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

11. Cáilmheas agus sócmhainní doláimhsithe ar lean

2018	Bogearraí €'000	Nascadh leis an ngreille €'000	Eile €'000	Cáilmheas €'000	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Iomlán €'000
Costas						
Ag tús na bliana	39,351	22,517	83,878	11,068	758	157,572
Méideanna breise	820	-	3,423	-	1,448	5,691
Aistrithe amach sócmhainní atá á dtógáil	2,154	-	-	-	(2,154)	-
Socrú lamháltas astaíochtaí	-	-	(4,895)	-	-	(4,895)
Ag deireadh na bliana	42,325	22,517	82,406	11,068	52	158,368
Amúchadh agus lagú						
Ag tús na bliana	18,061	7,415	80,798	10,718	-	116,992
Muirear amúchta don bhliain	4,050	869	407	-	-	5,326
Socrú lamháltas astaíochtaí	-	-	(612)	-	-	(612)
Lagú	62	-	-	-	-	62
Ag deireadh na bliana	22,173	8,284	80,593	10,718	-	121,768
Suimeanna glanluacha						
Amhail ar an 28 Márta 2018	20,152	14,233	1,813	350	52	36,600
Amhail ar an 29 Márta 2017	21,290	15,102	3,080	350	758	40,580

12. Fardail

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Amhábhair	8,477	12,795
Earraí críochnaithe	47,453	65,621
Páirteanna spártha – tomhaltáin	3,895	5,595
Iomlán	59,825	84,011

Tá na hiarmhéideanna fardail glan ar fhorálacha €13.3 milliún (2018: €8.9 milliún).

Tharla díluacháil €1.1 milliún ar fhardail bhreosla (2018: €3.6 milliún), díluacháil €8.4 milliún (2018: €1.7 milliún) ar fhardail mhóna, díluacháil €0.5 milliún (2018: €0) ar fhardail bhithmhaise, agus díluacháil €0.1 milliún (2018: €0.1 milliún) ar fhardail chothabhála in Éadan Doire i rith na bliana.

Aithníodh fardail €146.5 milliún (2018: €141.6 milliún) mar chostas i rith na bliana, agus áirítear sa chostas díolachán iad.

Páirteanna spártha chothabhála – léirítear le tomhaltáin míreanna beaga a chuimsítear sa timthriall oibriúcháin.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

13. Institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Gnóthais chomhfhiontair	8,682	33,630
Gnóthais chomhlachaithe	14,575	-
	23,257	33,630
(a) Gnóthais chomhfhiontair		
Ag tús na bliana	33,630	26,451
Athaicmiú mar ghnóthais chomhlachaithe	(14,558)	-
Gluaiseacht sna hinfheistíochtaí	(8,006)	5,167
Sciar de bhrabús/(caillteanas)	1,860	1,635
Sciar d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	(4,244)	377
Ag deireadh na bliana	8,682	33,630
(b) Gnóthais chomhlachaithe		
Ag tús na bliana	-	-
Athaicmiú ó ghnóthais chomhfhiontair	14,558	-
Gluaiseacht sna hinfheistíochtaí	-	-
Sciar de bhrabús/(caillteanas)	419	-
Sciar d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	(402)	-
Ag deireadh na bliana	14,575	-

Tá comhfhiontair agus comhlaigh shuntasacha ag an nGrúpa, mar seo a leanas:

Oweninny

Ionchorpraíodh Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Oweninny Power (“Oweninny”) i Meán Fómhair 2011 mar chomhfhiontar idir Bord na Móna Powergen Limited agus ESB Wind Development Limited chun feirm ghaoithe 172 MW a fhorbairt in Abhainn Einne, Co. Mhaigh Eo. Tá an chéad chéim de thionscadal na feirme gaoithe á forbairt ag an gcomhfhiontar, agus tá an fheirm á tógáil faoi láthair. Táthar ag súil le tús a chur le hoibríochtaí tráchtála i mí Dheireadh Fómhair 2019. Tá achoimre sa tábla seo a leanas ar fhaisnéis airgeadais Oweninny don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2019 faoi mar a léirítear ina ráitis airgeadais féin. Déantar an achoimre ar an bhfaisnéis airgeadais a réiteach le suim ghlanluacha leas an Ghrúpa in Oweninny sa tábla freisin.

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
i. Ráiteas ioncaim achoimrithe		
Céatadán leasa úinéireachta	50%	50%
Ioncam	-	-
Dímheas agus amúchadh	-	-
Costas úis	(271)	(32)
Speansais eile	(79)	-
Costas na cánach ioncaim	-	-
Gluaiseacht sa chúilchiste fáilaithe ar an sreabhadh airgid	(8,090)	-
	(8,440)	(32)
Sciar an Ghrúpa den chailteanas agus den ioncam cuimsitheach iomlán (50%)	(4,220)	(16)

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
ii. Clár comhardaithe achoimrithe		
Céatadán leasa úinéireachta	50%	50%
Sócmhainní neamhreacha	108,054	35,592
Sócmhainní reatha	8,423	1,957
Dlíteanais neamhreacha	(105,391)	(14,636)
Dlíteanais reatha	(22,979)	(26,614)
Glandliteanais (100%)	(11,893)	(3,701)
Sciar an Ghrúpa de na glandliteanais (50%)	(5,947)	(1,851)
lasachtaí an Ghrúpa i gcomhfhiontar	11,706	14,408
Suim ghlanluacha	5,759	12,557

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

13. Institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais ar lean

Sliabh Bawn

Rinne an Grúpa 25% dá scaireanna i gCuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Sliabh Bawn Wind Holdings a dhiúscairt i mí na Nollag 2018. Mar thoradh ar an diúscairt sin, athaicmíodh infheistiócht an Ghrúpa i gCuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Sliabh Bawn Wind Holdings ó infheistióchtaí i gcomhfhiontair go hinfeistióchtaí i ngnóthais chomhlachaithe. Léirítear an brabús ar an diúscairt faoi ioncam eile (Nóta 7).

D'fhorbair Sliabh Bawn feirm ghaoithe 64 MW i mBéal na mBuillí, Co. Ros Comáin, agus is é atá i mbun oibriú na feirme sin. Cuireadh tús le hoibríochtaí tráchtála ar an 1 Márta 2017. Tá achoimre sa tábla seo a leanas ar fhaisnéis airgeadais Sliabh Bawn, agus déantar an achoimre sin a réiteach le suim ghlanluacha leas an ghrúpa i ngrúpa Sliabh Bawn. Cuimsítear leis an bhfaisnéis sa tábla torthaí Sliabh Bawn don tréimhse idir an 29 Márta 2018 agus an 27 Márta 2019.

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
i. Ráiteas ioncaim achoimrithe		
Céatadán leasa úinéireachta	37.5%	50%
Ioncam	14,943	14,175
Costas díolachán	(5,406)	(3,843)
Dímheas agus amúchadh	(5,944)	(5,942)
Costas úis	(2,673)	(2,528)
Speansais eile	-	-
Costas na cánach ioncaim	-	(309)
Gluaiseacht sa chúlchiste fáilaithe ar an sreabhadh airgid	(1,469)	755
	(549)	2,308
Sciar an Ghrúpa den (chailiteanas)/bhrabús agus den ioncam cuimsitheach iomlán (2019: 37.5% 2018: 50%)	(281)	1,154

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
ii. Clár comhardaithe achoimrithe		
Céatadán leasa úinéireachta	37.5%	50%
Sócmhainní neamhreacha	107,716	112,651
Sócmhainní reatha	10,200	50,804
Dlíteanas neamhreacha	(71,367)	(85,126)
Dlíteanas reatha	(47,465)	(78,443)
Glandlíteanais (100%)	(916)	(114)
Sciar an Ghrúpa de na glandlíteanais (2019: 37.5%, 2018: 50%)	(344)	(57)
lasachtaí an Ghrúpa i bhfiontar comhlachaithe/í gcomhfhiontar	14,919	20,216
Suim ghlanluacha	14,575	20,159

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

13. Institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais ar lean

Electricity Exchange

Tá leas 50% ag an nGrúpa i scaireanna Chuideachta Gnómhaochta Ainmnithe Electricity Exchange. Tá an Chuideachta rannpháirteach sa Mhargadh Leictreachais Aonair uile-oileáin mar aonad ar thaobh an éilimh, agus díróinn sí ar fhorbairt teicneolaíochtaí cliste agus ar sholáthar seirbhísí tacaíochta solúbtha don ghreille náisiúnta.

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
i. Ráiteas ioncain achoimrithe		
Céatadán leasa úinéireachta	50%	50%
Ioncam	9,358	4,908
Costas díolachán	(5,008)	(2,279)
Dímheas agus amúchadh	(6)	(3)
Costas úis	-	(5)
Speansais eile	-	(812)
Costas na cánach ioncain	(348)	(60)
	3,996	1,749
Sciar an Ghrúpa den bhrabús agus den ioncam cuimsitheach iomlán (50%)	1,998	875

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
ii. Clár comhardaithe achoimrithe		
Céatadán leasa úinéireachta	50%	50%
Sócmhainní neamhreatha	52	20
Sócmhainní reatha	7,822	2,026
Dlíteanais neamhreatha	-	-
Dlíteanais reatha	(3,211)	(929)
Glansócmhainní (100%)	4,663	1,117
Díbhinn tosaíochta	-	(472)
Glansócmhainní coigeartaithe (100%)	4,663	645
Sciar an Ghrúpa de na glansócmhainní coigeartaithe (50%)	2,332	323
lasachtaí an Ghrúpa i gcomhfhiontar	591	591
Suim ghlanluacha	2,923	914

14. Infháiltas trádála agus eile

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Infháiltas trádála	36,064	47,518
Réamhíocaíochtaí	8,689	5,616
Méideanna atá dlite ag institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	1,627	6,884
Infháiltas eile	3,603	1,755
Ioncam fabhráithe	10,792	10,335
Cáin bhreisluacha	1,728	733
Cáin chorparáide	1,051	864
Iomlán	63,554	73,705

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

15. Suimeanna iníoctha trádála agus eile

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Suimeanna iníoctha trádála	14,490	21,266
Fabhruithe	31,358	34,681
Ioncam iarchurtha	23,576	6,898
Deontais chaipitil (Nóta 16)	2,152	2,578
Suimeanna iníoctha eile	17,173	18,823
Creidiúnaithe i ndáil le cáin agus leas sóisialach	5,433	7,998
Iomlán	94,182	92,244
Cuimsítear le creidiúnaithe i ndáil le cáin agus leas sóisialach:		
Cáin ioncaim a asbhaintear faoi ÍMAT	984	1,014
Árachas sóisialta pá-choibhneasta	1,062	1,194
Cáin chorparáide	1,547	4,344
Cáin bhreisluacha	1,696	1,446
Cánacha eile	144	-
Iomlán	5,433	7,998

16. Deontais chaipitil

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Ag tús na bliana	10,567	12,718
Faighte le linn na bliana	89	-
Amúchta le linn na bliana	(1,909)	(2,151)
Ag deireadh na bliana	8,747	10,567
Méideanna dlite mar seo a leanas:		
Laistigh d'aon bhliain amháin	2,152	2,578
Tar éis breis agus aon bhliain amháin	6,595	7,989
Iomlán	8,747	10,567

Fuair Edenderry Power Limited deontas €26.0 milliún ón Aontas Eorpach mar chuid den Chlár Oibriúcháin Bonneagair Eacnamaíochta sa tréimhse idir 1999 agus 2002. Cloíodh leis na coinníollacha go léir faoi chomhaontú an deontais.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

17. Forálacha

2019	Athchóiriú na timpeallachta €'000	Atheagrú agus iomarcaíocht €'000	Árachas €'000	Eile €'000	Iomlán €'000
Ag tús na bliana	60,678	16,132	8,182	4,042	89,034
Forálacha a rinneadh sa bhliain	1,200	43,556	2,500	4,871	52,127
Forálacha a úsáideadh sa bhliain	(4,378)	(18,558)	(768)	(2,111)	(25,815)
Forálacha a aisiompaíodh sa bhliain	(977)	(523)	-	(815)	(2,315)
Leachtú lascaine	1,054	-	-	-	1,054
Caipitlithe sa bhliain	4,813	-	-	-	4,813
Coigeartú ar mhalartú	16	-	-	6	22
Ag deireadh na bliana	62,406	40,607	9,914	5,993	118,920
Méideanna dlite mar seo a leanas:					
Reatha	13,250	40,607	3,806	5,114	62,777
Neamhreatha	49,156	-	6,108	879	56,143
Iomlán	62,406	40,607	9,914	5,993	118,920

2018	Athchóiriú na timpeallachta €'000	Atheagrú agus iomarcaíocht €'000	Árachas €'000	Eile €'000	Iomlán €'000
Ag tús na bliana	58,115	4,612	7,100	4,685	74,512
Forálacha a rinneadh sa bhliain	6,007	15,617	2,001	1,423	25,048
Forálacha a úsáideadh sa bhliain	(9,566)	(2,282)	(919)	(2,056)	(14,823)
Forálacha a aisiompaíodh sa bhliain	(854)	(1,815)	-	(10)	(2,679)
Leachtú lascaine	1,217	-	-	-	1,217
Caipitlithe sa bhliain	5,759	-	-	-	5,759
Ag deireadh na bliana	60,678	16,132	8,182	4,042	89,034
Méideanna dlite mar seo a leanas:					
Reatha	14,980	16,068	702	3,045	34,795
Neamhreatha	45,698	64	7,480	997	54,239
Iomlán	60,678	16,132	8,182	4,042	89,034

(a) Athchóiriú na timpeallachta

Cuimsítear leis na costais ar athchóiriú na timpeallachta:

i. Tailte portaigh

Costais a thabhfófar faoi dheireadh shaolré eacnamaíoch na dtailte portaigh. Faoi IAS 37, déantar foráil do na costais sin nuair a thagann na himthosca chun cinn as a n-eascraíonn an oibleagáid faoi Cheadúnas an Ghrúpa um Chosc agus Rialú Comhtháite ar Thruaillí na tailte portaigh a dhíchoimisiúnú agus a athchóiriú nuair a bheidh deireadh tagtha le baint na móna. Léirítear le forail €20.9 milliún (2018: €18.8 milliún) amhail ar an 27 Márta 2019 luach láithreach na gcostas ionchais amach anseo ar dhíchoimisiúnú agus ar athchóiriú.

Déanfar formhór na hoibleagáide a leachtú thar thréimhse dhá bhliain déag, ach ní fios cathain go baileach a dhéanfar an íocaíocht.

ii. Forálacha Comhshaoil AES

Aithníodh forálacha comhshaoil €6.0 milliún (2018: €6.8 milliún) de réir IAS 37 i ndáil le measúnacht an Ghrúpa ar dhliteanais chomhshaoil maidir le (a) láithreán AES a bhí ann sular bhfuair an Grúpa seilbh ar an ngnólacht i mBealtaine 2007; agus (b) oibleagáidí comhshaoil faoi cheadúnais dramhaíola a bhí ann cheana ag saoráidí AES.

Leachtófar mír (a) sa mheántearma sna trí bliana amach romhainn. Leachtófar mír (b) thar thréimhse fiche bliain.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

17. Forálacha ar lean

(a) Athchóiriú na timpeallachta ar lean

iii. Láithreán líonta talún an Droichid

An costas ar chothabháil an láithreáin líonta talún tar éis a dhúnta (2028) agus an costas ar athchré a chur ar chealla atá in úsáid anois a ndearnadh innealtóireacht orthu. Is é €24.6 milliún (2018: €22.8 milliún) meastachán an Ghrúpa ar na costais íosta nach féidir a sheachaint arna dtomhas ag a luach láithreach ar an 27 Márta 2019. Leanann an Grúpa d'athbhreithniú a dhéanamh ar chomhdhéanamh agus ar chainníocht na gcostas sin ar féidir le líon mór tosca dul i gcion orthu, mar shampla athruithe sa reachtaíocht agus cúrsaí teicneolaíochta. Tá meastachán déanta ag an mbainistíocht ar chostais iomlána na láithreán líonta talún tar éis a ndúnta, lena n-áirítear míreanna amhail monatóireacht, bainistíocht gáis agus láisteáite, agus ceadúnú. Déantar an meastachán sin bunaithe ar an dea-chleachtas reatha agus ar an teicneolaíocht atá ar fáil. Ní fios go baileach dátaí na n-íocaíochtaí sin maidir le costais iarchúraim, ach meastar go ndéanfar iad thar thréimhse tuairim is tríocha bliain tar éis dhul in éag an cheadúnais oibríúcháin.

iv. Athchóiriú na timpeallachta

Aithnítear costais eile ar athchóiriú na timpeallachta dar luach €2.1 milliún (2018: €2.1 milliún) i gcomhréir le IAS 37. Is iad na costais sin meastachán an Ghrúpa maidir le costais ar bhaint dramhaíola agus bainistiú dramhaíola a bhaineann le tailte áirithe dá chuid. D'fhéadfadh líon mór tosca dul i gcion ar na costais sin, mar shampla athruithe sa reachtaíocht agus cúrsaí teicneolaíochta. Déantar athbhreithniú ar na meastacháin sin gach bliain bunaithe ar chomhairle ó shaineolaithe comhshaoil tríú páirtí. Déanfar formhór na hoibleagáide a leachtú thar thréimhse trí bliana, ach ní fios cathain go baileach a dhéanfar na híocaíochtaí.

v. Costais ar dhúnadh stáisiún cumhachta agus feirmeacha gaoithe

Déantar foráil €5.0 milliún (2018: €4.4 milliún) do chostais dúnta/díchoimisiúnaithe stáisiún cumhachta agus feirmeacha gaoithe bunaithe ar luach láithreach an mheastacháin reatha ar na costais a bhaineann le sócmhainní giniúna a dhúnadh/dhíchoimisiúnú ag deireadh a saolré eacnamaíche ionchais.

Déanfar formhór na hoibleagáide a leachtú thar thréimhse fiche bliain, ach ní fios cathain go baileach a dhéanfar na híocaíochtaí.

vi. Costais ar dhúnadh saoráidí déanta brící agus múirín gairneoireachta

Déantar foráil €3.7 milliún (2018: €5.0 milliún) do chostais dúnta/díchoimisiúnaithe saoráidí bunaithe ar luach láithreach an mheastacháin reatha ar na costais a bhaineann le saoráidí déanta brící agus múirín gairneoireachta a dhúnadh ag deireadh a saolré eacnamaíche ionchais.

Déanfar formhór na n-oibleagáidí a leachtú thar thréimhse fiche bliain, ach ní fios cathain go baileach a dhéanfar na híocaíochtaí.

(b) Atheagrú agus iomarcaíocht

D'fhógair an Bord i nDeireadh Fómhair 2018 gur glacadh cinneadh athstruchtúrú a dhéanamh ar Bhord na Móna mar chuid de phlean fadtréimhse maidir leis an dícharbónú. D'aithin na stiúrthóirí foráil lena léirítear an meastachán is fearr ar chostas na mbeart sin, agus meastar go n-úsáidfear an fhoráil sin laistigh den bhliain atá amach romhainn.

(c) Árachas

Baineann an fhoráil árachais le héilimh faoi árachas dliteanais fostóra, árachas dliteanais phoiblí, agus árachas dliteanais i leith táirgí atá clúdaithe faoi pholasáí féinárachais an Ghrúpa. Déantar an fhoráil seo a chinneadh ar mheasúnú ar gach cás ar leithligh. Cuimsítear leis an bhforáil suim le haghaidh teagmhas a tharla ach nár tuairiscíodh faoi dháta an chláir chomhardaithe.

(d) Eile

Cuimsítear le forálacha eile costais éagsúla bharánta agus eile a bhfuil súil leo.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

18. Iasachtaí

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Dlíteanais neamhreatha		
Nótaí iasachta neamhurraithe	-	62,913
Iomlán	-	62,913
Dlíteanais reatha		
Rótharraingtí	6,771	4,537
Nótaí iasachta neamhurraithe	69,760	53,103
Iomlán	76,531	57,640

	Ag tús na bliana €'000	Sreabhadh airgid €'000	Míreanna neamhairgid €'000	Ag deireadh na bliana €'000
Anailís ar athruithe i nglanfhíochas				
Nótaí iasachta neamhurraithe	(116,016)	51,081	(4,825)	(69,760)
Rótharraingtí	(4,537)	(2,234)	-	(6,771)
Iomlán na n-iasachtaí	(120,553)	48,847	(4,825)	(76,531)
Airgead tirim	44,486	9,180	-	53,666
Glanfhíochas	(76,067)	58,027	(4,825)	(22,865)

Amhail ar an 27 Márta 2019, bhí fiachas US\$78.0 milliún (coibhéis €69.3 milliún) ar an nGrúpa ag eascairt as idirbheart láithrithe phríobháidigh a cuireadh i gcrích an 6 Lúnasa 2009. Rinne an Grúpa babhtálacha chun an t-ús lena mbaineann agus an riosca airgeadra eachtraigh a fháil. Cuimsítear sna nótaí iasachta neamhurraithe iasachtaí meántearma eile dar luach €0.5 milliún (2018: €0.7 milliún).

19. Caipiteal agus cúlchistí

(a) Scairchaipiteal glaoite agus scairphréimh

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Scairchaipiteal	82,804	82,804
Scairphréimh	1,959	1,959
	84,763	84,763
Scairchaipiteal údaraithe		
300,000,000 gnáthscair dar luach €1.27 an ceann	380,921	380,921
Eisithe agus láníochta		
65,212,639 gnáthscair dar luach €1.27 an ceann	82,804	82,804

Gnáth-scairchaipiteal

Tá aon aicme amháin scaireanna ar a dtugtar gnáthscaireanna ag an gCuideachta. Tá an t-ualach céanna ag gach scair. Tá sealbhóirí gnáthscaireanna i dteideal díbhinní a fháil faoi mar a fhógraítear iad ó am go ham agus tá siad i dteideal aon vóta amháin a chaitheamh in aghaidh gach scaire ag cruinnithe den Chuideachta.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

19. Caipiteal agus cúlchistí ar lean

Nádúr agus cuspóirí na gcúlchistí

Cúlchiste fáilithe

Cuimsítear leis an gcúlchiste fáilithe an chuid éifeachtach den ghlanathrú carnach ar luach cóir na gcúlchistí fáilithe a úsáidtear i bhfáluithe ar an sreabhadh airgid go dtí go n-aithneofar iad sa bhrabús nó sa chaillteanas faoi mar a rachaidh na fáluithe ar an sreabhadh airgid i bhfeidhm ar an mbrabús nó ar an gcaillteanas. Cuimsítear leis freisin an cháin iarchurtha a bhaineann leis.

Cúlchiste aistrithe an airgeadra eachtraigh

Cuimsítear leis an gcúlchiste aistrithe gach difríocht in airgeadra eachtrach ag éirí as aistriú na ráiteas airgeadais d'oibríochtaí eachtracha.

Cúlchiste eile

Cuimsítear leis an gcúlchiste eile sciar an Ghrúpa d'ioncam cuimsitheach eile d'infheistíochtaí de réir mhodh an chothromais.

20. Ráthaíochtaí agus dliteanais theagmhasacha

I ngnáthchúrsa an ghnó, cuireann an Chuideachta ráthaíochtaí ar fáil i ndáil le dliteanais fochuideachtaí áirithe dá cuid.

Ó am go ham, bíonn cuideachtaí an Ghrúpa páirteach in idirbheartaíocht maidir le ceanglais nó oibleagáidí conarthacha, imeachtaí dlí éagsúla, agus i ndáil le cúrsaí caidrimh thionsclaíoch a thagann chun cinn i ngnáthchúrsa an ghnó. Dar leis na Stiúirthóirí, ní bheidh tionchar díobhálach ábhartha ar bith ag an idirbheartaíocht agus ag na himeachtaí sin ar staid airgeadais an Ghrúpa.

21. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Airgead tirim	53,666	44,486
Rótharraingtí	(6,771)	(4,537)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	46,895	39,949

22. Ceangaltais

(a) Ceangaltais i ndáil le caiteachas caipitiúil

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Údaraithe agus conradh déanta ina leith	6,731	3,946
Údaraithe agus gan conradh a bheith déanta ina leith	-	703
	6,731	4,649

(b) Ceangaltais i ndáil le léasanna oibriúcháin

Cuimsítear go príomha le ceangaltais an Ghrúpa i ndáil le léasanna oibriúcháin oibleagáidí a bhaineann le gléasra agus innealra, feithiclí, agus talamh agus foirgnimh. Ag an dáta tuairiscithe, tá ceangaltais amuigh ag an nGrúpa faoi léasanna oibriúcháin neamh-inchealaithe a bheidh dlite mar seo a leanas:

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Roimh aon bhliain amháin	2,545	2,256
Tar éis aon bhliain amháin ach roimh chúig bliana	5,877	6,199
Tar éis aon bhliain amháin	2,437	2,289
	10,859	10,744

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

23. Fochuideachtaí agus institiúidí infheistiúcháin

Is é seo a leanas liosta de phríomh-fhochuideachtaí agus príomhinstitiúidí infheistiúcháin an Ghrúpa amhail an 27 Márta 2019:

De bhun Alt 357 d'Acht na gCuideachtaí, 2014, tá dliteanas a fochuideachtaí Éireannacha ráthaithe ag an gCuideachta. Mar thoradh ar sin, beidh na cuideachtaí sin díolmhaithe ó fhorálacha Alt 347 agus 348 d'Acht na gCuideachtaí, 2014, maidir le comhdú. Níl dliteanas a comhfhiontar ráthaithe aici.

Tá scaireanna ag an gCuideachta sna cuideachtaí seo a leanas:

Fochuideachta	Réimse gnó	Oifig Chláraithe	Scairsealbhú
Bord na Móna Energy Limited ¹	Táirgeadh agus díol móna meilte	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Biomass Limited	Táirgeadh agus díol móna meilte	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Powergen Limited ¹	Giniúint cumhachta	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Edenderry Power Limited	Giniúint cumhachta	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Edenderry Power Operations Limited	Cothabháil ar stáisiún chumhachta	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Cushaling Power Limited	Giniúint cumhachta	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Edenderry Supply Company Limited	Dáileadh mórdhíola leictreachais	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Renewable Energy Ireland Limited	Giniúint cumhachta	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Mount Lucas Wind Farm Limited	Giniúint cumhachta	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Mount Lucas Supply Company Limited	Gnó, dáileadh mórdhíola leictreachais	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bruckana Wind Farm Limited	Giniúint cumhachta	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bruckana Supply Company Limited	Dáileadh mórdhíola leictreachais	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Fuels Limited	Táirgeadh, díol agus dáileachán breoslaí soladacha	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
BnM Fuels Limited	Díomhaoin	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Suttons Limited	Faoi leachtú	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Horticulture Limited	Táirgeadh agus díol táirgí gairneoireachta	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna UK Limited	Margaíocht, díol agus soláthar meán fáis agus táirgí téimh do mhargadh na Ríochta Aontaithe	Bridgewater, TA6 4WA	100%
Bord na Móna Environmental Limited	Seirbhísí anailíseacha comhshaoil	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
White Moss Horticulture Limited	Táirgeadh agus díol táirgí gairneoireachta	Learpholl, Merseyside, L33 3AN, Sasana	100%
White Moss Nominee One Limited	Díomhaoin	Learpholl, Merseyside, L33 3AN, Sasana	100%

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

23. Fochuideachtaí agus institiúidí infheistiúcháin ar lean

Fochuideachta	Réimse gnó	Oifig Chláraithe	Scairshealbhú
White Moss Nominee Two Limited	Díomhaoin	Learpholl, Merseyside, L33 3AN, Sasana	100%
Bord na Móna Environmental Products (UK) Limited	Faoi leachtú	Learpholl, Merseyside, L33 3AN, Sasana	100%
Bord na Móna Environmental UK Limited	Faoi leachtú	Learpholl, Merseyside, L33 3AN, Sasana	100%
Bord na Móna ESOP Trustee DAC	Iontaobhaí de phlean um scair-úinéireacht d'fhostaithe	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Resource Recovery Limited	Cuideachta aisghabhála agus athchúrsála acmhainní	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Advanced Environmental Solutions Irl Limited	Cuideachta aisghabhála agus athchúrsála acmhainní	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Midland Waste Disposal Company Limited	Faoi leachtú	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Property DAC	Díomhaoin	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Treasury DAC ¹	Gabháltais chúlchiste	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Derryarkin Sand and Gravel DAC	Eastóscadh agus díol gainimh agus gairbhéil	Droichead Nua, Co. Chill Dara	55%
Bord na Móna Trustee Company DAC	Iontaobhaí de scéimeanna pinsin le ranníocaíocht shainithe	Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%

Comhfhiontar/cuideachta chomhlach	Réimse gnó	Oifig Chláraithe	Scairshealbhú
Oweninny Power Holdings DAC	Giniúint cumhachta	Faiche Stiabhna, Baile Átha Cliath 2	50%
Oweninny Power DAC	Giniúint cumhachta	Faiche Stiabhna, Baile Átha Cliath 2	50%
Oweninny Power 2 DAC	Giniúint cumhachta	Faiche Stiabhna, Baile Átha Cliath 2	50%
Sliabh Bawn Wind Holdings DAC	Giniúint cumhachta	Baile an Chinnéidigh, Co. Chill Mhantáin	37.5%
Sliabh Bawn Power DAC	Giniúint cumhachta	Baile an Chinnéidigh, Co. Chill Mhantáin	37.5%
Sliabh Bawn Supply DAC	Dáileadh mórdhíola leictreachais	Baile an Chinnéidigh, Co. Chill Mhantáin	37.5%
Electricity Exchange DAC	Giniúint cumhachta	Co. Luimnigh	50%

¹Scairshealbhú arna shealbhú go díreach ag Bord na Móna cpt.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

24. Oibleagáidí maidir le sochar scoir

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Margadhluach iomlán na sócmhainní scéime pinsin	337,371	334,310
Luach láithreach oibleagáide sochar sainithe	(350,187)	(343,110)
Barrachas dliteanas scéime thar shócmhainní	(12,816)	(8,800)
Sciár na gcomhaltaí den bharrachas ar scéim RWESS	(929)	(4,163)
Dlíteanas maidir le sochar scoir fostaithe roimh cháin	(13,745)	(12,963)

Cuimsítear le glandlíteanas sochair shainithe €13.7 milliún (2018: €13.0 milliún) scéimeanna pinsin le sochar sainithe ar staid sócmhainní €1.6 milliún (2018: €4.2 milliún) agus scéimeanna le sochar sainithe ar easnamh €15.3 milliún (2018: €17.1 milliún). Léirítear an tsócmhainn agus an dliteanas pinsin ar leithligh sa ráiteas ar staid airgeadais an Ghrúpa ar luach €1.6 milliún agus €15.3 milliún faoi seach.

(a) Cur síos ar scéimeanna pinsin Bhord na Móna

Tá trí scéim pinsin le sochar sainithe ranníochach á bhfeidhmiú ag an nGrúpa lena gcuimsítear formhór na bhfostaithe. Déantar na scéimeanna go léir a chistiú le ranníocaíochtaí ón nGrúpa agus ó na comhaltaí araon. Tá na ranníocaíochtaí bunaithe ar chomhairle ó achtúire cáilithe gairmiúil a fhaightear ag tréimhsí rialta ag meánrátaí díolaíochtaí inphinsin.

Is iad seo a leanas na trí scéim atá á bhfeidhmiú:

- > Scéim Aoisliúntais na bhFostaithe Coiteanna (GESS) lena gcuimsítear fostaithe bainistíochta, gairmiúla agus cléireachais;
- > Scéim Aoisliúntais na bhFostaithe Rialta sna hOibreacha (RWESS) lena gcuimsítear na catagóirí eile fostaithe; agus
- > Scéim pinsin BnM Fuels lena gcuimsítear fostaithe a tháinig chun bheith ina bhfostaithe den Ghrúpa ar shealbhú Coal Distributors Group, Stafford North East, Sutton Group, agus Sheehan and Sullivan.

Ar scor ó cheann de na scéimeanna sochar sainithe, tá comhalta i dteideal pinsin atá cothrom leis an líon blianta de sheirbhís inphinsin arna roinnt ar 80 den ghiantuarastal scoir agus aisce cothrom le 3/80 den tuarastal scoir le haghaidh gach bliana de sheirbhís inphinsin.

Tá sochair pinsin neamhchistithe bronnta ag Bord na Móna cpt freisin ar fhostaithe áirithe atá ar scor lena n-áirítear iarstiúrthóirí bainistíochta agus a gcleithiúnaithe. Aithnítear an costas amach anseo ar na pinsin sin a chistiú sa chlár comhardaithe ar luach €3.1 milliún bunaithe ar luacháil achtúireach ar an 27 Márta 2019 (Márta 2018: €3.8 milliún).

Luachálacha achtúireacha agus staid chistiúcháin na scéimeanna

Ar an 27 Márta 2019, ba é 96.3% an cóimheas idir luach cóir na sócmhainní agus an oibleagáid sochair shainithe (2018: 97.4%). Cinntítear ráta ranníochach leis an modh achtúireach a úsáidtear (modh comhlán) agus ba cheart go soláthrófaí leis an ráta sin, dá leanfaí leis go dtí go n-imeoidh an duine deiridh de na comhaltaí reatha ar scor, ciste atá leordhóthanach chun sochair na gcomhaltaí a sholáthar. Is iad na boinn tuisceana is mó a théann i bhfeidhm ar thorthaí na luachála achtúirí na boinn tuisceana sin a bhaineann leis an mbrabús ar infheistíochtaí agus leis an ráta méadaithe sa luach saothair.

Is é an 31 Márta 2017 dáta na luachála cistiúcháin is déanaí do na scéimeanna GESS agus RWESS, agus is é an 1 Aibreán 2018 dáta na luachála do scéim BnM Fuels. Déantar na luachálacha sin a nuashonrú leis na sonraí ón daonáireamh is déanaí. Sna luachálacha achtúireacha do na scéimeanna GESS agus RWESS, glacadh leis go dtuillfidh infheistíochtaí na scéimeanna fíor-ráta brabúis 0.5% ar infheistíochtaí os cionn an ráta boillsicthe pá. Sna luachálacha achtúireacha is déanaí, ba é €336.8 milliún margadhluach infheistíochtaí na scéimeanna.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

24. Oibleagáidí maidir le sochar scoir ar lean

(a) Cur síos ar scéimeanna pinsin Bhord na Móna ar lean

Léiríodh é seo a leanas sna luachálacha achtúireacha is déanaí de na trí scéim sin:

1. Easnamh €16.5 milliún ar scéim GESS
2. Barrachas €2.4 milliún ar scéim RWESS
3. Easnamh €0.6 milliún ar scéim BnM Fuels

Amhail Márta 2017, tar éis foráil a chur san áireamh do mhéaduithe amach anseo ar thuilleamh agus ar phinsin arna n-íoc, léirigh na luachálacha gur leordhóthanach luach achtúireach shócmhainní iomlána na scéime chun 89%, 101% agus 95% de na sochair a fabhraíodh do chomhaltaí na scéimeanna GESS, RWESS agus BnM Fuels faoi seach (Aibreán 2018) ar na dátaí luachála a chlúdadh.

Déantar na dliteanais a ríomh le modh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa. Mar a chéile le go leor scéimeanna pinsin eile le sochar sainithe, tá glan-easnamh i gceist le ceann de na pleananna sochar sainithe ach tá barrachas i gceist leis an dá scéim eile anois, nuair a chuirtear luach iomlán shócmhainní na scéime faoi seach i gcomparáid le luach achtúireach shochair fhabhráithe na gcomhaltaí.

Tá moladh cistithe i bhfeidhm ó 2010 chun aghaidh a thabhairt ar shochair na scéime RWESS, faoina n-íocann an Grúpa agus na comhaltaí gníomhacha suim bhliantúil bhreise de 1.5% dá dtuarastal inphinsin.

Fabhraíonn na sochair mhéadaithe arna soláthar do na comhaltaí gníomhacha sin, le feidhm ón 1 Eanáir 2010, maidir le seirbhís sa todhchaí ón 1 Eanáir 2010 go dtí seascadú breithlá gach comhalta. Ba é €4.3 milliún luach láithreach an chostais mheasta ar an 27 Márta 2019, agus íocfaidh an Grúpa an costas caipitiúil trí íocaíochtaí caipitiúla bliantúla seasta €1.0 milliún faoin 30 Meitheamh gach bliain thar thréimhse nach mó ná dhá bhliain déag. Níor aithníodh aon dliteanas breise sa bhreis ar dhliteanas IAS 19 i gcomhréir le ceanglais chuntasaíochta IAS 19 agus IFRIC 14.

D'fhaomh an Bord, na scairshealbhoirí, na comhaltaí gníomhacha agus an Bord Pinsean moladh cistithe GESS i mBealtaine 2015 chun dul i ngleic leis an easnamh sa scéim. Is gá roinnt athruithe a dhéanamh ar an scéim faoin socrú cistithe leasaithe, mar atá:

- i. reo trí bliana ar thuarastal inphinsin ó Aibreán 2013 go hAibreán 2016.
- ii. caidhp ar thuarastal inphinsin go dtí Samhain 2023 atá teoranta don phraghasinnéacs tomhaltóirí nó do mhéadú uasta ráta 2%, cibé acu is ísle.
- iii. ciorrú 10% ar shochair iarchurtha na gcomhaltaí faoi Alt 50.
- iv. tuarastal inphinsin: coigeartú inphinsin faoi Alt 50 ar phinsin á n-íoc i gcomhréir le reachtaíocht 2013 maidir le hoird tosaíochta.
- v. tá an scéim oscailte i gcónaí le haghaidh fabhrú amach anseo.

Anuas ar mhuirir na scéime, íocfaidh an Grúpa €36 milliún (€30.6 milliún íochta go dtí seo) thar thréimhse ocht mbliana. Rinneadh íocaíocht €10.2 milliún i mBealtaine 2015, agus rinneadh íocaíochtaí €5.1 milliún i mBealtaine 2016, Bealtaine 2017, Bealtaine 2018 agus Bealtaine 2019. Níor aithníodh aon dliteanas breise i leith na gceangaltas cistithe sa bhreis ar dhliteanas IAS 19 i gcomhréir le ceanglais chuntasaíochta IAS 19 agus IFRIC 14.

Tá scéim pinsin BnM Fuels dúnta d'fhabhrú amach anseo le feidhm ó Mheitheamh 2013. Comhaontaíodh moladh cistiúcháin faofa le haghaidh ranníocaíochtaí €2.3 milliún ón nGrúpa le gach páirtí agus déanfar íocaíochtaí bliantúla go dtí mí na Nollag 2023. Cuimsítear le fabhrúithe eile (Nóta 16) dliteanas breise €0.4 milliún (2018: €0.4 milliún) a aithníodh sa bhreis ar dhliteanas IAS 19 i gcomhréir le ceanglais chuntasaíochta IAS 19 agus IFRIC 14.

Tá an Grúpa ag súil le ranníocaíochtaí €7.9 milliún a íoc lena pleananna sochar sainithe sa bhliain dar críoch an 25 Márta 2020.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

24. Oibleagáidí maidir le sochar scoir ar lean

(a) Cur síos ar scéimeanna pinsin Bhord na Móna ar lean

Gluaiseacht sa ghlandliteanas sochar sainithe	Dliteanas sochar sainithe		Luach cóir shócmhainní an Phlean		Glanluach oibleagáide sochar sainithe	
	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Iarmhéid ag tús na bliana airgeadais	(347,273)	(349,441)	334,310	333,052	(12,963)	(16,389)
Ar áireamh sa ráiteas ioncain						
Costais seirbhíse reatha	(1,961)	(1,999)	-	-	(1,961)	(1,999)
Costas úis	(5,429)	(5,764)	-	-	(5,429)	(5,764)
Ioncam úis	-	-	5,308	5,644	5,308	5,644
Costas seirbhíse roimhe seo – ciorrúcháin ¹	(4,941)	(1,120)	-	-	(4,941)	(1,120)
	(12,331)	(8,883)	5,308	5,644	(7,023)	(3,239)
Ar áireamh san Ioncam Cuimsitheach eile						
Atomhais ar Ghnóthachan/(caillteanas) achtúireach ag eascairt as:						
Toimhdí airgeadais	(13,046)	(6,339)	-	-	(13,046)	(6,339)
Coigeartú i ndáil le taithí	1,311	5,438	-	-	1,311	5,438
Toimhdí déimeagrafacha	-	(5,749)	-	-	-	(5,749)
Brabús ar shócmhainní an phlean gan ioncam úis san áireamh	-	-	5,230	595	5,230	595
Tionchar comhalta	3,237	3,768	-	-	3,237	3,768
	(8,498)	(2,882)	5,230	595	(3,268)	(2,287)
Eile						
Ranníocaíochtaí ó chomhaltaí	(2,119)	(2,507)	2,119	2,507	-	-
Ranníocaíochtaí a d'íoc an fostóir	-	-	9,509	8,952	9,509	8,952
Sochair íochta	19,105	16,440	(19,105)	(16,440)	-	-
	16,986	13,933	(7,477)	(4,981)	9,509	8,952
Iarmhéid ag deireadh na bliana airgeadais	(351,116)	(347,273)	337,371	334,310	(13,745)	(12,963)

¹Baineann an costas ciorrúcháin le dúnadh na monarchan brícíní ag an mBaile Beag agus leis an bplean chun an dícharbónú a athstruchtú. Mar thoradh orthu sin, tháinig laghdú ar bhlianta seirbhíse ionchais na bhfostaithe reatha.

Sócmhainní an phlean

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Urrúis chothromais	80,969	86,252
Urrúis fiachais	114,031	111,660
Maoin	20,242	19,724
Eile	122,129	116,674
	337,371	334,310

Tá praghsanna luaite i margaí gníomhacha ag gach urrús cothromais agus banna. Rialtais Eorpacha a d'eisigh na bannaí rialtais go léir, agus tá rátáil BBB, AAA nó AA ag baint leo. Tá na sócmhainní maoine lonnaithe in Éirinn. Cuimsítear leis na hinfheistíochtaí sna scéimeanna RWESS, GESS agus BnM Fuels leithdháileadh níos mó do bhannaí atá ag teacht le próifíl roinnt oibleagáidí sochair. Faoin straitéis infheistíochta, tá sé beartaithe scaradh ó chothromais agus na cistí a bhogadh chuig bannaí agus sócmhainní comhfhreagracha fadtéarma eile.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

24. Oibleagáidí maidir le sochar scoir ar lean

(b) Straitéis infheistíochta

- i. GESS – Tá sé beartaithe gluaiseacht chuig suíomh fritháirimh 100% thar théarma an phlean maoiniúcháin go dtí 2023. Úsáideann an scéim bainistíocht éighníomhach le haghaidh cothromas agus bannaí araon, agus úsáidtear bainisteoirí gníomhacha le haghaidh cistí fáis dearbhtháirgeachta/éagsúlaithe agus sócmhainní fadtéarma malartacha. Faoi láthair, is é 29% de shócmhainní comhfhreagracha, 67% de shócmhainní fáis, agus 4% de shócmhainní aistrithe atá i gceist leis an sealúchas, agus déanfaimid iad sin a athleithdháileadh ar chomhoiriúnú bunaithe ar dhálaí an mhargaidh.
- ii. RWESS – faoi láthair, is é 36% de shócmhainní comhfhreagracha, 33% de shócmhainní fáis, agus 31% de shócmhainní aistrithe atá i gceist leis an leithdháileadh sócmhainní, agus déanfar iad sin a athleithdháileadh ar chomhoiriúnú bunaithe ar dhálaí an mhargaidh.
- iii. BnM Fuels Scheme – Faoi láthair, is é 42% de shócmhainní comhfhreagracha, 49% de shócmhainní fáis, agus 9% de shócmhainní aistrithe atá i gceist leis an scéim, agus déanfaimid iad sin a athleithdháileadh ar chomhoiriúnú bunaithe ar dhálaí an mhargaidh. Úsáideann an scéim bainistíocht éighníomhach le haghaidh cothromas agus bannaí araon, agus úsáidtear bainisteoirí gníomhacha le haghaidh cistí fáis dearbhtháirgeachta/éagsúlaithe.

Oibleagáid sochair shainithe

i. Boinn tuisceana achtúireacha	2019	2018
Ráta lascaine	1.25%	1.60%
Ráta boillsicthe (CPI)	1.10%	1.50%
Ráta méadaithe ar thuarastail	1.60%	2.00%
Ráta méadaithe ar phinsin á n-íoc – RWESS	1.00%	1.00%
Ráta méadaithe ar phinsin á n-íoc – GESS	0.00%	0.00%
RWESS		
Ionchas saoil ag 65 bliana d'aois do phinsinéirí atá 65 bliana d'aois faoi láthair		
Fir	21.5	21.4
Mná	24.0	23.9
Eile		
Ionchas saoil ag 65 bliana d'aois do phinsinéirí atá 65 bliana d'aois faoi láthair		
Fir	21.5	21.4
Mná	24.0	23.9
RWESS		
Ionchas saoil ag 65 bliana d'aois do phinsinéirí atá 45 bliana d'aois faoi láthair		
Fir	23.9	23.8
Mná	26.0	25.9
Eile		
Ionchas saoil ag 65 bliana d'aois do phinsinéirí atá 45 bliana d'aois faoi láthair		
Fir	23.8	23.8
Mná	25.9	25.9

Ar an 27 Márta 2019, ba é 13 bliana meántréimhse ualaithe na hoibleagáide sochair shainithe (2018: 13 bliana).

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

24. Oibleagáidí maidir le sochar scoir ar lean

ii. Anailís íogaireachta

Maidir le hathruithe, a d'fhéadfadh tarlú le réasún, ag an dáta tuairiscithe ar cheann de na boinn tuisceana achtúireacha ábhartha, gan aon athrú ar na boinn tuisceana eile, rachaidís sin i bhfeidhm ar an oibleagáid sochair shainithe de réir na méideanna atá léirithe.

Tionchar sna mílte euro ar dhliteanais	2019	%
Ráta lascaine (méadú 0.25%)	(11,248)	-3%
Boilsciú maidir le tuarastal (méadú 0.25%)	1,515	0%
Méadú ar phinsin (méadú 0.25%)	9,719	3%

Tionchar sna mílte euro ar dhliteanais	2018	%
Ráta lascaine (méadú 0.25%)	(11,306)	-3%
Boilsciú maidir le tuarastal (méadú 0.25%)	1,868	1%
Méadú ar phinsin (méadú 0.25%)	8,879	3%

Cé nach gcuirtear san áireamh leis an anailís dáileadh iomlán na sreafaí airgeadais lena bhfuiltear ag súil faoin bplean, soláthraítear léi garmheastachán ar íogaireacht na mbonn tuisceana atá léirithe.

(c) Rioscaí pinsin

Is iad seo a leanas na rioscaí a bhaineann leis na pleananna pinsin:

Luainíocht sócmhainní

Ríomhtar dliteanais an phlean le ráta lascaine atá socraithe i ndáil leis an toradh ó bhannaí corparáide; cruthóimid easnamh más lú sócmhainní an phlean ná an toradh sin. Tá cuid mhór cothromas agus cistí dearbhtháirgeachta ag an bplean, agus meastar go ndéanfaid siad sin níos fearr ná bannaí corparáide san fhadtéarma, cé go gcuirfidh siad leis an luaineacht agus leis an riosca sa ghearrthéarma. Faoi mar a thagann an phlean in aibíocht, is dócha go laghdóidh iontaobhaithe an phlean an leibhéal riosca infheistíochta trí airgead níos mó a infheistiú i sócmhainní is fearr a oireann do na dliteanais.

Mar gheall ar nádúr fadtéarma dhliteanais an phlean agus ar neart na Cuideachta tacaíochta, creideann na hiontaobhaithe gur gné iomchuí iad leibhéal cothromais leanúnaigh agus infheistíocht i gciste dearbhtháirgeachta de straitéis fadtéarma na n-iontaobhaithe chun an phlean a bhainistiú go héifeachtúil.

Athruithe ar thorthaí bannaí

Tiocfaidh méadú ar dhliteanais an phlean mar gheall ar laghdú ar thorthaí bannaí corparáide. Ina theannta sin, tiocfaidh méadú ar shócmhainní an phlean mar gheall ar laghdú ar thorthaí bannaí corparáide sa mhéid go n-infheistítear an phlean i mbannaí corparáide. Tá bannaí corparáide ag an bplean ar an dáta luachála, ach tá leibhéal na hinfeistíochta i mbannaí corparáide réasúnta beag i gcónaí.

Riosca boilscithe

Tá cuid de na dliteanais phinsin nasctha le boilsciú, agus beidh dliteanais níos mó ina dtoradh ar bhoilsciú níos airde (cé go bhfuil caidhpeanna i bhfeidhm ar an leibhéal méaduithe boilscitheacha chun an phlean a chosaint ar bhoilsciú as cuimse).

Ionchas saoil

Is é atá i gceist le formhór d'oibleagáidí an phlean sochair a chur ar fáil ar feadh shaol an chomhalta. Mar sin, tiocfaidh méadú ar dhliteanais an phlean mar thoradh ar ionchais saoil níos mó.

Riosca infheistíochta

Tá na hinfeistíochtaí éagsúlaithe go maith, rud a fhágann nach mbeadh tionchar ábhartha ar an leibhéal foriomlán sócmhainní dá dteipfeadh ar aon infheistíocht amháin. Déantar sócmhainní an phlean a infheistiú i réimse leathan cineálacha sócmhainní lena n-áirítear cothromais, bannaí, maoin agus bannaí dearbhtháirgeachta.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

25. Nochtadh maidir le páirtithe gaolmhara

(a) Idirbhearta le príomhphearsanra bainistíochta

i. Cúiteamh príomhphearsanra bainistíochta

Cuimsítear leis an bpríomhphearsanra bainistíochta na Stiúrthóirí arna gceapadh faoi na hAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre, Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin, agus an Stiúrthóir feidhmiúcháin agus na daoine sin a bhíonn ag tuairisciú go díreach dóibh sin. Cuimsítear na nithe seo a leanas leis an gcúiteamh a bhí inchurtha i leith an phearsanra sin:

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Sochair ghearrthéarmacha d'fhostaithe	2,250	1,531
Sochair iarfhóstaíochta	204	181
Sochair foirceanta	124	-
	2,578	1,712

ii. Leasanna príomhphearsanra bainistíochta

Féach nóta 5 chun faisnéis a fháil ar leasanna na stiúrthóirí i ngnáthscaireanna na Cuideachta.

iii. Idirbhearta príomhphearsanra bainistíochta

Níl ann d'aon idirbhearta príomhphearsanra bainistíochta lasmuigh de na hidirbhearta a nochtadh thuas.

(b) Máthairchuideachta agus páirtí rialaithe deiridh

Cuideachta faoi úinéireacht stáit is ea an Grúpa. Is i seilbh an Aire Airgeadais atá 95% den scairchaipiteal eisithe (aistríodh scaireanna an Aire chuig an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe faoin Acht Airí agus Rúnaithe, 2011). Is i seilbh Bord na Móna ESOP atá an 5% eile thar ceann na bhfostaithe. Tá gnáthscair amháin i seilbh an Aire Cumarsáide, Gnómhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil.

(c) Idirbhearta páirtithe gaolmhara

Díchuireadh idirbhearta idir an chuideachta agus a fochuideachtaí, ar páirtithe gaolmhara iad, ar chomhdhlúthú agus ní nochtar iad sa nóta seo.

Soláthraíonn an Grúpa seirbhísí dar luach €1.0 milliún (2018: €0.1 milliún) i réimsí na pleanála, bainistíochta tionscadal, dlí, airgeadais agus riaracháin dá chomhlaigh agus dá chomhfhiontair, mar aon le díol leictreachais dar luach €0.5 milliún. Déantar na seirbhísí sin a mhuirearú i gcomhréir leis na socrúithe a comhaontaíodh idir scairshealbhóirí na gcomhlach agus na gcomhfhiontair. Bhí €29.0 milliún (2018: €23.2 milliún) dlite don ghrúpa ag na comhlaigh agus ag na comhfhiontair ar an 27 Márta 2019. Rinne scairshealbhóirí na gcomhfhiontair iasachtaí €5.0 an ceann a réamhíoc le comhfhiontair Oweninny Power DAC.

I ngnáthchúrsa an ghnó, dhíol an Grúpa earraí agus maoin agus sholáthair sé seirbhísí d'eintitis faoi rialú Rialtas na hÉireann. Ba é BSL an príomheintiteas díobh sin. Tá comhaontú fadtéarma i bhfeidhm ag an nGrúpa le BSL maidir le móin a dhíol le stáisiúin chumhachta agus seirbhísí coimhdeacha a sholáthar dóibh. Bhí luach €71.6 milliún (2018: €67.9 milliún) ar sholáthar na seirbhísí sin sa bhliain go dtí an 27 Márta 2019, agus bhí €6.7 milliún (2018: €4.3 milliún) san iomlán dlite don Ghrúpa ag na heintitis sin ar an 27 Márta 2019.

Sa bhliain go dtí Márta 2019, fuarthas seirbhísí dar luach €0.4 milliún (2018: €0.5 milliún) ó AMCS, soláthraí bogearraí/crua-earraí d'aonad gnó na hAisghabhála Acmhainní. Tá Elaine Treacy, duine de Stiúrthóirí Bhord na Móna cpt, ina ball den bhainistíocht shinsearach in AMCS.

Tá Duncan O'Toole, duine de stiúrthóirí Electricity Exchange, ina stiúrthóir de Captured Carbon Ltd freisin. Ceannaíonn Captured Carbon cumhacht ó EPL faoi chonradh do shocrú maidir le difríochtaí. Taifeadadh díolacháin dar luach €0.3 milliún (2018: €13 mhíle) agus ceannacháin dar luach €0.1 milliún (2018: €8 míle) in 2019.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

25. Nochtadh maidir le páirtithe gaolmhara ar lean

Ó am go ham, cuireann an Grúpa airgead ar taise le hinstiúidí airgeadais faoi rialú an Stáit. Bhí €0.9 milliún ar taise ag an nGrúpa le hinstiúidí den sórt sin ar an 27 Márta 2019 (2018: €0).

(d) Díbhinní

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Chuing an Aire Airgeadais	-	2,331
Chuing Bord na Móna ESOP Trustee Limited	-	123
	-	2,454

D'íoc an Chuideachta díbhinn €0 (2018: €0.0376) in aghaidh na scaire i rith na bliana. Ba é €0 milliún an íocaíocht amach díbhinne iomlán don bhliain (2018: €2.5 milliún).

26. Ionstraim airgeadais agus bainistíocht riosca

Aicmithe cuntasáiochta agus luach cóir

	Suim ghlanluacha				Luach cóir			
	Íasachtaí agus infháiltas	Dlíteanais de réir an chostais amúchta	Ionstraimí fálaíthe luacha chóir	Suim ghlanluacha iomlán	Leibhéal 1	Leibhéal 2	Leibhéal 3	Iomlán
27 Márta 2019	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Infháiltas trádála	36,064	-	-	36,064	-	-	-	-
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	53,666	-	-	53,666	-	-	-	-
Ioncam fabhráithe	10,792	-	-	10,792	-	-	-	-
Infháiltas eile	8,009	-	-	8,009	-	-	-	-
Suimeanna iníoctha trádála	-	(14,490)	-	(14,490)	-	-	-	-
Suimeanna iníoctha eile	-	(53,964)	-	(53,964)	-	-	-	-
Díorthaigh bhabhtála	-	-	13,337	13,337	-	13,337	-	13,337
Nóta íasachta neamhurráithe (Nóta 18)	-	(69,760)	-	(69,760)	-	-	-	-
Rótharraingtí	-	(6,771)	-	(6,771)	-	-	-	-
	108,531	(144,985)	13,337	(23,117)	-	13,337	-	13,337
28 Márta 2018	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Infháiltas trádála	47,518	-	-	47,518	-	-	-	-
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	44,486	-	-	44,486	-	-	-	-
Ioncam fabhráithe	10,335	-	-	10,335	-	-	-	-
Infháiltas eile	10,236	-	-	10,236	-	-	-	-
Suimeanna iníoctha trádála	-	(21,266)	-	(21,266)	-	-	-	-
Suimeanna iníoctha eile	-	(61,502)	-	(61,502)	-	-	-	-
Díorthaigh bhabhtála	-	-	7,652	7,652	-	7,652	-	7,652
Nóta íasachta neamhurráithe (Nóta 18)	-	(116,016)	-	(116,016)	-	-	-	-
Rótharraingtí	-	(4,537)	-	(4,537)	-	-	-	-
	112,575	(203,321)	7,652	(83,094)	-	7,652	-	7,652

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

26. Ionstraimí airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

Aicmithe cuntasaíochta agus luach cóir ar lean

Meastachán luachanna córa

Mínítear anseo thíos na príomh-mhodhanna agus na príomhbhoinn tuisceana a úsáidtear chun luachanna córa sócmhainní agus dliteanas airgeadais a mheas.

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim lena n-áirítear taiscí bainc gearrhéarma

I gcás taiscí bainc gearrhéarma agus airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim, ag a bhfuil aibíocht níos lú ná trí mhí, meastar go léirítear leis an luach de réir na leabhar garmheastachán réasúnach ar an luach cóir.

Infháltais/suimeanna iníochta trádála agus eile

I gcás na suimeanna infhaighte agus iníochta lena mbaineann téarma níos lú ná aon bhliain amháin nó iarmhéideanna éilimh, is garmheastachán réasúnach ar an luach cóir é an tsuim ghlanluacha líude líuntais lagaithe, nuair is iomchuí.

Iasachtaí

I gcás fiachas agus iasachtaíochtaí láithrithe phríobháidigh, ríomhtar an luach cóir bunaithe ar shreafaí airgid caipitil agus úis lascainithe amach anseo.

Babhtálacha ráta úis

I gcás babhtálacha ráta úis, ríomhtar an luach cóir bunaithe ar theicnící sreabhaidh airgid lascainithe.

(a) Bainistíocht riosca airgeadais

Mar thoradh ar oibríochtaí an Ghrúpa, nochtar é do rioscaí airgeadais éagsúla lena n-áirítear riosca creidmheasa, riosca leachtachta, agus riosca margaidh. Tá creat bainistíochta riosca i bhfeidhm ag an nGrúpa lena bhféachtar le teorainn a chur ar thionchar na rioscaí sin ar fheidhmíocht airgeadais an Ghrúpa. Tá sé mar bheartas ag an nGrúpa na rioscaí sin a bhainistiú ar bhealach neamh-amhantrach.

Tugtar faisnéis sa nóta seo ar neamhchosaint an Ghrúpa ar gach ceann de na rioscaí thuas agus ar na cuspóirí, na beartais agus ar na próisis atá ann chun na rioscaí a thomhas agus a bhainistiú. Áirítear nochtuithe cainníochtúla agus cáilíochtúla eile ar fud an nóta seo.

Is ar Bhord Stiúthóirí na Cuideachta atá an fhreagracht fhoriomlán as creat bainistíochta riosca an Ghrúpa a chur ar bun agus as maoirseacht a dhéanamh air.

Cuirtear beartais bainistíochta riosca an Ghrúpa ar bun chun na rioscaí atá ag an nGrúpa a shainiú agus anailís a dhéanamh orthu, teorainneacha agus rialuithe riosca iomchuí a leagan amach, agus chun monatóireacht a dhéanamh ar rioscaí agus ar chomhlíonadh na dtéorainneacha. Déantar athbhreithniú rialta ar bheartais agus ar chórais bainistíochta riosca chun athruithe ar dhálaí a mhargaidh agus ar ghníomhaíochtaí an Ghrúpa a léiriú. Tá sé mar aidhm ag an nGrúpa, trína chaighdeán agus a nósanna imeachta oiliúna agus bainistíochta, timpeallacht rialála dhea-rialaithe agus chuiditheach a chothabháil ina dtuigeann na fostaithe go léir a róil agus a n-obleagáidí.

Déanann Coiste Riosca agus Iníúcháireachta an Ghrúpa maoirseacht ar an gcaoi a ndéanann an bhainistíocht monatóireacht ar chomhlíonadh bheartais agus nósanna imeachta bainistíochta riosca an Ghrúpa, agus déanann an Coiste athbhreithniú ar leordhóthanacht an chreata bainistíochta riosca i ndáil leis na rioscaí atá ag an nGrúpa. Cabhraíonn an tAonad Iníúcháireachta Inmheánaí le Coiste Riosca agus Iníúcháireachta an Ghrúpa ina leith sin. Déanann an tAonad Iníúcháireachta Inmheánaí athbhreithnithe rialta agus ad hoc araon ar rialuithe agus ar nósanna imeachta bainistíochta riosca, agus tuairiscítear torthaí na n-athbhreithnithe sin don Choiste Riosca agus Iníúcháireachta.

(b) Riosca creidmheasa

Is é is riosca creidmheasa ann an riosca cailteanais airgeadais don Ghrúpa a thiocthaidh chun cinn má mhainníonn custaiméir nó contrapháirtí le hionstraim airgeadais a oibleagáidí conartha a chomhlíonadh. Tagann sé chun cinn go príomha ó infháltais an Ghrúpa ó chustaiméirí agus airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim.

Léirítear le suimeanna glanluacha sócmhainní airgeadais an neamhchosaint creidmheasa uasta.

Ba iad seo a leanas na cailteanais lagaithe ar shócmhainní airgeadais a aithníodh sa bhrabús nó sa chailteanas.

	2019 €'000	2018 €'000
Cailteanas lagaithe ar infháltais trádála ag eascairt as conarthaí le custaiméirí	133	156
	133	156

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

26. Ionstraimí airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

(b) Riosca creidmheasa ar lean

Infháltais trádála

Saintréithe ar leith gach custaiméara is mó a théann i bhfeidhm ar neamhchosaint an Ghrúpa ar riosca creidmheasa. Mar sin féin, déanann an bhainistíocht breithniú freisin ar na tosca a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar riosca creidmheasa an bhoinn custaiméirí, lena n-áirítear an riosca mainneachtana a bhaineann leis an tionscal agus leis an tír ina bhfuil custaiméirí ag feidhmiú.

Tá beartas creidmheasa curtha ar bun ag an nGrúpa faoina ndéantar grinnfhiosrúchán ar gach custaiméir nua ó thaobh acmhainneacht creidmheasa de sula dtairgtear téarmaí agus coinníollacha caighdeánacha íocaíochta agus seachadta an Ghrúpa dó. Cuimsítear le hathbhreithniú an Ghrúpa measúnuithe creidmheasa seachtracha agus teistiméireachtaí trádála nuair a bhíonn fáil orthu. Cuirtear teorainneacha creidmheasa ar bun do gach custaiméir agus déantar athbhreithniú rialta orthu. Faoin monatóireacht ar riosca creidmheasa custaiméirí, déantar custaiméirí a ghrúpáil de réir a saintréithe, lena n-áirítear suíomh geografach, tionscal, stair thrádála leis an nGrúpa, agus deacrachtaí airgeadais roimhe sin.

Tá monatóireacht á déanamh ag an nGrúpa ar an timpeallacht eacnamaíoch sa Ríocht Aontaithe, agus tá gníomhartha á nglacadh aige chun teorainn a chur lena neamhchosaint ar chustaiméirí de bharr an Bhreiteamachta. Tá plan maolaithe rioscaí ullmhaithe ag an nGrúpa maidir le honnmhairiú táirgí gairneoireachta chuig an Ríocht Aontaithe. Tá an Grúpa ag obair lena chustaiméirí agus lena chomhpháirtithe slabhra soláthair chun fardail a iompar agus a stóráil sa Ríocht Aontaithe roimh dháta measta an Bhreiteamachta. Ina theannta sin, cuimsítear gníomhaíochtaí comhlíonta onnmhairithe ionchais faoin bplan freisin.

Ba iad seo a leanas an neamhchosaint ar riosca creidmheasa i gcás infháltais trádála agus sócmhainní conartha de réir réigiún geografach ar an 27 Márta 2019.

Suim ghlanluacha	2019 €'000	2018 €'000
Poblacht na hÉireann	19,882	32,650
An Ríocht Aontaithe	8,070	10,075
An chuid eile den Eoraip	5,741	4,793
	33,693	47,518

Faisnéis chomparáideach faoi IAS 39

Is é seo a leanas anailís ar cháilíocht chreidmheasa na n-infháltas trádála nach raibh dlite thar téarma ná lagaithe agus ar aois na n-infháltas trádála a bhí dlite thar téarma ach nach raibh lagaithe ar an 28 Márta 2018:

Amhail ar an 28 Márta 2018	Comhlán €'000	Lagú €'000	Glan-Infháltais
			€'000
Grúpa			
Nach bhfuil dlite thar téarma	41,685	717	40,968
Dlite thar téarma < 90 lá	6,195	482	5,713
Dlite thar téarma > 90 lá	1,445	608	837
	49,325	1,807	47,518

Measúnú ar an gcaillteanas creidmheasa ionchasach do chustaiméirí ar leith amhail ar an 27 Márta 2019 agus ar an 28 Márta 2018

Baineann an Grúpa úsáid as mairtís lamháltais chun caillteanais chreidmheasa ionchasacha na n-infháltas trádála ó chustaiméirí ar leith a thomhas, lena gcuimsítear líon an-mhór iarmhéideanna beaga.

Ríomhtar na rátaí caillteanais le modh ráta rollta bunaithe ar an dóchúlacht atá ann go rachadh infháltas trí chéimeanna rédhliteachta i ndiaidh a chéile go dtí go ndéanfaí é a dhíscríobh. Ríomhtar rátaí rollta ar leithligh do neamhchosaintí i ndeighleoga éagsúla bunaithe ar na saintréithe coiteanna riosca creidmheasa seo a leanas – réigiún geografach, aois na gaolmhaireachta leis an gcustaiméir, agus an cineál táirge arna cheannach.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

26. Ionstraimí airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

(b) Riosca creidmheasa ar lean

Tá faisnéis sa tábla seo a leanas ar an neamhchosaint ar riosca creidmheasa agus caillteanais chreidmheasa ionchasacha i gcás infháltais trádála agus sócmhainní conartha ó chustaiméirí ar leith amhail ar an 27 Márta 2019.

	Meánráta caillteanais ualaithe	Oll-luach de réir na leabhar €'000	Lamháltas caillteanais €'000	Creidmheas lagaithe
Reatha (nach bhfuil dlíthe thar téarma)	0.4%	29,544	118	Níl
1–30 lá thar téarma	10.0%	1,963	197	Níl
31–60 lá thar téarma	15.0%	713	107	Níl
61–90 lá thar téarma	40.0%	358	143	Níl
Breis is 90 lá thar téarma	99.0%	1,115	1,101	Níl
		33,693	1,666	

Tá na rátaí caillteanais bunaithe ar an gcaillteanas creidmheasa iarbhir i rith na bliana seo a chuaigh thart. Déantar na rátaí sin a iolrú faoi thosca scálacha le léiriú a thabhairt ar dhifríochtaí idir dálaí eacnamaíocha i rith na tréimhse inar bailíodh na sonraí stairiúla, dálaí reatha, agus léargas an Ghrúpa ar dhálaí eacnamaíocha thar shaolré ionchais na n-infháltas.

Gluaiseachtaí sa liúntas do lagú i ndáil le hinfháltais trádála

Is é seo a leanas an ghluaiseacht sa liúntas do lagú i ndáil le hinfháltais trádála agus sócmhainní conartha i rith na bliana. Léirítear leis na méideanna comparáideacha do 2018 an cuntas liúntais do chaillteanais lagaithe faoi IAS 39.

	2019 €'000	2018 €'000
Iarmhéid ag tús na bliana faoi IAS 39	1,807	1,651
Coigeartú ar chur i bhfeidhm tosaigh IFRS 9	-	-
Iarmhéid ag tús na bliana faoi IFRS 9	1,807	1,651
Méideanna aitheanta	133	156
Úsáid	(274)	-
Iarmhéid ag deireadh na bliana	1,666	1,807

Maidir le hinfháltais trádála lena mbaineann méid conarthach €0.4 milliún a díscríobhadh i gcaitheamh na bliana, tá siad faoi réir gníomhaíocht forfheidhmiúcháin i gcónaí.

Airgead tirim

Bhí airgead tirim €53.7 milliún ag an nGrúpa ar an 27 Márta 2019 (2018: €44.5 milliún). Tá an t-airgead á shealbhú le contrapháirtithe bainc agus institiúide baincéireachta a bhfuil rátáil BBB+ nó níos airde acu, bunaithe ar rátálacha Standard & Poors.

Rinneadh an lagú ar airgead tirim a thomhas ar bhonn caillteanais ionchasaigh thar thréimhse 12 mhí, agus léirítear leis aibíochtaí gearra na neamhchosaintí. Measann an Grúpa go bhfuil riosca creidmheasa íseal ag an airgead tirim dá chuid, bunaithe ar rátálacha creidmheasa seachtracha na gcontrapháirtithe.

Úsáideann an Grúpa cur chuige comhchosúil chun measúnú a dhéanamh ar chaillteanais chreidmheasa ionchasacha ar airgead tirim agus leo siúd a úsáidtear le haghaidh urrúis fiachais.

Ar chur i bhfeidhm tosaigh IFRS 9, níor aithin an Grúpa lamháltas lagaithe amhail ar an 28 Márta 2018 mar ba neamhábhartha an méid.

Díorthaigh

Déantar na díorthaigh le contrapháirtithe bainc agus institiúide baincéireachta a bhfuil rátáil BBB+ acu, bunaithe ar rátálacha Standard & Poors.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

26. Ionstraimí airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

(c) Riosca leachtachta

Is é atá i gceist le riosca leachtachta an riosca go mbeidh deacracht ag an nGrúpa a oibleagáidí airgeadais a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlíte. Is é cur chuige an Ghrúpa chun an leachtacht a bhainistiú ná a chinntiú go mbeidh leachtacht leorga aige i gcónaí chun a dhlíteanais a íoc nuair a bheidh siad dlíte, faoi ghnáthdhálaí agus faoi dhálaí anáís araon, gan cailteanais dho-ghlactha a thabhtú ná gan riosca a bheith ann go ndéanfaí dochar do cháil an Ghrúpa.

Nótaí iasachta neamhurráithe

Gearradh ús €6.4 milliún ar mheán-nótaí iasachta neamhurráithe €67.7 milliún in 2019. Gearradh ús €9.5 milliún ar mheán-nótaí iasachta neamhurráithe €138.7 milliún in 2018.

Leachtacht atá ar fáil

Tá na saoráidí rótharraingthe agus iasachta neamhtharraingthe ag an ngrúpa

Saoráid	Méid tarraingthe amhail ar an 27 Márta 2019 €'000	Iomlán na Saoráide €'000	Saoráid neamhtharraingthe atá ar fáil €'000
Saoráid creidmheasa imrothlaigh	-	150,000	150,000
Rótharraingt bhainc	6,771	40,000	33,229
Iomlán	6,771	190,000	183,229

Rinne an Chuideachta agus fochuideachta áirithe “Socrú Ciste Airgid” lena bpríomhbhainc éirí. Áirítear leis an socrú sin máistir-chomhaontú glanluachála airgid i ndáil le méideanna sonraithe atá cuimsithe faoin gcomhaontú sin.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

26. Ionstraimí airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

(c) Riosca leachtachta ar lean

Aibíochtaí conarthacha

Is iad seo a leanas aibíochtaí conarthacha dhliteanais airgeadais an Ghrúpa, lena n-áirítear focaíochtaí úis measta.

Amhail ar an 27 Márta 2019	Suim ghlanluacha €'000	Sreafaí airgid conarthacha €'000	Níos lú ná 1 bhliain amháin €'000	1–2 bhliain €'000	2 bhliain - 5 bliana €'000	Breis is 5 bliana €'000
lasachtaí:						
Nótaí iasachta neamhurraithe	69,760	(72,493)	(72,178)	(315)	-	-
Díorthaigh ghaolmhara	(13,337)	14,112	14,112	-	-	-
lomlán	56,423	(58,381)	(58,066)	(315)	-	-
Suimeanna iníoctha trádála agus eile	68,454	(68,454)	(68,454)	-	-	-
Rótharraingt bhainc	6,771	(6,771)	(6,771)	-	-	-
lomlán	75,225	(75,225)	(75,225)	-	-	-

Amhail ar an 28 Márta 2018	Suim ghlanluacha €'000	Sreafaí airgid conarthacha €'000	Níos lú ná 1 bhliain amháin €'000	1–2 bhliain €'000	2 bhliain - 5 bliana €'000	Breis is 5 bliana €'000
lasachtaí:						
Nótaí iasachta neamhurraithe	115,341	(124,357)	(58,962)	(65,395)	-	-
Díorthaigh ghaolmhara	(7,652)	10,074	2,564	7,510	-	-
lomlán	107,689	(114,283)	(56,398)	(57,885)	-	-
Suimeanna iníoctha trádála agus eile	83,099	(83,099)	(83,099)	-	-	-
Rótharraingt bhainc	4,537	(4,537)	(4,537)	-	-	-
lomlán	87,636	(87,636)	(87,636)	-	-	-

(d) Riosca margaidh

Is é is riosca margaidh ann an riosca go rachaidh athruithe ar mhargadhphraghsanna agus innéacsanna, amhail ráta malairte eachtraí, agus rátaí úis i bhfeidhm ar ioncam an Ghrúpa nó na Cuideachta nó ar luach na n-ionstraimí airgeadais atá á sealbhú.

Riosca malairte eachtraí

Tá an Grúpa neamhchosanta ar riosca malairte eachtraí aistriúcháin ar a chuid oibríochtaí sa Ríocht Aontaithe, riosca ráta malairte idirbheart ar cheannacháin, agus riosca ráta malairte idirbheart ar a nóta iasachta neamhurraithe. Ní mheastar gurb ábhartha don Ghrúpa é éifeacht an aistriúcháin ar riosca oibríochta eachtraí agus riosca ráta malairte idirbheart ar cheannacháin agus ar dhíolacháin.

Mar sin féin, is ábhartha éifeacht an riosca ráta idirbheart malairte eachtraí ar na nótaí iasachta neamhurraithe. Amhail ar an 27 Márta 2019, bhí fiachas US\$78 milliún ar an nGrúpa ag eascairt as idirbheart láithrithe phríobháidigh sna Stáit Aontaithe a cuireadh i gcrích an 6 Lúnasa 2009. Tá comhaontuithe babhtála déanta ag an nGrúpa chun an riosca sin a mhaolú ina iomláine. Is ag rátaí seasta úis atá fiachas an láithrithe phríobháidigh atá i bhfeidhm, agus tá díorthaigh déanta ag an nGrúpa lena ndéantar an t-ús agus aisíocaíochtaí príomhshuime in US\$ a bhabhtáil ar mhéideanna seasta in Euro. Dá bhrí sin, maidir leis an bhfiachas, níl aon neamhchosaint ag an nGrúpa i ndáiríre ar ghluaiseachtaí in athruithe sa ráta malairte eachtraí ná ar ghluaiseachtaí sa ráta úis.

BORD NA MÓNA CPT

NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

26. Ionstraimí airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

(d) Riosca margaidh ar lean

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Tionchar airgeadra eachtraigh		
Nótaí iasachta neamhurráithe	(9,728)	21,430
Tionchar ionstraimí airgeadais díorthacha	9,728	(21,430)
Iomlán	-	-

	27 Márta 2019		28 Márta 2018	
	€'000 USD	€'000 GBP	€'000 USD	€'000 GBP
Infháltais trádála	3	8,541	3	6,527
Suimeanna iníoctha trádála	(19)	(2,453)	(4)	(1,785)
	(16)	6,088	(1)	4,742
Glan-neamhchosaint an chláir chomhardaithe				
Réamh-mheastachán maidir le díolacháin sna sé mhí amach anseo	-	30,383	-	33,294
Réamh-mheastachán maidir le ceannacháin sna sé mhí amach anseo	-	(22,309)	-	(23,820)
Réamh-mheastachán maidir leis an nglan-neamhchosaint idirbheart	-	8,074	-	9,474
Conarthaí réamh-mhalairte	-	(4,376)	-	-
Glan-neamhchosaint	-	3,698	-	9,474

Cuireadh na rátaí malairte suntasacha seo a leanas i bhfeidhm i gcaitheamh na bliana:

	Meánráta		Spotráta ag deireadh na bliana	
	2019	2018	2019	2018
USD	1.1584	1.1701	1.1261	1.2398
GBP	0.8822	0.8824	0.8512	0.8760

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ ATÁ MAR CHUID DE NA RÁITIS AIRGEADAIS DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019 AR LEAN

26. Ionstraimí airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

(d) Riosca margaidh ar lean

Anailís íogaireachta

Níl aon neamhchosaint ábhartha ag an nGrúpa ar ghluaiseachtaí i ndollar na Stát Aontaithe. Dá n-éireodh an steirling ní ba láidre (ní ba laige) le hais an Euro ar an 27 Márta 2019, rud a d'fhéadfadh tarlú le réasún, bheadh tionchar aige sin ar thomhas na n-ionstraimí airgeadais atá ainmnithe i steirling agus bheadh tionchar aige ar an gcothromas agus ar an mbrabús nó ar an gcaillteanas de réir na méideanna atá léirithe thíos. Glactar leis san anailís seo nach dtagann aon athrú ar gach athróg eile, go háirithe rátaí úis, agus déantar neamhaird d'aon tionchar a bhaineann le réamh-mheastacháin ó thaobh díolachán agus ceannachán de.

	Brabús nó cailteanas		Cothromas, glan ar cháin	
	Treisiú	Lagú	Treisiú	Lagú
Dé Céadaoin, an 27 Márta 2019				
GBP (Gluaiseacht +/-5%)	321	(290)	-	-
Dé Céadaoin, an 28 Márta 2018				
GBP (Gluaiseacht +/-5%)	249	(226)	-	-

27. Teagmhais ina dhiaidh sin

Níor tharla aon teagmhas idir an dáta tuairiscithe agus an dáta a d'fhaomh an Bord na ráitis airgeadais ar ghá é a nochtadh sna ráitis airgeadais agus/nó ar ghá na ráitis airgeadais a choigeartú dá bharr.

28. Ráitis airgeadais a ghlacadh

Ghlac na Stiúirthóirí leis na ráitis airgeadais ar an 26 Meitheamh 2019.

RÁITIS AIRGEADAIS EINTITIS NA CUIDEACHTA

BORD NA MÓNA CPT

CLÁR COMHARDAITHE NA CUIDEACHTA

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

	Nótaí	27 Márta 2019	28 Márta 2018
Sócmhainní			
Sócmhainní neamhreatha			
Maoín, gléasra agus trealamh	29(c)	5,305	5,240
Sócmhainní doláimhsithe	29(d)	5,603	14,042
Sócmhainní airgeadais	29(b)	87,777	87,873
Méideanna dlíte ó chuideachtaí an ghrúpa		179,248	201,541
Ionstraimí airgeadais díorthacha	26	13,337	7,652
Sócmhainn sochair scoir	24	929	4,163
Sócmhainní cánach iarchurtha	29(g)	1,020	871
Iomlán na sócmhainní neamhreatha		293,219	321,382
Sócmhainní reatha			
Infháiltais trádála agus eile	29(e)	134,922	125,927
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim		15,441	37,891
Iomlán na sócmhainní reatha		150,363	163,818
Iomlán na sócmhainní		443,582	485,200
Cothromas			
Cothromas atá inchurtha i leith úinéirí na cuideachta			
Scairchaipiteal	19	82,804	82,804
Scairphréimh	19	1,959	1,959
Cúlchiste fáilaithe ar an sreabhadh airgid		(214)	(967)
Tuilleamh coimeáda		54,794	56,091
Cothromas iomlán		139,343	139,887
Dlíteanais			
Dlíteanais neamhreatha			
Oibleagáidí maidir le sochar scoir lasachtaí	29(i)	15,337	17,307
Deontais chaipitil		-	62,124
Forálacha	29(h)	2,524	-
		6,108	7,480
Iomlán na ndlíteanas neamhreatha		23,969	86,911
Dlíteanais reatha			
lasachtaí		69,265	52,428
Rótharraingt bhainc		8,744	-
Forálacha	29(h)	13,502	3,936
Suimeanna iníoctha trádála agus eile	29(f)	188,759	202,038
Iomlán na ndlíteanas reatha		280,270	258,402
Iomlán na ndlíteanas		304,239	345,313
Iomlán an chothromais agus na ndlíteanas		443,582	485,200

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a théann leo.

Thar ceann an Bhoird

Geoff Meagher
Cathaoirleach

Tom Donnellan
Stiúrthóir Bainistíochta

26 Meitheamh 2019

BORD NA MÓNA CPT

RÁITEAS NA CUIDEACHTA MAIDIR LE HATHRUITHE AR CHOTHROMAS

DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

	Scair- chaipiteal €'000	Scair- phréimh €'000	Cúlchiste fálaithe ar an sreabhadh airgid €'000	Tuilleamh coimeádta €'000	Iomlán €'000
Amhail ar an 29 Márta 2017	82,804	1,959	(224)	38,061	122,600
Ioncam cuimsitheach iomlán					
Caillteanas don bhliain	-	-	-	22,576	22,576
Ioncam cuimsitheach eile					
Atomhais ar dhliteanas le sochar sainithe	-	-	-	(2,092)	(2,092)
Fálú ar an sreabhadh airgid – cuid éifeachtach d'athruithe ar an luach cóir	-	-	(17,790)	-	(17,790)
Fálú ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chaillteanas (íocaíochtaí airgid)	-	-	(1,704)	-	(1,704)
Fálú ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chaillteanas (airgeadra eachtrach)	-	-	18,751	-	18,751
Idirbhearta le húinéirí na cuideachta					
Díbhinní a íocadh le scairshealbhóirí	-	-	-	(2,454)	(2,454)
Amhail ar an 28 Márta 2018	82,804	1,959	(967)	56,091	139,887
Ioncam cuimsitheach iomlán					
Caillteanas don bhliain	-	-	-	1,745	1,745
Ioncam cuimsitheach eile					
Atomhais ar dhliteanas le sochar sainithe	-	-	-	(3,042)	(3,042)
Fálú ar an sreabhadh airgid – cuid éifeachtach d'athruithe ar an luach cóir	-	-	10,563	-	10,563
Fálú ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chaillteanas (íocaíochtaí airgid)	-	-	(1,298)	-	(1,298)
Fálú ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús nó mar chaillteanas (airgeadra eachtrach)	-	-	(8,512)	-	(8,512)
Idirbhearta le húinéirí na cuideachta					
Díbhinní a íocadh le scairshealbhóirí	-	-	-	-	-
Amhail ar an 27 Márta 2019	82,804	1,959	(214)	54,794	139,343

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a théann leo.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ NA CUIDEACHTA DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

29.(a) Ráiteas comhlíontachta

Ullmhaíodh ráitis airgeadais aonair na Cuideachta i gcomhréir le FRS 101 Creat um Nochtadh Laghdaithe ("FRS 101"). Glacadh díolúintí áirithe maidir le nochtadh atá ar fáil faoi FRS 101 i ráitis airgeadais na Cuideachta. Áirítear orthu sin:

- > Ráiteas sreabhaidh airgid agus nótaí a bhaineann leis;
- > Nochtuithe i ndáil le cúiteamh an phríomhphearsanra bainistíochta;
- > Nochtuithe i ndáil le hidirbhearta le fochuideachtaí ar lánúinéireacht;
- > Nochtuithe i ndáil le bainistíú caipitil;
- > Faisnéis chomparáideach áirithe; agus
- > Éifeachtaí Caighdeán Idirnáisiúnta nua um Thuairisciú Airgeadais (IFRS) nach bhfuil i bhfeidhm go fóill.

Toisc go gcuimsítear na nochtuithe coibhéiseacha sna ráitis airgeadais chomhdhlúite, ghlac an Chuideachta freisin leis na díolúintí faoi FRS 101 atá ar fáil i ndáil leis na nochtuithe seo a leanas:

- > Nochtuithe áirithe atá de dhíth faoi IFRS 13 Tomhas Luacha Chóir agus na nochtuithe atá de dhíth faoi IFRS 7 Nochtuithe ar Ionstraimí Airgeadais;
- > Athshonraíodh comparáidí le blianta roimhe ar bhonn atá comhsheasmhach leis an mbliain reatha.

29.(b) Sócmhainní airgeadais

	Fochuideachtaí			
	Scaireanna neamhliostaithe €'000	Stoc iasachta in-chomhshóite €'000	Iasachtaí €'000	Iomlán €'000
2019				
Amhail ar an 28 Márta 2018	11	96	87,766	87,873
Aisíochta le linn na bliana	-	(96)	-	(96)
Amhail ar an 27 Márta 2019	11	-	87,766	87,777

	Fochuideachtaí			
	Scaireanna neamhliostaithe €'000	Stoc iasachta in-chomhshóite €'000	Iasachtaí €'000	Iomlán €'000
2018				
Amhail ar an 28 Márta 2018	11	316	87,766	88,093
Aisíochta le linn na bliana	-	(220)	-	(220)
Amhail ar an 27 Márta 2019	11	96	87,766	87,873

Ar an 27 Márta 2019, rinneadh athbhreithniú ar shuim ghlanluacha na hinfheistíochta i bhfochuideachtaí ó thaobh lagaithe de i gcomhréir lenár mbeartais chuntasaíochta. Níor aithníodh aon chailteanas lagaithe in 2019 (2018: €0). Tá liosta d'fhochuideachtaí an eintitis leagtha amach i nóta 23.

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ NA CUIDEACHTA DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

29.(c) Maoin, gléasra agus trealamh

2019	Talamh portaigh, draenáil agus foirgnimh tháirgthe €'000	Iarnród, gléasra agus innealra €'000	Talamh ruilse, riarachán agus foirgnimh thaighde €'000	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Iomlán an Ghrúpa €'000
Costas					
Amhail ar an 28 Márta 2018	559	2,921	10,337	17	13,834
Méideanna breise	-	3	30	1,097	1,130
Aistrithe amach sócmhainní atá á dtógáil	-	-	196	(196)	-
Amhail ar an 27 Márta 2019	559	2,924	10,563	918	14,964
Dímheas agus lagú					
Amhail ar an 28 Márta 2018	-	2,422	6,172	-	8,594
Muirear dímheasa	-	303	481	-	784
Lagú (Nóta 7)	-	-	281	-	281
Amhail ar an 27 Márta 2019	-	2,725	6,934	-	9,659
Suim ghlanluacha					
Amhail ar an 27 Márta 2019	559	199	3,629	918	5,305
Amhail ar an 28 Márta 2018	559	499	4,165	17	5,240

2018	Talamh portaigh, draenáil agus foirgnimh tháirgthe €'000	Iarnród, gléasra agus innealra €'000	Talamh ruilse, riarachán agus foirgnimh thaighde €'000	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Iomlán an Ghrúpa €'000
Costas					
Amhail ar an 29 Márta 2017	559	2,961	9,640	-	13,160
Méideanna breise	-	-	240	523	763
Díúscairtí/scoir	-	(89)	-	-	(89)
Aistrithe amach sócmhainní atá á dtógáil	-	49	457	(506)	-
Amhail ar an 28 Márta 2018	559	2,921	10,337	17	13,834
Dímheas agus lagú					
Amhail ar an 29 Márta 2017	-	1,899	5,057	-	6,956
Muirear dímheasa	-	523	465	-	988
Lagú	-	-	650	-	650
Amhail ar an 28 Márta 2018	-	2,422	6,172	-	8,594
Suim ghlanluacha					
Amhail ar an 28 Márta 2018	559	499	4,165	17	5,240
Amhail ar an 29 Márta 2017	559	1,062	4,583	-	6,204

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ NA CUIDEACHTA DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

29.(d) Sócmhainní doláimhsithe

2019	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Bogearraí €'000	Iomlán €'000
Costas			
Amhail ar an 28 Márta 2018	52	30,158	30,210
Méideanna breise	-	4	4
Aistrithe amach sócmhainní atá á dtógáil	(52)	52	-
Amhail ar an 27 Márta 2019	-	30,214	30,214
Amúchadh agus lagú			
Amhail ar an 28 Márta 2018	-	16,168	16,168
Muirear don bhliain	-	2,486	2,486
Lagú (Nóta 7)	-	5,957	5,957
Amhail ar an 27 Márta 2019	-	24,611	24,611
Suimeanna glanluacha			
Amhail ar an 27 Márta 2019	-	5,603	5,603
Amhail ar an 28 Márta 2018	52	13,990	14,042

2018	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Bogearraí €'000	Iomlán €'000
Costas			
Amhail ar an 29 Márta 2017	758	27,916	28,674
Méideanna breise	1,448	88	1,536
Aistrithe amach sócmhainní atá á dtógáil	(2,154)	2,154	-
Amhail ar an 28 Márta 2018	52	30,158	30,210
Amúchadh agus lagú			
Amhail ar an 29 Márta 2017	-	13,378	13,378
Muirear don bhliain	-	2,790	2,790
Amhail ar an 28 Márta 2018	-	16,168	16,168
Suimeanna glanluacha			
Amhail ar an 28 Márta 2018	52	13,990	14,042
Amhail ar an 29 Márta 2017	758	14,538	15,296

29.(e) Infháltais trádála agus eile

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Infháltais trádála	144	208
Réamhíocaíochtaí	1,884	1,843
Méideanna atá dlite ag cuideachtaí an ghrúpa	130,296	116,644
Méideanna atá dlite ag comhfhiontair	24	5,997
Infháltais eile	576	158
Cáin bhreisluacha	1,998	1,077
Iomlán	134,922	125,927

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ NA CUIDEACHTA DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

29.(f) Suimeanna iníoctha trádála agus eile

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
Suimeanna iníoctha trádála	5,277	11,565
Fabhruithe	8,412	10,922
Ioncam iarchurtha	131	131
Deontais chaipitil	71	496
Suimeanna iníoctha eile	3,902	2,530
Méideanna dlite do chuideachtaí an ghrúpa	168,221	171,198
Creidiúnaithe i ndáil le cáin agus leas sóisialach	2,745	5,196
Iomlán	188,759	202,038
Cuimsítear le creidiúnaithe i ndáil le cáin agus leas sóisialach:		
Cáin ioncaim a asbhaintear faoi ÍMAT	984	993
Árachas sóisialta pá-choibhneasta	1,062	1,164
Cáin chorparáide	699	3,039
Iomlán	2,745	5,196

29.(g) Cáin iarchurtha

	27 Márta 2019 €'000	28 Márta 2018 €'000
(Sócmhainn)/dliteanas cánach iarchurtha ag tús na bliana	(871)	6,168
Aitheanta sa bhrabús nó sa chailteanas	(545)	(7,455)
Aitheanta san ioncam cuimsitheach eile	396	416
(Sócmhainn)/dliteanas cánach iarchurtha ag deireadh na bliana	(1,020)	(871)

BORD NA MÓNA CPT NÓTAÍ NA CUIDEACHTA DON BHLIAIN DAR CHRÍOCH AN 27 MÁRTA 2019

29.(h) Forálacha

	Athchóiriú na timpeallachta €'000	Atheagrú agus iomarcaíocht €'000	Árachas €'000	Eile €'000	Iomlán €'000
2019					
Ag tús na bliana	2,120	1,115	8,181	-	11,416
Forálacha a rinneadh sa bhliain	-	7,581	2,500	-	10,081
Forálacha a úsáideadh sa bhliain	(5)	(1,114)	(768)	-	(1,887)
Ag deireadh na bliana	2,115	7,582	9,913	-	19,610
Méideanna dlite mar seo a leanas:					
Reatha	2,115	7,581	3,806	-	13,502
Neamhreatha	-	-	6,108	-	6,108
Iomlán	2,115	7,581	9,914	-	19,610

	Athchóiriú na timpeallachta €'000	Atheagrú agus iomarcaíocht €'000	Árachas €'000	Eile €'000	Iomlán €'000
2018					
Ag tús na bliana	2,123	1,568	7,100	1,200	11,991
Forálacha a rinneadh sa bhliain	-	300	2,000	-	2,300
Forálacha a úsáideadh sa bhliain	(3)	(753)	(919)	(1,200)	(2,875)
Ag deireadh na bliana	2,120	1,115	8,181	-	11,416
Méideanna dlite mar seo a leanas:					
Reatha	2,120	1,115	701	-	3,936
Neamhreatha	-	-	7,480	-	7,480
Iomlán	2,120	1,115	8,181	-	11,416

Tá sonraí breise ar na forálacha thuas le fáil i nóta 17 i ráitis airgeadais an Ghrúpa.

29.(i) Dlíteanais ciste pinsin

Tá dhá scéim pinsin á sealbhú laistigh de chlár comhardaithe Bhord na Móna cpt (RWESS agus GESS). Ina theannta sin, aithnítear an scéim neamhchistithe ar an gclár comhardaithe freisin. Aithnítear an tríú scéim pinsin (scéim pinsin BnM Fuels) ar chlár comhardaithe Bord na Móna Fuels Limited. Soláthraíodh faisnéis ar na scéimeanna pinsin sin mar atá sonraithe i nóta 24 de na ráitis airgeadais chomhdhlúite. Toisc nach bhfuil ann d'aon difríochtaí ábhartha idir an fhaisnéis atá sonraithe sna nótaí comhdhlúite agus an fhaisnéis faoin gCuideachta, glacadh an cinneadh gan an fhaisnéis sin a shonrú arís.

29.(j) Ráitis airgeadais a ghlacadh

Ghlac na Stiúrthóirí leis na ráitis airgeadais ar an 26 Meitheamh 2019.

Bord na Móna, An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara
T. (045) 439000 **R.** info@bnm.ie **U.** www.bnm.ie

